

Årsredovisning 2005

Foto: Carina Remröd

www.t.lst.se

Länsstyrelsen
Örebro län

Publ.nr. 2006:10
Dnr. 100-01901-2006

Innehåll

Sammanfattning av verksamhetsåret 2005	s. 2
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2005	s. 5
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	s. 8
Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete	s. 8
Verksamhetsgren Regional utveckling	s. 18
Verksamhetsgren Miljömålsarbete	s. 28
VO Tillsyn och vägledning	s. 38
Verksamhetsgren Social tillsyn	s. 42
Verksamhetsgren Miljötillsyn	s. 49
Verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn	s. 53
Verksamhetsgren Övrig tillsyn	s. 55
VO Ärendehandläggning	s. 57
Verksamhetsgren Trafikärenden	s. 63
Verksamhetsgren EU-stöd	s. 65
Verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning	s. 67
Övrig rapportering	s. 69
Organisationsstyrning	s. 69
Uppdrag	s. 82
Sammanställning över väsentliga uppgifter	s. 87
Finansiell redovisning	s. 89

Mål: Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar.

Sammanfattning av verksamhetsåret 2005

Jag är nu inne på mitt andra år som landshövding.

De stora frågorna för oss i länet rör sig kring sysselsättning och miljö. Strukturomvandling och globalisering fortsätter, vilket leder till att konkurrensen hårdnar. Till glädjeämnen hör världsföretag som Atlas Copco som koncentrerar verksamhet till Örebro, där Örebro utgör ett allt starkare nav i länets utveckling med Universitet och utomordentliga kommunikationer som motorer.

Trots ambitiösa initiativ i samtliga länets kommuner minskade befolkningen mellan 2003 och 2004 i nio av länets 12 kommuner (alla utom Örebro, Kumla och Lekeberg). Fortsatta satsningar från statens sida för att påverka strukturomvandlingen i gynnsam riktning behövs. Den strukturfondsperiod som nu håller på att avslutas bör ersättas av nya stimulansåtgärder via EU eller nationell budget. Jag vill i sammanhanget poängtera att Högdals utredning är allt för undermålig för att kunna ligga till grund för en reform.

Det målmedvetna miljöarbetet fortsätter. Tillsammans med länets kommuner, Landsting och Skogsvårdsstyrelsen driver Länsstyrelsen miljömålsarbetet genom en särskild överenskommelse. Under året har vi fastställt regionala miljömål och ett program med förslag till åtgärder. Vi har även samarbetat om underlag för kommunala klimatstrategier, en policy för vindkraftsetablering, en kartläggning av läkemedelsrester i avloppsvatten och identifieringen av förorenade områden. Inom naturvården vill jag påstå att vi haft vårt hittills mest framgångsrika år, vilket bland annat inneburit att vi skapat 12 nya reservat och markåtkomst har säkrats för 1762 ha.

Länsstyrelsen i Västerbottens och Örebro län fick regeringens uppdrag att samordna en utredning om hur staten ska kunna samordnas bättre i det regionala utvecklingsarbetet. Utredningen lämnades över till statsrådet Österberg den 15 december 2005. Vi har i utredningen utvecklat begreppet hållbar utveckling till att omfatta en social, en ekonomisk och en miljömässig dimension. De olika dimensionerna ska koordineras i planer och enskilt beslutsfattande. Länsstyrelserna med sina många kompetenser är jämfört med andra myndigheter lämpade för uppdrag som har bäring på hållbar utveckling. Min förhoppning är att utredningens förslag ska ge avtryck i regeringens kommande regleringsbrev och propositioner.

Antalet myndigheter i Sverige skiftar beroende på vem som räknar och hur. Enligt Statkontorets senaste beräkningar finns det 552 myndigheter som styrs av instruktion eller särskild lag. Om man räknar ihop myndigheter som ingår i "myndighetskoncerner" och räknar bort de som saknar egen personal blir siffran 231. För enskilda och företag är det svårt att orientera sig och veta vilken myndighet man ska vända sig till. Att ytterligare samla stöd och tillstånd hos länsstyrelserna skapar en nära och enklare kontaktyta till företag och medborgare.

Synen på myndigheterna och staten färgas mycket av hur man blir bemött vid den enskilda myndighetskontakten. Länsstyrelserna utvecklar därför tillsammans e-service. EU-stöd till lantbruket söktes under 2005 i digital form av 44 procent av bönderna i länet. Under 2006 introducerar vi e-ansökan och beslut för körkortstillstånd. Utvecklingen inom e-förvaltning

fortsätter. När medborgarna får välja föredrar ändå många det personliga mötet, t.ex. har vi öppet hus de sista dagarna för ansökan om EU:s jordbruksstöd. Ungefär 600 personer kommer då personligen och får möjlighet till samtal med länsstyrelsens handläggare.

För att en offentlig förvaltning ska kunna fungera väl, så är den beroende av omgivningens förtroende. Företagarna har i en enkätundersökning frågat sina medlemmar om vad de anser om 120 myndigheter i landet. Generellt har länsstyrelserna fått goda omdömen jämfört med t.ex. kommuner, arbetsförmedlingar och Försäkringskassan. Bland länsstyrelserna har Länsstyrelsen i Örebro län fått bäst omdöme och bland samtliga myndigheter är det bara skattemyndigheten på Gotland som har en bättre siffra än vi.

En god förvaltning kännetecknas bland annat av att beslut fattas inom rimlig tid och att författningar och förordningar revideras när man upptäcker brister. I min roll som landshövding är jag ålagd att anmäla till regeringen när sakernas tillstånd inte är så bra som önskvärt. I detta fall vill jag uppmärksamma de orimliga beslutstiderna hos regeringen för besvär som hamnar inom miljödepartementets ansvarsområde. Likaså väntar vi på förenklingar inom miljöbalken som tillhör samma departements lagstiftningsfält.

Ytterligare ett område som innebär ineffektivt nyttjande av resurser är den stora volym projektmedel som riksdag och regering ger myndigheterna. Det resulterar i projektanställningar, eviga nyrekryteringar till projekt, korttidsanställningar för de anställda med otrygghet om sin framtida arbetssituation. Enligt min mening borde regeringen där projektmedlen årligen är återkommande inrymma dessa i länsstyrelsernas ramanslag och styra användningen på vanligt sätt via regleringsbrevet.

Länsstyrelsen lämnar en ekonomi i god balans, men har överskridit ett anslag med 369 000 kr. Det gjordes en utbetalning under andra halvan av december 2005, istället för 2006. Överskridandet innebär ingen merkostnad för staten.

Sören Gunnarsson
Landshövding i Örebro län

Organisation

Styrelse och Länsledning						
Regional Utveckling	Lantbruk	Miljöskydd	Staben	Förvaltning	Intern service	Natur, Kultur Plan, Fiske
Företagsstöd Projektstöd EU-stöd Infrastruktur- planering Jämställdhet	Lantbrukets EU-stöd Kompetens- utveckling för lantbrukare	Miljötillsyn, tillstånds- prövning, förorenade områden och miljö- övervakning	Personal Information Skydd och säkerhet	Allmänna val Körkort Sociala frågor Bostads- finansiering Veterinära frågor Yrkesmässig trafik Juridik	IT Ekonomi Intern service	Naturvård Kulturmiljö Hållbar Samhälls- panering Jakt Fiske

Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2005

Tabell A - Verksamhetskostnader 2005 efter finansiering

Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	45 251	38	63 806	52
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	21 566	18	30 409	25
VG Regional utveckling	7 116	6	10 034	8
VG Miljömålsarbete	16 569	14	23 363	19
VO Tillsyn och vägledning	13 708	11	19 328	16
VG Social tillsyn	2 508	2	3 536	3
VG Miljötillsyn	7 520	6	10 603	9
VG Djur- och livsmedelstillsyn	1 279	1	1 804	1
VG Övrig tillsyn	2 401	2	3 385	3
VO Ärendehandläggning	27 378	22	38 604	32
VG Trafikärenden	4 800	4	6 768	6
VG EG/EU-stöd	17 627	14	24 855	20
VG Övrig ärendehandläggning	4 951	4	6 981	6
SUMMA PRODUKTION	86 337	71	121 738	100
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	35 401	29		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	121 738	100	121 738	100
Resurssamverkan ¹⁾				
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	121 738		121 738	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³⁾</i>				
Nivå 1 (113-115)	20 231	30		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	7 096	10		
Nivå 3 (100-109)	8 074	12		
Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	68 475	52		

¹ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. & intern service (11).

² Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen

³ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med totalsumman Myndighetsövergripande verksamhet. Den procentuella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Tabell B - Verksamhetskostnader 2003-2005

Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad

Kostnader per VO och VG	2005	2004	2003
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	45 251	41 383	39 736
VG Generellt sektorsövergripande arbete	21 566	19 049	19 585
VG Regional utveckling	7 116	6 158	5 205
VG Miljömålsarbete	16 569	16 176	14 946
VO Tillsyn och vägledning	13 708	13 892	11 419
VG Social tillsyn	2 508	3 531	2 378
VG Miljötillsyn	7 520	6 666	6 127
VG Djur- och livsmedelstillsyn	1 279	1 505	1 139
VG Övrig tillsyn	2 401	2 190	1 775
VO Ärendehandläggning	27 378	24 734	25 171
VG Trafikärenden	4 800	4 508	4 515
VG EG/EU-stöd	17 627	15 749	15 641
VG Övrig ärendehandläggning	4 951	4 477	5 015
Resurssamverkan¹	0	0	0
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	35 401	39 481	35 528
Totala kostnader (inkl. OH)²	121 738	119 490	111 854

¹ Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen ska fördelas på resp. verksamhetsgren.

² Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Tabell – Årsarbetskrafter per sakområde

Årsarbetskrafter per sakområde	2005	2004	2003
Myndighetsövergripande verksamhet (10)	8,9		
Administration och intern service (11)	18,0	32,4	33,5
Övrig förvaltning (20+21)	6,4	7,2	4,6
Kommunikationer (24+25+34)	15,7	15,5	16,1
Livsmedelskontroll,djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	2,2	2,4	2,3
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	27,9	26,4	25,9
Hållbar samhällsplanering och boende (40+41)	4,5	3,8	4,1
Kulturmiljö (43)	5,9	6,7	6,8
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	5,2	4,6	4,2
Naturvård och miljöskydd (5)	39,0	35,6	34,0
Lantbruk (60)	25,0	24,0	25,1
Fiske (62)	1,0	1,0	1,1
Social omvårdnad (70)*	5,8	7,0	5,5
Jämställdhet (80)	2,3	2,1	2,2
Integration (85)	0,2	0,3	0,1
Summa	168,0	169,0	165,5

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform.

Se vidare FÅB (2000:605), ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

² Tabellen har ändrats för 2005 av länsstyrelserna och redovisningen för 2003 och 2004 är summan av (10+11)

* Årsarbetskrafter inom det sociala området är åter 7.0 efter återtillsättning av vakans.

VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål: Ett långsiktigt hållbart förverkligande av den nationella politiken genom samordning och hänsynstagande till olika sakintressen.

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabell 1.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Generellt sektorsövergripande arbete = utåtriktat sektorsövergripande arbete

Verksamhetskostnader för VG Generellt sektorsövergripande arbete = Utåtriktat sektorsövergripande arbete	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter¹
Totala kostnader VG Generellt sektorsövergripande arbete = Utåtriktat sektorsövergripande arbete (exkl. OH)	21 566	32,3
<i>varav Övrig förvaltning (200, 201)</i>	1084	1,6
<i>varav Trafik (240, 250)</i>	492	1
<i>varav Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor. (280, 289)</i>	239	0,3
<i>varav Regional utvecklingspolitik och konkurrens (300)</i>	2566	3,5
<i>varav Infrastruktur (34)</i>	1671	2,3
<i>varav Hållbar samhällsplanering och boende (400-402)</i>	1074	1,8
<i>varav Kulturmiljö (430)</i>	483	0,8
<i>varav Krishantering, skydd mot olyckor och civilt (45)</i>	4053	5,3
<i>varav Naturvård och miljöskydd (500)</i>	4373	7,5
<i>varav Lantbruk (600)</i>	1950	3,7
<i>varav Fiske (620)</i>	168	0,2
<i>varav Social omvårdnad (700)</i>	1070	1,8
<i>varav Jämställdhet (80)</i>	2075	2,3
<i>varav Integration (85)</i>	268	0,2
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	8 843	6,7
Totala kostnader VG Generellt sektorsövergripande arbete = Utåtriktat sektorsövergripande arbete (inkl. OH)	30 409	39,0

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 § förordningen(2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning. En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

Tabell 1.1.2– för sakområde jämställdhet

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2005	2004	2003
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	2 926	2 516	2 375
varav ramanslag 32:1 netto (tkr)	923	933	850
varav övrig finansiering (tkr)	2 003	1 583	1 525
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	2,4%	2,1%	2,1%
Verksamhetsintäkter	0	113	199

¹ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Mål 1: Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar regional utveckling.

Framgångsfaktorer som bidragit till att stärka det sektorsövergripande arbetet

Miljömålsarbetet

Arbetet med att regionalt anpassa de nationella miljömålen och implementeringen av målen i organisationen har lett till ett närmare samarbete mellan flera sakområden inom Länsstyrelsen men också med intressenter utanför myndigheten. I det viktiga arbetet med åtgärder för att nå målen utnyttjas bland annat de grupper och den vilja till samverkan, som byggts upp i arbetet med att formulera målen. Projektet TMaTs – ett miljöanpassat transportsystem för Örebro län, är exempel på ett åtgärdsinriktat projekt där sakområdena miljöskydd, regional utveckling och kommunikation samverkar med ett flertal externa intressenter.

Uppföljningen av de regionala miljömålen är ett långsiktigt arbete som berör många olika sakområden. Det innebär en samordnad insats som bland andra berör sakområdena naturmiljö, miljöskydd, fiske, kulturmiljö och fysisk planering.

Tvärsektoriellt sammansatta grupper

Länsstyrelsens arbete med miljöövervakning, miljömålssamordning, miljömålsuppföljning, analys av miljötillståndet, vattendirektiv, kalkning med mera är samlat i en arbetsgrupp, Miljöanalysgruppen. Gruppens sammansättning och uppgifter främjar en starkt samordning främst mellan sakområdena miljöskydd, naturvård, kulturmiljö och fiske.

Andra exempel är miljörevision, inventering av kulturmiljöer i naturreservat, bildande av en vattengrupp för samordning av vattendirektiv, fiske, Life projekt, skötsel och säkerställande av naturreservat och kulturresevat, utarbetande av bevarandeplaner för Natura 2000-objekt med limniska naturvärden och åtgärdsprogram för hotade arter.

Tvärsektoriellt sammansatta grupper innebär att Länsstyrelsen får en naturlig kontaktyta mellan sektorer i myndighetsutövningen. Detta ger också bättre och mer lättkommunicerade argument.

Inom integrationsområdet leder och samordnar Länsstyrelsen en länsgrupp för utveckling av introduktionen av nyanlända till länet. Avrapportering sker till länets Utvecklingsråd, ett samarbetsforum med ett stort antal aktörer i länet, för länets utveckling. Till gruppen har projektledare för integrationsprojekt och andra resurspersoner inom området inbjudits för att ta del av deras kunskaper och erfarenheter. En processutvärdering har genomförts, med uppföljning, kartläggning och analys av de insatser som genomförs i länet. Utvärderingen har gjorts av doktorander från Örebro Universitet och syftar till att utveckla

integrationsarbetet på bästa sätt. Utifrån utvärderingen arbetar nu gruppen vidare med att ta fram en handlingsplan.

Beslut över flera sakområden

Vid fördelningen av byggnads- och fornvårdsbidrag i länet prioriteras särskilt besöksobjekt och objekt som bidrar till att förstärka den ”regionala jordmånen” som är ett insatsområde i länets tillväxtprogram, i syfte att skapa goda förutsättningar för bland annat företagsamhet och god livsmiljö. Därigenom har förutsättningarna för länets tillväxt befrämjats. I de fall Länsstyrelsen beviljar regionalpolitiska medel till projekt med betydelse för kulturarvet motiveras Länsstyrelsens beslut utifrån både kulturarv och regional utveckling. Ett exempel är utvecklingen av Pershyttanområdet.

Svårigheter och hinder för att arbeta sektorsövergripande på ett effektivt sätt

Knappa resurser

Knappheten på resurser med åtföljande hög arbetsbelastning begränsar möjligheterna att utveckla det sektorsövergripande arbetssättet. Resurserna räcker till arbetet inom det egna sakområdet. Länsstyrelsen har en övergripande prioritering av ärendehandläggning, vilket till största delen sker sakområdesvis.

Mycket på gång

Väldigt mycket pågår inom olika sakområden i länsförvaltningen varvid det ibland är svårt att nå fram med information. Planer, strategier och åtgärdsprogram tas fram inom samtliga områden, ofta under hård tidspress. Det krävs tid att sätta sig in i uppdraget, att bearbeta frågeställningen och att komma fram med förslag och svårigheten ligger i att hinna med något mer än det egna sakområdet. Organisationen är också hårt pressad av ärendehantering och något utrymme finns oftast inte för nya uppdrag, det vill säga uppdrag som inte finns upptagna i verksamhetsplanen.

Inom till exempel kulturmiljöområdet medför kombinationen av resursbrist och att mycket pågår inom länsförvaltningen att det är svårt att bidra med kulturmiljökväligheter i till exempel arbetet med skydd av natur och i miljömålsarbetet, som båda just nu drivs i ett hårt uppdrivet tempo.

Uppdrag utanför det egna sakområdet

Sektorsövergripande arbete handlar om att ta hänsyn till områden där man som handläggare är lekman, alltså kunskaper utanför den primära verksamheten och kompetensen. Att upprätthålla och utveckla kunskaper om andra sektorer tar därför mer tid än bevakning av det egna området. Resurserna är avpassade utifrån de egna, primära uppgifterna, vilket innebär att andra sektorer tenderar att hamna längre ner i prioritetsordning. Ett lyckat sektorsövergripande arbete kräver resurser från samtliga inblandade, vilket medför att samtliga sektorer måste prioritera verksamheter utanför det egna sakområdet.

Behov av kunskapsstöd eller annat stöd för att vidareutveckla integrationsperspektivet i Länsstyrelsens verksamhet

För att vidareutveckla integrationsperspektivet inom länsstyrelsens verksamhet behövs resursförstärkning för att få igång ett utvecklingsarbete, så som Länsstyrelsen gjort inom jämställdhetsintegreringen. Likaså behöver uppdraget förtydligas och konkretiseras.

Det finns också ett behov av kunskapsuppbyggnad kring detta perspektiv, kanske i form av erfarenhetsåterföring av goda exempel. Ur ett mångfaldsperspektiv representerar myndighetens handläggare endast ett fåtal aspekter på den mångfald av kulturer som vårt

samhälle idag består av. Insatser behövs för att vidga perspektiven och öka möjligheten att nå de uppsatta målen om allas förståelse och delaktighet med mera.

Mål 2: Verksamheten skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av verksamhetsledning, samordning, samverkan och information på regional nivå säkerställs vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Länsstyrelsens arbete för att förbättra vår förmåga att leda, samordna, samverka och informera vid svåra påfrestningar på samhället i fred

Utvecklingen av Länsstyrelsens krishanteringsfunktion fortsätter.

Krishanteringsorganisationen utgår från ansvars- och likhetsprinciperna för bemanning samt rutiner för ledning och beslut. Samtlig personal på Länsstyrelsen står till krishanteringsorganisationens förfogande.

Länsstyrelsens krishanteringsorganisation blev under året prövad vid arbetet med Flodvågskatastrofen i Sydostasien. Vår samlade bedömning, med uppföljning såväl internt som externt, är att arbetet i vår krishanteringsorganisation fungerade mycket bra

Övning och utbildning av krishanteringsorganisationen är prioriterade uppgifter inom Länsstyrelsen. Framförallt genomförs ledningsövningar för samverkan såväl internt som externt.

Funktionen vakthavande beslutsfattare, som är knuten till krishanteringsorganisationen, bemannas av ledningsgruppen, försvarsdirektören och en länsveterinär. VB-funktionen möjliggör att Länsstyrelsen kan nå dygnet runt året om.

För att möjliggöra samordnad information mellan beslutsfattare och organisationer och för att kunna informera allmänheten utvecklar vi för närvarande en kriswebb. Kriswebben användes med viss framgång i arbetet med Flodvågskatastrofen i Sydostasien. Arbetet med kriswebben samordnas med Krisberedskapsmyndighetens uppdrag att anordna en nationell portal för samordnad krisinformation. I arbetet med den nationella portalen deltar vi med två medarbetare.

Ombyggnaden av vår ledningscentral blev klar under året. Detta medger ett mer effektivt nyttjande av såväl lokaler som teknik. Ledning utövas primärt i våra normala utrymmen men huvuddelen av stabs- och ledningsarbetet kan nu snabbare flyttas till ledningscentralen.

Länsstyrelsens tekniska ledningsstödsförmåga förnyas och utvecklas kontinuerligt. Detta sker i samverkan mellan ansvariga för televäxel, samband, signalskydd, GIS och IT. Hela Länshuset är dessutom försörjt med reservkraft.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser bedrivs på tvärssektoriell basis. Internt inventerar Länsstyrelsen i nuläget material från samtliga enheter, som sedan kommer att ligga till grund för arbetet med den regionala risk- och sårbarhetsanalysen. Prioriterade områden är el, tele, IT, transporter och höga flöden.

Flera enheter arbetar tillsammans med samordning i frågor kring dammsäkerhet och höga flöden.

De viktigaste gränssättande faktorerna för myndighetens uppgifter är: ledning i CBRN-miljö, ledning vid omfattande störningar i den kommunaltekniska försörjningen som berör myndigheten, samt ledning över tiden i händelser med varaktighet längre än en vecka.

Av vad som beskrivits ovan bedöms Länsstyrelsens förmåga att leda, samordna, samverka och informera vid svåra påfrestningar på samhället i fred, som god. En mer utförlig

förmågebedömning, med kommentarer, är insänd till Krisberedskapsmyndigheten utifrån den hemställan som är begärd.

Mål 3: Länsstyrelsen skall bidra till ökad jämställdhet i länet. Särskilt fokus skall under året läggas på Regional utveckling, Landsbygdsutveckling, Social tillsyn, Kommunikationer och Hållbar samhällsplanering och boende. Samverkan skall ske med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Utveckling av verksamheten

Ansökningar inom sakområde Regional utveckling bereds jämställdhetsmässigt utifrån checklistor, både inom företagsstöd och projektmedel. Utifrån checklistorna och handläggarnas diskussioner med de sökande bedöms sedan hur företaget eller projektet bidrar till att uppfylla det horisontella målet jämställdhet.

I beredningen av företagsstödsansökningar kräver Länsstyrelsen alltid in en kopia av jämställdhetsplanen av företag som var tio årsarbetskrafter vid senaste årsskiftet eller som kommer att bli tio årsarbetskrafter under den aktuella investeringsperioden. Även företag med färre än tio anställda får redogöra för sina insatser. Jämställdhetsplanen, svaren på frågorna och beskrivningen av jämställdhetsarbetet i ansökan ligger sedan till grund för bedömningen av hur företaget bidrar till att uppfylla det horisontella målet jämställdhet.

Vi har inte gjort någon särskild uppföljning eller analys av huruvida vårt arbete bidragit till konkreta positiva effekter ute på företagen. Handläggarnas uppfattning är dock att företagen i grunden är positivt inställda till mixade arbetsplatser, men att det inom många branscher är svårt att hitta kompetent personal av båda könen. Lagstiftningen ställer krav på jämställdhetsplan, men i vilken omfattning och av vilken kvalitet finns inte specificerat. Länsstyrelsen saknar också sanktionsmöjligheter i den mån jämställdhetsplanen upplevs för tunn, men det finns fall där handläggare har efterfrågat revidering av jämställdhetsplaner som varit alltför intetsägande. Emellanåt efterfrågar också företagen mer stöd och hjälp när det gäller den praktiska utformningen av jämställdhetsplaner än vad vi kan erbjuda.

I stort sett samtliga projekt som beviljas regionalpolitiska medel kan härröras till Örebro läns RTP. Vid två tillfällen har Länsstyrelsen och länets Utvecklingsråd arrangerat utbildningsdagar om jämställda projekt. Målgruppen har varit projektanordnare, men även Länsstyrelsens handläggare har deltagit.

Jämställdhetsperspektivet är också noggrant belyst i länets RUP-arbete, där Länsstyrelsens jämställdhetsexpert varit en aktiv part. Dels finns ett särskilt jämställdhetsprogram, dels ska jämställdhet, jämte de övriga hållbarhetsdimensionerna, behandlas i samtliga RUP-program och eventuella underprogram.

På det sociala området har jämställdhetsperspektivet integrerats främst genom intervjuer med chefer och handläggare i olika verksamheter. Länsstyrelsen har visat och informerat om Socialstyrelsens rapport och Meddelandeblad om en jämställd socialtjänst. Företrädare för kommunernas socialtjänst har påtalat önskemål om att arbeta med jämställdhetsfrågor med anledning av rapportens resultat. Verksamhetstillsynen visar emellertid att det inte pågår något aktivt arbete när det gäller jämställdhetsfrågor

Inom Hållbar samhällsplanering och boende har Länsstyrelsen följt upp publikationen Planera jämt – en checklista för jämställdhet och fysisk planering, publ nr 2004:22. Detta sker till exempel vid kommunala plansamråd och rådgivningar. Frågeställningar som uppstår är dels kring förfarandet vid själva planprocessen, dels de fysiska planernas innehåll för att främja jämställdhet i länet.

Inom planområdet har Länsstyrelsens handlingsplan för jämställdhet fullföljts. Utifrån givna målgrupper för verksamheten har villkor, orsaker och analys över situationer föreslagits liksom förslag till åtgärder, som ska följas upp i kommande verksamhetsplan.

Publikationen Planera jämt efterfrågas också av andra statliga myndigheter och organisationer, vilket är positivt.

Insatser för att stödja viktiga aktörer i länet inom jämställdhetsintegrering

Grunden för Länsstyrelsens insatser är jämställdhetspolicyn för 2002-2006. Tillsammans stärker vi vårt län. Tillsammans med Utvecklingsrådets 33 organisationer har vi tagit fram en länsstrategi för det gemensamma jämställdhetsarbetet under rubriken Jämställdhet som drivkraft till utveckling och tillväxt i Örebro län. Kopplat till strategin finns en partsammansatt arbetsgrupp bestående av både politiker och ansvariga tjänstemän som följer upp hur arbetet fortgår i länet utifrån strategin. Gruppens arbete har utvecklats till en grund för samverkan i länet, där viktiga aktörer är kommunerna, landstinget, Försäkringskassan, Länsarbetsnämnden, LO, SIF och näringslivets intresseorganisationer. Även nya initiativ tas. De områden som hittills belyst är Makt och inflytande, Arbetsliv, Utbildning samt Företagande.

Våren 2005 gjordes en uppföljning och en SWOT-analys över länets jämställdhetsarbete. Vi kunde konstatera att inom Makt och inflytande och Företagande går utvecklingen raskt framåt, där har Länsstyrelsen styrinstrument i form av synliggörande och regionala utvecklingspengar. Däremot går det trögt att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden i länet, det är många faktorer över en lång tidsperiod som behöver förändras. Arbetsgruppen tittar just nu särskilt på frågan om deltidarbetslöshet. Jämställdhetsutvecklingen inom utbildningssektorn (skolan) släpar också efter då det saknas formell styrningen av just den utvecklingen. Myndigheten för skolutveckling är för "långt ifrån".

Ett första steg för att stödja skolväsendet är den genuspedagogutbildning som Örebro Universitet ska kunna erbjuda länets kommuner i framtiden. Länsstyrelsen har också tagit initiativ till att sammankalla alla genuspedagoger och andra pedagoger som är intresserade av jämställdhetsarbete till ett nätverk och erbjuda dem handledning och utveckling. Alla i länsgruppen deltagande organisationer har nu planer för sitt eget jämställdhetsarbete. Det är mycket positivt!

Länsgruppen har också arrangerat en välbesökt föreläsningsserie.

Verka jämställt

Ett stort initiativ från Länsstyrelsen sida är samordningen av jämställdhetsintegreringen i länets statliga myndigheter. Projektet kallas Verka jämställt och drivs tillsammans med tre andra län, Västmanland, Södermanland och Östergötland. Under ledning av Länsstyrelsen inbjuds fem statliga myndigheter/organisationer i länet att delta i ett utvecklingsprojekt för att initiera arbetet med att integrera jämställdhet i sin ordinarie verksamhet. Projektet har valt ut de statliga myndigheter som är stora och har mest kontakt med medborgarna och andra aktörer i länet, för Örebro läns del är det Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan, Länsarbetsnämnden, Länspolisen och Örebro universitet.

Syftet med projektet är

- att ge deltagande myndigheter/organisationer kunskap om hur arbetet måste ledas, styras och organiseras för att uppnå en jämställd verksamhet
- att ge kunskap om vad jämställdhet är och ge utbildning i hur man konkret och metodiskt jämställdhetsintegrerar verksamheten
- att initiera ett långsiktigt utvecklingsarbete inom deltagande myndighet/organisation genom att deltagarna utarbetar en egen handlingsplan och egna indikatorer för arbetet med jämställdhetsintegrering i den egna verksamheten

- att sprida kunskap om goda exempel och framgångsrika metoder till andra myndigheter/organisationer i länet, nationellt och kanske även internationellt.

Projektets övergripande mål är att deltagande myndigheter och organisationer initierar och vidareutvecklar ett väl förankrat långsiktigt mål- och resultatriktat jämställdhetsarbete som leder till att den egna verksamheten jämställdhetsintegreras. Arbetet finansieras med hjälp av medel från Växtkraft Mål 3.

Mål 4: Aktuellt underlag om hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt skall finnas tillgängligt och på ett samlat sätt användas i länsstyrelsernas verksamhet inom olika sakområden. Länsstyrelsen skall genom tidiga kontakter och samråd verka för att det nationella perspektivet får genomslag i kommunernas fysiska planering och att planeringen samordnas så att den främjar en hållbar utveckling i länet och regionen.

Länsstyrelsen fortsätter arbetet med att sammanställa och analysera miljöövervakningsdata och data från tillsynsverksamheten. Informationen lagras i databaser, som beskriver miljötillståndet i länet och de faktorer som påverkar detta. Databaserna är GIS-anknutna för att underlaget ska vara lätt att göra tillgängligt både internt och externt. Under året har vi färdigställt en sammanfattande rapport om miljötillståndet i Örebro län. Rapporten innehåller information om den aktuella miljösituationen och en redovisning av trender vad gäller föroreningsbelastning och annan påverkan. Bland annat beskrivs kemisk-fysikaliska och biologiska förhållanden i mark, luft och vatten.

Utsläppsdata för vatten och luft har förberetts för att kunna kompletteras med modeller för spridningsberäkningar. En spridningsmodell för att beräkna luftförorenings spridning och koncentration vid utsläpp från verkliga eller tänkta föroreningskällor har färdigställts under året. Spridningsmodellen har till största delen finansierats via länets luftvårdsförbund där Länsstyrelsen har en aktiv roll.

I samrådsprocesserna kring detalj- och översiktsplaner enligt PBL, flerårsplaner för vägar och järnvägar samt arbetsplaner för vägar och järnvägar deltar personal med kompetens och erfarenhet inom natur, kultur och miljöskydd. Deras uppgift är att i ett tidigt skede se till att tillgänglig kunskap utnyttjas och att bevaka att hänsynen till de regionala miljömålen och en hållbar utveckling vägs in i projekten i ett tidigt skede.

Arbetet med planeringsunderlag är kraftigt eftersatt på grund av personalbrist. Resurser har istället lagts på samråd och rådgivning med kommuner och organisationer för den fysiska planeringen i syfte att främja en långsiktig hållbar utveckling.

Mål 5: Länsstyrelsen skall i hela hotskalan (större räddningstjänstinsatser, extraordinära händelser i kommuner och landsting, svåra påfrestningar på samhället i fred samt vid höjd beredskap och krig) stödja inblandade parter, såsom kommuner, myndigheter och organisationer, i syfte att få till stånd samordning och en gemensam inriktning för de åtgärder som behöver vidtas, såväl före som under och efter en kris. I händelse av ett krisläge skall länsstyrelsen på en sektorsövergripande nivå kunna informera samhällsaktörer och allmänhet om förlopp, konsekvenser och de åtgärder som planeras av ansvariga aktörer.

Exempel på de viktigaste insatserna för att stödja och inrikta arbetet med att höja krishanteringsförmågan i länet

Arbetet med flodvågskatastrofen i Sydostasien var mycket omfattande och lärorikt, såväl under som efter händelsen. En del uppslag till framförallt inriktning på informations- och rapporteringsrutiner har kommit som en direkt lärdom av hur händelsen hanterades. Som en

följd av arbetet med Flodvågskatastrofen i Sydostasien är numera Svenska kyrkan medlem i vårt regionala samverkansråd.

Två uppföljningskonferenser har också hållits under året och då med tonvikt på socialtjänstens beredskap

När det gäller övningverksamhet så har det både länsövergripande (ÖSAM) och inom länet påbörjats planering och inriktning för samverkansövningar. Detta som ett led i att samordna och effektivisera övningsverksamheten.

Kriswebben för samordning av myndigheters information och förmedling av information till allmänheten har fortsatt utvecklats. Kriswebben användes för första gången skarpt i samband med flodvågskatastrofen i Sydostasien och med gott resultat.

Länsstyrelsen i Örebro län kommer nu tillsammans med övriga länsstyrelser att samordna arbetet med länsstyrelsernas kriswebbar. Samordning sker också med Krisberedskapsmyndigheten för att nå fram till en bra lösning när det gäller den nationella portalen för samordning av information som KBM har i uppdrag att lösa. Arbetet med att implementera kriswebben i länet kommer nu att ta fart och som ett led i detta arbete ska vi anordna en konferens för länets krishanteringsaktörer om risk- och kriskommunikation.

Länsstyrelsen har anordnat en regional samverkanskurs om 40 timmar, med ca tioalet deltagande myndigheter och organisationer. Vi har också påbörjat övnings- och informationsinsatser till samtliga tolv kommuner i länet. Informationsinsatsens tyngdpunkt ligger i denna runda på kommunöverenskommelsens innehåll.

Under året har också utbildningsinsatser och inriktning på IT-säkerhetsarbetet genomförts. Huvudmålgrupperna har varit kommuner och landsting.

Inom CBRN området har det med Länsstyrelsen som samordnare, tagits fram en gemensam inriktning för personsanering.

Fågelinfluensan har föranlett planerings- och inriktningsaktiviteter i två huvudspår med gemensam koppling. Länsstyrelsen har i huvudsak internt genomfört en del aktiviteter, utifrån epizootiperspektivet. Landstingets smittskyddsläkare har delvis involverats i detta arbete.

Sedan så bistår Länsstyrelsen landstinget i den regionala pandemiplaneringen bl.a. med samordning kring prioriteringsfrågor avseende samhällsviktig verksamhet. Den regionala pandemiplaneringen ska färdigställas under 2006.

Det länsstyrelsegemensamma arbetet fortsätter att utvecklas bland annat inom ramen för ÖSAM – åtta län i samverkan i mellersta Sverige. Fokusområden under året har varit el- och telestörningar, riskhänsyn i samhällsplaneringen, risk- och sårbarhetsanalyser, övningsverksamhet och höga flöden i Mälardalen.

Detta länsövergripande arbete bildar en bra gemensam bas för länsstyrelserna när vi sedan inriktar arbetet i respektive län.

Arbetet med frågeställningar kring höga flöden i Mälardalen har i huvudsak bedrivits inom ramen för Mälardalens översvämningssgrupp där vår försvarsdirektör är ordförande. En fokusfråga som drivits mot regeringen varit behov av ökad avtappningskapacitet från Mälaren. Nu när regeringens klimatutredning kommit igång så kommer Mälardalens översvämningssgrupp att leverera kunskap och material till utredningen. Den årliga konferensen för arbetet med höga flöden i Mälardalen hölls i Örebro Under året har även möten genomförts med älvgrupperna för Arbogaåns respektive Eskilstunaåns avrinningsområden.

Inom ramen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser så har vi inriktat arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser på att stödja kommunerna i deras process med att komma igång. Här träffar vi kommunerna regelbundet och en målsättning är att tillsammans med dem ta fram en första generationens risk- och sårbarhetsanalys i varje kommun, utifrån en gemensam inriktning och med GIS som ett viktigt verktyg. Även andra aktörer i länet deltar givetvis också.

Vi har även fokuserat på frågor kring el, tele, IT, transporter och höga flöden. Under året har ett antal beredningar genomförts med exempelvis Vägverket, Banverket och elsektorn. Dessa beredningar kommer sedan att ligga till grund för ett mer detaljerat underlag för vidare arbete såväl regionalt som lokalt.

Vi har haft kontinuerliga nätverksträffar med Regionala Samverkansrådet, räddningscheferna och de kommunala beredskapssamordnarna. Även Försvarsmakten deltar inom ramen för dessa nätverk.

Mål 6: Prövning och tillsyn enligt miljöbalken och enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor skall samordnas.

Planering av tillsynen enligt miljöbalken och enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har integrerats genom att båda tillsynsområdena ingår i en integrerad tillsynsplan. Den miljöhandläggare som ansvarar för tillsynen över den miljöfarliga verksamheten ansvarar även för tillsynen enligt Sevesobestämmelserna.

Två handläggare har specialiserat sig inom området och bistår övriga handläggare med sin kompetens. Specialisterna svarar också för de delar som avser Sevesotillsynen i den samlade tillsynsplanen för miljöfarliga verksamheter. Länsstyrelsen har även samverkat med Arbetsmiljöinspektionen när tillsynsplanen upprättats. Handläggningen av prövningsärenden sköts på motsvarande sätt som tillsynen. Under året har tre gemensamma tillsynsbesök på miljöfarliga verksamheter genomförts med Arbetsmiljöverkets handläggare av sevesofrågor.

Mål 7: Länsstyrelserna skall tillsammans med andra aktörer verka för att samhället blir tillgängligare för alla.

Länsstyrelsens arbete för att göra länet mer tillgängligt för funktionshindrade under 2005 har bedrivits på flera sätt och inom flera områden. Nedan följer exempel på hur länsstyrelsen arbetat.

Inom ramen för anslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, har Länsstyrelsen finansierat ett metodutvecklingsprojekt som syftar till att finna sätt att göra även "besvärliga" kulturmiljöer tillgängliga för funktionshindrade. Utgångspunkt för arbetet är en konkret miljö: bergsmansgården Siggebohyttan i Lindesbergs kommun. Projekt drivs av Örebro läns museum. Bl.a har en "Bemötandeguide" och en "Tillgänglig informationsplats" utarbetats. Projektet beskrivs närmare på Örebro läns museums hemsida:
www.orebrolansmuseum.se/kulturmiljo/kmv%20for%20alla.htm

Länsstyrelsen i Örebro län har arbetat gemensamt med 13 andra länsstyrelser för att länsstyrelsernas hemsidor ska vara anpassade för funktionshindrade. Den nya hemsida som togs i drift under 2005 har anpassats så att hjälpmedel för funktionshindrade fungerar. Länsstyrelserna i Örebro och Blekinge arbetar i dagsläget med att ta fram en webbplattform för samma 13 län för naturreservat. Vi har även här ställt stora krav tillgänglighet och användarvänlighet.

Länsstyrelsen beslutar om bidrag till lokal och kommunal naturvård. Detta är en satsning som regeringen genomför under 2004-2006. Bidrag har i och med 2005 års beslut lämnats till länets samtliga kommuner. Flera projekt avser blivande eller kommunala naturreservat. I dessa områden har eller avser kommunerna att göra anpassningar för funktionshindrade, t ex hårdgjorda stigar, bord anpassade för rullstol, ramper så gång & cykelbro blir farbar för rullstol. Länsstyrelsen har informerat om bidragen flera gånger och just tagit upp möjligheten att få bidrag för sådana åtgärder.

Länsstyrelsen har 2005-09-30 rapporterat till Boverket om länsstyrelsens tillsyn över kommunerna av regelverket på byggområdet för att tillgodose god kvalitet i byggande och förvaltning. Av rapporten framgår att tillsynen har inriktats på hur kommunerna i form av tillsynsverksamhet undanröjer enkelt avhjälpna hinder för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Rapporteringen till Boverket bifogas.

Verksamhetsgren Regional utveckling

Tabell 1.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Regional utveckling

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Regional utveckling	Kostnader	Årsarbets- krafter
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (exkl. OH)	7 116	13,3
<i>varav</i> Tillväxtavtal och –program m.m. (301, 309)	1 704	2,9
<i>varav</i> Företagsstöd (302)	1 612	3,7
<i>varav</i> Regional projektverksamhet (303)	2 649	3,9
<i>varav</i> Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (305)	940	2,3
<i>varav</i> Gränsregionalt samarbete (306)	0	0
<i>varav</i> Konkurrensfrågor (307)	22	0,1
<i>varav</i> Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden (604)	189	0,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	2 918	2,2
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (inkl. OH)	10 034	15,5

Tabeller 1.2.1-1.2.4 Åtgärder inom regional utvecklingspolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande (tkr)	2005				
	2005	2004	Kvinnor	Män	Juridiska personer
1. Regionalt utvecklingsbidrag	15882	19205			14
2. Landsbygdsbidrag (exkl. stöd till kommersiell service)					
varav landsbygdsbidrag (exkl. konsultcheckar)	13555	11487			98
varav konsultcheckar	2820	3522			29
3. Stöd till kommersiell service	1856	2764			14
4. Småföretagsstöd	0	0			0
5. Sysselsättningsbidrag	450	0			1
6. Sådffinansiering	0	0			0
7. Regional projektverksamhet	26573	22712			26
8. Uppföljning och utvärdering	0*	1500			0
Totalt	61126	61190			182
9. Företagsstöd 2005 mot bemyndigande (ändamål 1-6 ovan) som avser medfinansiera EG:s strukturfondsprogram (tkr)	18932	19493			110
10. Regional projektverksamhet 2005 som medfinansierar EG:s strukturfondsprogram (tkr)	5678	6589			8
11. Beslut år 2005 mot bemyndigande som avser medfinansiering av regionala tillväxtprogram (tkr)	55998	55391			156
varav medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram	24610	26082			118

Tabell 1.2.1

Redovisade belopp under ändamålen 1-7 skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram (se 20 § Anslagsförordningen (1996:1189) Beslut mot ändamål 8 Uppföljning och utvärdering görs mot anslag.

* Beslut mot ändamål 8 redovisas endast mot anslag. 2004 redovisades detta mot bemyndigande.

Tabell 1.2.2

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2005	2004
Företagsstöd: Två stöd till ett företag	240	145
Regional projektverksamhet: Ett stöd till ett projekt	200	538
Totalt	440	683

Redovisade belopp skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

De ekonomiska föreningarna är inte vanligt förekommande bland dem som söker stöd hos Länsstyrelsen. Även i år är antalet stöd litet med endast tre stöd totalt, vilket beror på att det inte är fler ekonomiska föreningar som ansöker om stöd. Antalet ekonomiska föreningar med stödberättigad verksamhet är ca tio stycken i länet. Vid en kontroll av vilka av länets ekonomiska föreningar som kan komma ifråga för stöd i vårt län konstaterar vi att samtliga dessa har beviljats stöd i de fall de inkommit med ansökan, vilket de alltså inte gjort under 2005.

Tabell 1.2.3

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till utsatta lokala arbetsmarknadsregioner (tkr)	2005
LA-region Ludvika (Ljusnarsbergs kommun)	2106
LA-region Hällefors (Hällefors kommun)	4613
LA-region Karlskoga (Karlskoga och Degerfors kommuner)	11373
LA-region Laxå (Laxå kommun)	11131
LA-region Örebro (Lindesbergs, Nora, Lekebergs, Örebro, Hallsbergs, Kumla och Askersunds kommuner)	13349
Totalt	42572

Summan som fördelats per arbetsmarknadsregion skiljer sig från den summa som angivits under tabell 1.2.1 Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande. Detta beror på att en stor del, 18554 tkr, har beviljats till projekt som är länsövergripande. Dessa projekt rör inte en enskild arbetsmarknadsregion. Därför har summan utlämnats i den här redovisningen.

Tabell 1.2.4

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2005
Regionalt resurscentrum Örebro län, ett beslut	756

I Örebro län finns inga lokala resurscentrum för kvinnor. Däremot finns ett regionalt resurscentrum som samordnar alla olika projekt och initiativ som arbetar med kvinnors företagande i länet. RRC samordnas från Länsstyrelsen. För närvarande pågår tio projekt, som beviljats medel i olika omgångar från såväl Länsstyrelsen som andra finansiärer i länet. 2005 hade dock samtliga dessa projekt finansieringen ordnad, varför enbart det regionala samordningsprojektet blev aktuellt för nytt beslut.

Mål 1a: Länsstyrelsen skall i län utan samverkansorgan eller regionala självstyrelseorgan samordna arbetet och processerna inom det programlagda regionala utvecklingsarbetet så att de bidrar till en hållbar regional utveckling. Kvinnor och män skall ha samma inflytande över det regionala utvecklingsarbetet och dess insatser samt få del av dem på lika villkor.

Samordning av statliga myndigheter

Länsstyrelsen samlade under våren 2005 de statliga myndigheterna i länet för ett upptaktsmöte med syftet att starta en dialog om länets utveckling och framtida samverkansmöjligheter. Länsstyrelsen presenterade arbetet med det regionala utvecklingsprogrammet och påbörjade förankringsarbetet runt denna. Samtliga deltagande myndigheter såg stort värde i att fortsätta att träffas, och beslutade att temat för träffarna ska vara förnyelse och att värskapet ska rotera. Under hösten hölls ytterligare ett möte på Örebro Universitet med fortsatt RUP-förankring som huvudpunkt.

Flera statliga myndigheter som Örebro Universitet, Länsarbetsnämnden och Försäkringskassan deltar också i de träffar som sker inom länets partnerskap Utvecklingsrådet. Utvecklingsrådet leds av landshövdingen och arbetar för länets utveckling.

Länsstyrelsen har också deltagit i arbetet med det särskilda regeringsuppdrag om de statliga myndigheternas insatser i det regionala utvecklingsarbetet som alla länsstyrelser fick hösten 2004 och som lämnades till regeringen i december 2005. Länsstyrelsen har lämnat synpunkter på det gemensamma arbetet och ingått i några av de särskilda arbetsgrupper som kopplats till uppdraget. Länsstyrelsernas gemensamma arbete har också samordnats av Länsstyrelsen i Örebro län tillsammans med Länsstyrelsen i Västerbottens län i ett gemensamt projekt där huvudsekreteraren varit knuten till Örebro.

Genomförande och samordning av regionalt utvecklingsarbete

Utvecklingsrådet Örebro län är länets partnerskap och består av politiker och tjänstemän från 33 organisationer i länet. Utvecklingsrådet är ett forum för samverkan mellan olika sektorer. Rådet träffas regelbundet för att tillsammans arbeta för en hållbar utveckling i länet. Ordförande i Utvecklingsrådet är landshövdingen.

RTP – Regionalt Tillväxtprogram

I början av RTP-arbetet tillsatte Länsstyrelsen och Utvecklingsrådet tio arbetsgrupper, en för varje åtgärd i det regionala tillväxtprogrammet. Arbetsgruppernas första arbetsuppgift var att ta fram handlingsprogram. I handlingsprogrammen framgår att det är arbetsgrupperna som årligen ska följa upp och vid behov ta initiativ till revidering och komplettering av programmen. Under året har grupperna formellt fått i uppdrag att fortlöpande följa utvecklingen inom sitt område. I arbetsgrupperna deltar 83 personer varav 49 män och 34 kvinnor. 32 organisationer ur Utvecklingsrådet är representerade i grupperna.

Länsstyrelsen har skrivit rapporten Första året med tillväxtprogrammet, publ nr 2005:17. Rapporten har presenterats och diskuterats bland annat på Utvecklingsrådet och i Länsstyrelsens styrelse. Efter 2004 års uppföljning skedde vissa korrigeringar och kompletteringar av några handlingsprogram.

Exempel på aktiviteter från handlingsprogramsgруппerna är studieresa till Coventry för att hämta erfarenheter om entreprenörskap samt ett upptaktsmöte för länet som mötesplats för musik.

Samtliga arbetsgrupper inom RTP-arbetet träffades till en gemensam dag med temat RTPs handlingsprogramsgруппer sätter kurs tillsammans. Representanter från Nutek medverkade och berättade om Nuteks uppföljningsrapport för RTP. Gruppdiskussioner om vad som är regional identitet, vilka som är våra regionala framgångsfaktor och hur kan vi gå vidare med arbetet i handlingsprogramsgруппerna skedde också.

Örebro läns RTP består av tio åtgärder. För varje åtgärd finns det en arbetsgrupp som har arbetat fram ett handlingsprogram för åtgärden. Länsstyrelsen har tillsammans med Utvecklingsrådets sekreterare tillsatt arbetsgrupperna med en så jämn könsfördelning som möjligt. Representationen i arbetsgrupperna är för närvarande 59 procent män och 41 procent kvinnor. För att insatser inom det regionala tillväxtprogrammet ska komma både

kvinnor och män till del arbetar Länsstyrelsen exempelvis med att projekt som beviljas regionala projektmedel ska integrera jämställdhetsaspekter. I regionala projektbeslut ska det framgå om projektet aktivt arbetar med jämställdhet. På så sätt kan vi göra en bättre uppföljning på området.

Vid två tillfällen har Länsstyrelsen och Utvecklingsrådet arrangerat en utbildningsdag för jämställda projekt. Utbildningen vänder sig till projektägare och har till syfte att stödja dem i att integrera jämställdhetsperspektivet i projektarbete. Länsstyrelsens jämställdhetsexpert var föreläsare under dagen.

Miljösamordnare på Länsstyrelsen har påbörjat träffar med handlingsprogramgrupperna och diskuterat hur RTP arbetet kan kopplas ihop med de regionala miljömålen.

Under hösten 2004 gjordes en indikativ finansieringsplan för RTP. Flertalet av parterna framförde att finansieringen var mycket osäker. Överlag tar parterna sällan ställning till medfinansiering av regionala utvecklingsaktiviteter i ett tidigt skede, utan först när projekten är så pass konkreta att faktiska kostnader och tidsplaner finns framtagna.

RTP- kanslierna i Mälardalen (Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Västmanlands och Örebro län) och Mälardalsrådet har fortsatt att träffas under detta år. Fokus för träffarna har varit de under år 2004 identifierade samarbetsområdena som är Trafik och bostäder, Utbildning och kompetensförsörjning, Innovationssamarbete inklusive vissa tillväxtkluster, Östersjösamarbete samt Marknadsföring av Stockholm-Mälarenregionen.

Inom infrastrukturområdet har de fem länen beslutat att tillsammans med de fyra trafikverken, trafikhuvudmännen, och Mälarskapa en målbild för transporter och trafik i Stockholm- Mälarenregionen 2030. Länsstyrelsen i Södermanland har tagit fram ett nationellt innovationsindex. Intressant data finns för Sverige som helhet samt för Mälardalen specifikt. Innovationsindexet är en bra utgångspunkt för framtida satsningar. RTP- partnerskapet i Stockholm har arbetat fram en Östersjöstrategi för Stockholm-Mälarenregionen som kommer kommuniceras ute i Mälardalslänen.

RUP – Regionalt Utvecklingsprogram

Ett gränslöst län där alla kan växa är Örebro läns vision och färdriktning i det regionala utvecklingsarbetet. Örebro läns RUP ger en översikt av de program som finns för arbetet med den hållbara regionala utvecklingen. Länsstyrelsen började redan under våren 2004 att förankra RUP-arbetet i Utvecklingsrådet. Länets programarbete inventerades och två nya program togs fram, ett Landsbygdsprogram och en Länsöversikt. I övrigt består Örebro läns RUP av följande, redan befintliga, program: Regionalt Tillväxtprogram, Jämställdhetsprogram, Integrationsprogram, Strukturfonder, Folkhälsoprogram, Kulturprogram och Miljömålsprogram. Under arbetets gång har en arbetsgrupp med representanter från olika enheter på Länsstyrelsen träffats och diskuterat kring frågan om hållbar utveckling. Örebro län ser RUP-arbetet som ett pussel, där RUP är själva pusselasken där de olika underprogrammen, pusselbitarna, samlas. Programmen under RUP ser lite olika ut och har olika livslängd. Några har mål och andra är mer strategiliknande. Örebro läns RUP är inte tidsbestämd utan gäller tills vidare.

Lokala och regionala resurscentra

Örebro län har valt modellen att enbart ha ett resurscentrum i länet, Regionalt resurscentrum Örebro län, vilket samordnas av Länsstyrelsen. Tanken är att ha nära samarbete med kommunerna och få verksamheten integrerad i den ordinarie verksamheten. Lokala projekt drivs i olika kommuner och en arbetsgrupp samt en styrgrupp finns för att följa upp och ge kontinuerlig rapportering. På så sätt får vi en mer homogen verksamhet och en riktning åt ett håll i hela länet.

Under de drygt tre år som RRC varit verksamt har samordnaren för RRC skapat mötesplatser tillsammans med kommunernas näringslivschefer, affärsrådgivarna i länet, arbetsförmedling, invandrarföreningar, studieförbund och andra aktörer. Nätverksträffar har ordnats i nästan alla kommuner. Nätverket består idag av ca 400 kvinnliga företagare och vid varje nytt tillfälle som arrangerats har informationen om nätverket spridits till fler. RRC har också deltagit i olika företagsmässor som kommunerna arrangerat.

Mätbara indikatorer när det gäller att förändra maktstrukturer, könsordning, attityder med mera är ett processarbete som tar tid att bygga upp. Det är också svårt att mäta dessa faktorer med tydliga indikatorer.

Samordning med miljömål och strukturfondsprogram

Genom RUP-arbetet har en samordning mellan länets strategiska utvecklingsprogram påbörjats. Däri ligger miljömålsarbetet parallellt med strukturfonder och andra regionala utvecklingsprogram. Örebro läns RUP består av följande program:

- Regionalt tillväxtprogram
- Landsbygdsprogram
- Jämställdhetsprogram
- Integrationsprogram
- Strukturfonder
- Miljömålsprogram (de regionala miljömålen)
- Kulturprogram
- Folkhälsoprogram
- Länsöversikt

Länsöversikten är inte ett program utan mer en arbetsform. Länsöversikten ska ge en samlad regional översikt för länets fysiska planering, tillstånd och möjligheter. Den ska baseras på alla kommuners översiktsplaner och kopplas till alla ingående program i RUP och se dessa ur ett samlat perspektiv. Länsöversiktens arbete ska utveckla en arena så att den regionalekonomiska utvecklingsplaneringen bättre kopplas till kommunernas översiktsplanering.

Mål 2: En hållbar tillväxt i stödföretagen som därmed bidrar till fler nya arbetstillfällen för kvinnor och män. (Målet gäller ej Länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.)

De regionala företagsstödens integrering med RTP-processerna

Länsstyrelsens styrelse har antagit en PM i vilken det finns inskrivet att de företagsstöd som beviljas i länet skall bidra till att uppfylla det övergripande målet i det regionala tillväxtprogrammet. Vid bedömningen av stödansökningar läggs således stor vikt vid om företaget faller in inom ramen för de fördjupade satsningsområdena i RTP. Vid uppföljningen av de ekonomiska medel som har satsats inom RTP redovisas företagsstöden under RTP-åtgärden Entreprenörskap.

I de tio handlingsprogrammen finns flera tydliga kopplingar till verksamheter där Länsstyrelsens företagsstöd kan bli aktuella. Särskilt gäller detta handlingsprogrammen Entreprenörskap, Avancerad tillverkningsindustri, Företagsklimat och Nya dynamiska miljöer.

Mål 3: Länsstyrelsen skall vidareutveckla åtgärder för en god tillgång och utveckling av kommersiell service i serviceglesa områden för kvinnor och män. (Målet gäller ej länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län).

Genomförande av lokala utvecklingsprogram för kommersiell service

Det lokala utvecklingsprogrammet för kommersiell service ligger som ett underprogram till Landsbygdsprogrammet Örebro län, i sin tur ett av programmen inom Örebro läns RUP.

Projektet Affär på landet har avslutats i sin första del. Diskussioner pågår hur Länsstyrelsen ska driva arbetet vidare utifrån de erfarenheter som gjorts under de tre år projektet genomförts.

En mycket hög andel, åtta av de 25 butiker som deltagit i projektet, har bytt ägare under projektets tre år. Vi vet också att ytterligare några butiker är till salu i dagsläget. Såväl de i projektet verksamma mentorerna som Länsstyrelsens handläggare har upplevt problem med att affärerna många gånger varit långt framskridna och i vissa fall till och med genomförda innan mentorer och handläggare fått kännedom om ägarbytet. Arbetet har då primärt fått inriktas på att säkerställa korrektheten gentemot staten och det regelverk som omgärdar de enskilda stödärendena.

Ungefär en tredjedel av de landsbygdsbutiker som deltagit i projektet drivs idag av personer med utländsk bakgrund. Här pågår diskussioner för att bättre kunna stödja affärsinnehavarnas integration i det sociala livet i bygden, samt att hitta modeller där man kan överbygga de kulturella skillnaderna och stärka serviceutbudet.

Liksom i övriga landet är antalet landsbygdsbutiker ständigt minskande även i vårt län. Inom en femårsperiod bedömer vi att kanske så mycket som ett tiotal av våra landsbygdsbutiker kommer att tvingas till nedläggning. Här ser vi att det kommer att krävas åtgärder för att bevara service och varuförsörjning. Ett arbete har precis inletts för att se om och hur serviceplaneringen beaktas i kommunernas översiktsplaner.

Finansiellt stöd till kommersiell service

Tabell – Stöd till kommersiell service (tkr)

	Kvinnor	Män	Summa
Investeringsbidrag	385 (7 beslut)	695 (8 beslut)	1079
Servicebidrag	300 (2 beslut)	300 (2 beslut)	600
Hemsändningsbidrag			177 (4 beslut)
Projektmedel			0

Kommersiell service är alltjämt en liten stödform i Örebro län. Ca hälften av investeringsstöden beviljas till butiker med kvinnlig affärsidkare, men bara 35 procent av stödsumman. Ca 70 procent beviljas till butiker där affärsidkaren har utländsk bakgrund.

Inom stöd till kommersiell service gör Länsstyrelsen ingen särskild bedömning baserad på kön, varken hos affärsidkare eller konsumentgrupper. Vi kan inte se några skillnader mellan mäns och kvinnors tillgång på service kopplat till de stöd Länsstyrelsen beviljar. Vi bidrar primärt till att säkerställa nuvarande service i länet genom att butikerna bereds möjlighet till stöd, antingen investeringsstöd eller mentorstöd liknande det inom Affär på landet. Insatserna inom det lokala programmet för kommersiell service förväntas på sikt bidra till en bättre servicestruktur i och med de utpekade servicestrategiska orterna, men det arbetet är långt ifrån slutfört.

Mål 4: Resultat från interna och externa uppföljningar och utvärderingar av länsstyrelsernas regionala utvecklingsarbete skall tillvaratas och integreras i det fortsatta arbetet för hållbar regional utveckling.

Länsstyrelsen har gjort tre egna utvärderingsrapporter under 2005, Första året med tillväxtprogrammet, publ nr 2005:17, Flexibel vuxenutbildning, publ nr 2005:18 och Campussatsningarna i Karlskoga och Kopparberg, publ nr 2005:59. Rapporterna är inriktade på åtgärder eller teman inom RTP och beskriver de projekt som beviljats. Att dra för långtgående slutsatser av enskilda projekt är dock vanskligt då många faktorer spelar in för ett projekts genomförande.

I samband med genomgångar av uppföljningsrapporterna diskuteras frågor om struktur och processer, som till exempel handlingsprogrammgruppernas mandat och befogenhet för att arbetet ska gå framåt eller tillvägagångssätt vid till exempel Call for proposals för att hitta effektiva metoder. Exempel på erfarenheter av generell art är projektledarens betydelse som framgångsfaktor, styrgrupps betydelse, projektets förmåga att fokusera på kärnverksamheten samt förankringsarbetet.

Länsstyrelsen har skrivit rapporten Första året med tillväxtprogrammet, publ nr 2005:17 . Rapporten har presenterats och diskuterats bland annat på Utvecklingsrådet och i Länsstyrelsens styrelse. Uppföljningen av 2004 visade till exempel att vissa mål var svåra att följa upp, vilket ledde till vissa korrigeringar och kompletteringar av några handlingsprogram.

Även Nutek har gjort en rapport om RTP:s första år. Denna rapport presenterades vid en dag för handlingsprogrammgrupperna med diskussioner utifrån denna rapportens resultat som följd.

Nuteks rapport Uppföljning och resultatvärdering av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet (R2005:15) visade att Örebro län har förhållandevis låg kostnad per förväntat arbetstillfälle inom våra företagsstöd.

Länsstyrelsen har under 2005 inte gjort någon särskild utvärdering av företagsstöden. De rapporter som skrevs om företagsstöd under 2004 visade att Länsstyrelsens prioriteringar (breddad marknad och breddad näringslivsstruktur) har fungerat tillfredsställande och därmed har ingen ytterligare förändring genomförts i hanteringen av företagsstöd. Inför 2006 finns en viss ytterligare konkretisering av kopplingen till handlingsprogrammen inom RTP.

Mål 5: Länsstyrelsernas arbete med jordbruks- och fiskeåtgärder skall bidra till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken. Länsstyrelsen skall också arbeta för att uppnå de mål som slagits fast i miljö- och landsbygdsprogrammet samt för jordbruks- och fiskeåtgärder i strukturprogrammen för fiskerisektorn.

Insatser för att underlätta och främja lantbrukarens roll som företagare
För att underlätta och främja lantbrukarens roll som företagare har olika utbildningsinsatser genomförts inom ramen för K2. Syftet är att stärka övriga åtgärder för ekonomisk och socialt hållbar utveckling på landsbygden. Genom att påvisa tänkbara och ekonomiskt bärkraftiga utvecklingsvägar för lantbruksföretagarna så underlättas företagets omställning mot en friare livsmedelsmarknad. Inriktningen har varit såväl att utveckla produktion och förädling av livsmedel som att utveckla lantbruksföretaget med nya verksamheter utanför lantbruket. Det pågår vid årets slut 42 st projekt med syfte att ge lantbrukare bestående inkomst från nya produktionsgrenar. Under 2005 har 14 projekt som avser kompletterande verksamheter avslutats och slututbetalats.

Investeringsstödet användning

Användningsområde	% av totalt utbetalat belopp
Främja betande djur	42
Kompletterande åtgärder	19
Förbättrad miljö och effektivare drift	39

Samverkan med olika myndigheter och organisationer

Ett stort antal aktörer har varit verksamma inom ramen för projektstöden och K2 t.ex. Svenska Husdjur, Hushållningssällskapet i Örebro län, Kommunerna och LRF.

Genom samverkan med ett flertal enheter på länsstyrelsen och externa intressenter har det tagits fram ett landsbygdsprogram som en del i arbetet med regionalt utvecklingsprogram.

Synergieffekter

I det regionala tillväxtprogrammet för Örebro län är måltiden ett av satsningsområdena. Kompetensutvecklingspengar inom miljö- och landsbygdsprogrammet har använts för att stötta detta satsningsområde genom kurser i småskalig livsmedelsproduktion. Även projektstöd har använts i detta syfte.

Länsstyrelsen prioriterar projekt och investeringar som leder till att flera mål i miljö- och landsbygdsprogrammet uppnås. Detta kan vara satsningar som ger både en ny affärsverksamhet och stöder miljömålen. Som exempel kan nämnas att investeringsstöd till företag med betesdrift gynnar miljömålet att bevara biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker. Stöd till förbättrad miljö leder till bättre djurvälstånd, och i många fall har de påverkan på miljömål om näringsläckage och vattenkvalitet. Lantbrukare som söker stöd för investeringar i kompletterande verksamheter med koppling till natur och bevarande av kulturarvet på landsbygden ses som prioriterade.

Särskild kraft har under året lagts på att främja lantbrukets roll som leverantör av förnyelsebar energi. Länsstyrelsen har satsat på kompetensutveckling för lantbrukare inom detta område med hjälp av K2-medel. Denna satsning stöder både miljömålsuppfyllande och ger kunskaper som stöder ett diversifierat företagande på landsbygden.

Stöden i olika program samverkar också eftersom de är avsedda för olika faser i ett utvecklingsarbete. En satsning har gjorts på landsbygdens infrastruktur genom utbyggnad av bredbandsnätet till områden med många livskraftiga jordbruksföretag. Detta ger även andra näringsgrenar bättre förutsättningar att verka på landsbygden.

Arbetet med att nå målen i miljö- och landsbygdsprogrammets insatsområde 2 underlättas av den breda sakkompetens som finns inom Länsstyrelsen. Det behövs dialog med regional utveckling för att skapa en samsyn för arbetet med landsbygdsutveckling, sakkunniga inom miljöskydd för miljöfarlig verksamhet, natur vid byggnationer och anläggningar i känsliga miljöer samt kulturmiljövården vid ärenden som syftar till att bevara lantbrukets kulturarv.

Väsentliga insatser inom fiskeområdet

Länets yrkesmässiga fiske bedrivs i sjöarna Hjälmaran och Vättern. Sjöarnas fiskresurser är begränsade och beroende av en biologisk acceptabel och långsiktig hushållning. Länsstyrelserna runt dessa sjöar har en genomtänkt strategi för att hushålla med fiskresursen på så sätt att etablerade yrkesfiskare kan ha ett lönsamt fiske och allmänheten ges en tillfredställande rekreation samtidigt som bestånden inte överutnyttjas. Strategin finns dokumenterad i årliga verksamhetsplaner och i samverkanshandlingar.) Detta har vi genomfört bland annat genom att:

- Tillsammans med övriga berörda länsstyrelser och Fiskeriverket verka för ändamålsenliga fiskebestämmelser. Under 2005 har Vättern fått nya fiskebestämmelser beroende på den kraftiga tillbakagången av röding och sik.

-
- Tillsammans med övriga berörda länsstyrelser, planera och utföra en effektiv och ändamålsenlig fisketillsyn. Tillsynen i sjöarna Hjälmarens och Vättern skulle förbättras avsevärt vid en större tilldelning av anslaget 43:11 fiskevård.
  - Tillsammans med övriga berörda länsstyrelser ha en restriktiv hållning vid nyetablering av yrkesfiskare med hänsyn till fiskeresursens storlek.
  - Tillsammans med övriga berörda länsstyrelser ha en restriktiv hållning gällande ökad redskapsanvändning från etablerade yrkesfiskare med hänsyn till fiskeresursens storlek.
  - Verka för sökande av EG:s strukturstöd.
  - Tillsammans med övriga berörda länsstyrelser och Fiskeriverket verka för samt utföra fiskevårdande åtgärder. Under 2005 slutfördes provfisket av rödingens lekplatser i Vättern.
  - Tillsammans med övriga berörda länsstyrelser, Fiskeriverket och övriga intressenter inom fisket, medverka till att samförvaltningsinitiativ Vättern leder till en gemensamt framtagna förvaltningsplan för ett långsiktigt och hållbart resursnyttjande.
  - I samarbete med Fiskeriverket följa beståndsutvecklingen för viktiga arter.

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren miljömålsarbete

Kostnader för VG Miljömålsarbete	Kostnader (tkr)	Års- arbetskrafter
A	B	C
	16 569	19,8
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (exkl. OH)		
varav Övergripande miljömålsarbete och miljöövervakning (501, 502)	3 441	4,6
varav Skydd av områden <u>och arter</u> (511)	5 151	9,1
varav <u>Förvaltning och skydd...</u> (512)	4 816	1,8
varav <u>Vattenskyddsområden</u> (513)	129	0,2
varav <u>Övriga ärenden...</u> (519)	2	0
varav Efterbehandling av förorenade områden (577)	2 344	2,8
varav Kalkning (58)	545	1,1
varav Miljöarbete inom fiske (621, 629)	141	0,2
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	6 794	5,2
	23 363	25,0
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (inkl. OH)		

Tabeller 1.3.1 – 1.3.3 – länsfakta inom miljöområdet

Tabell 1.3.1

Länsfakta inom fiskeområdet	2005-12-31	2004-12-31	2003-12-31
Antal fiskevårdsområden	42	42	42
Antal yrkesfiskelicenser	15	19	19
Antal fartygstillstånd	-	-	-
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	1	1	1

Tabell 1.3.2

Länsfakta kulturmiljö	2005-12-31	2004-12-31	2003-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	8050	8000	7950
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	42	36	35
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	81	81	81
Antal sektorsövergripande ärenden	565		
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	51	51	51
<i>yta (ha)</i>	15 932	15 932	15 932
Kulturresevat, <i>antal</i>	1	1	0
<i>yta (ha)</i>	128	128	0
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	33	17	17

Tabell 1.3.3

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2005	2004	2003
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	52	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	7 148	8 918	8 260

Politikområde Miljöpolitik

Mål: Att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta.

Verksamhetsområde Pådrivande och förebyggande arbete

Mål: Att nationellt och internationellt utveckla och tillämpa styrmedel i enlighet med de fem grundläggande miljövärdena samt påverka attityder och beteenden hos individer och organisationer så att de agerar i enlighet med sitt miljöansvar.

Verksamhetsområde Bevara och restaurera natur och miljö

Mål: Att effektivt genomföra insatser för att bevara, skydda och vårda miljö samt restaurera och återställa skadad miljö för att nå miljökvalitetsmålen.

Verksamhetsområde Kunskap och underlag för miljöarbete

Mål: Att genom forskning, uppföljning och analys ta fram den kunskap som behövs för att genomföra och förnya insatser för att nå miljökvalitetsmålen.

Pådrivande och förebyggande arbete

Vid årets början fastställde Länsstyrelsen regionala miljömål med tillhörande åtgärdsprogram efter ett flerårigt och brett samarbete med kommuner, organisationer och enskilda. Grunden för samarbetet är ett avtal mellan Länsstyrelsen, samtliga kommuner, Landstinget och Skogsvårdsstyrelsen. Avtalsparterna åtar sig att medverka genom att utarbeta och gemensamt ställa sig bakom regionala miljömål och åtgärdsförslag. Samarbetet fortsätter nu med fokus på genomförandet av åtgärder för att nå målen. Åtgärdsplaneringen kommer att ses över årligen och efter förankring hos avtalsparterna.

I miljötillsynen har transporter, energianvändning och avfall lyfts fram genom projekt som drivits under året. Projekten syftar till att få verksamhetsutövarna att arbeta aktivt med dessa viktiga områden. Projekten omfattar flertalet verksamheter som Länsstyrelsen har tillsyn över. Erfarenheter från projekten kommer att delges kommunerna inom ramen för vår tillsynsvägledning med målsättningen att initiera samordnade tillsynskampanjer i kommunerna.

Länsstyrelsen har medverkat i ett antal aktiviteter med syfte att påverka attityder och beteenden rörande ansvaret för kulturarvet. Bl.a. finns ett kulturarvsråd som en arena för information och diskussion mellan stat, landsting, länsmuseum, kommuner och ideella organisationer.

Genom att ekonomiskt stötta ett byggnadsvårdsläger i Grythyttan har såväl handfasta hantverkskunnskaper som en allmänt ökad förståelse för den byggda miljöns värden kunnat spridas till både lägerdeltagare och allmänhet.

Vid restaurering och vård av 1900-talets bebyggelse är byggsten av skiffer en bristvara. Länsstyrelsen har under året drivit ett särskilt kunskapsuppbyggande projekt kring skiffer som byggnadsmaterial i 1900-talets bebyggelse. Genom projektet har skiffermaterialets betydelse och användning lyfts fram. En mindre bok har sammanställts med syfte att informera om skiffermaterialets användning i historien men också inspirera till ny användning och produktion, bl.a. i Grythyttan.

Länsstyrelsen har under året i avgörande grad bidragit till finansieringen av två informationsprojekt som drivs av Örebro läns museum. "Värt att veta", syftar till att förse länets viktigaste kulturmiljöer med modern och lättillgänglig information och "Info-E 18" syftar till att informera om resultaten av de omfattande arkeologiska utgrävningar som sker i samband med utbyggnaden av Europaväg 18. Genom båda dessa satsningar bidrar vi till att

öka kunskapen om länets kulturarv. Kunskap är en avgörande förutsättning för att medborgarna skall stimuleras till eget ansvarstagande för kulturarvet.

Genom Länsstyrelsens fördelning av byggnadsvårdsmedel sker en förmedling av kunskaper om god byggnadsvård och kulturarv till fastighetsägare och förvaltare. Arbetet bidrar också till att hantverkskompetens utvecklas och bevaras i regionen. De utförda arbetena kan dessutom fungera som goda exempel och som inspirationskälla för både grannar och övriga länsinnevånare och besökare.

Arbetet med att höja lantbrukarnas kompetens inom miljöområdet är fortsatt prioriterat. De viktigaste insatserna under året har varit olika kurser och informationsmöten, vars innehåll ligger väl i linje med målet för verksamhetsområdet pådrivande och förebyggande arbete. Speciella insatser har även i år gjorts för det generella biotopskyddet i jordbruksmark.

Länsstyrelsen har under året satsat på utbildningar för lantbrukare inom olika typer av energiproduktion. Det har varit biogas, vindkraft och hur lantbrukare kan driva olika typer av värmeanläggningar.

Bevara och restaurera natur och miljö

Arbetet med inventering, riskklassificering och efterbehandling av förorenade områden bedrivs enligt det regionala program som årligen redovisas för Naturvårdsverket. Inom inventeringsarbetet har hittills 2 500 förorenade områden identifierats. Med Länsstyrelsen som huvudman har fem undersökningar genomförts under året. För att öka andelen privatfinansierade efterbehandlingsåtgärder har vi i arbetet med våra tillsynsobjekt fortsatt ställa krav på undersökningar av områden som kan misstänkas vara förorenade. Inom ramen för Länsstyrelsens tillsyn har ett objekt efterbehandlats.

Åtgärdsplanen för kalkningsverksamheten i länets försurade sjöar och vattendrag har uppdaterats. Kalkning har utförts enligt plan och har under året omfattat 305 sjöar.

Arbetet med skydd av skog och våtmarker sker enligt prioriteringar grundade på noggranna, länstäckande inventeringar med ett landskapsekologiskt perspektiv där vi vill motverka fragmentering samt främja den biologiska mångfalden.

Reservatsskyddet av vildmarksområden utgör en viktig investering i bevarandet av attraktiva naturresurser av fundamental betydelse för länets framtida utveckling av naturturism och hälsofrämjande friluftsliv.

I arbetet med att skydda natur och att sköta den redan skyddade arealen är det Länsstyrelsens mål att förbättra den lokala förankringen.

Under året har tolv nya reservatsområden beslutats av Länsstyrelsen. Naturreservaten omfattar flera naturtyper som barrskog, ädellöv, betesmarker och vattendrag. Länsstyrelsen har dessutom aktivt stöttat kommunerna i deras ansträngningar att bilda reservat, vilket resulterat i tre nya kommunala naturreservat.

Under året har man/vi säkrat mer mark för bildande av naturreservat än någonsin tidigare i Länsstyrelsens historia. Det pågår även omfattande förhandlingar för ytterligare betydande arealer. Målet är att förhandlingarna ska bli klara under året. Dessa åtgärder är väsentliga för att uppnå miljömålen Levande skogar och Myllrande våtmarker. För det sistnämnda målet har också omfattande utredningar av viktiga objekt utförts samt en översyn av den nationella Myrskyddsplanen påbörjats. För delmålet Levande sjöar och vattendrag kan nämnas att två bäckar med förekomst av flodpärlmussla fredats som naturreservat under året.

De större projekt som pågår i samarbete med Naturvårdsverket, WWF, Örebro kommun och lokala djurhållare gällande länets större våtmarksområden Kvismaren, Tysslingen och

Oset/Rynningeviken har varit i ett expansivt skede. Projektet syftar bl.a till att förbättra kvalitén på sötvattensstrandängarna vid de tre stora fågelsjöarna i Närke, Tysslingen, Oset/Rynningeviken i Hjälmarén och Kvismaren samt att producera kött av hög kvalitet från naturbetesmarker. Länsstyrelsen har arbetat i samverkan med de lokala brukarna för att utveckla projektet. Det kött som produceras inom "Naturbeteskött i Närke" har sålt bra och en utökning av volymerna planeras. Ett större våtmarksprojekt i en del av naturreservatet Kvismaren med medel från EU:s "Projektstöd för våtmarker", har fortsatt under året.

Länsstyrelsen i Örebro har deltagit som en part i det nationella LIFE-projekt som WWF koordinerar. Vi har under året vidtagit åtgärder i ett vatten för att eliminera vandringshinder och restaurera bottnar lämpliga för öring och flodpärlmussla.

En stor del av resurserna till skötsel av naturreservaten har under våren inriktats mot att ta hand om vindfällén och laga skador på betesstängsel m.m. efter stormen i vintras. När besöksäsongen började var reservaten åter tillgängliga för allmänheten. Större restaureringsåtgärder har genomförts i två naturreservat. I fyra andra naturreservat har större underhållsinsatser eller iståndsättningsåtgärder genomförts i fråga om leder och mottagningsanordningar.

Genom fördelning av medel till byggnads- och fornvård har bevarandeförutsättningarna väsentligt förbättrats för ett antal byggnader och andra miljöer som hotats av förfall/igenväxning och/eller förvanskning. Länsstyrelsens prövning och tillsyn enligt Kulturminneslagen och Miljöbalken syftar till bevarande och hållbar förvaltning av länets kulturarv. Den särskilda satsning på att förklara ett representativt urval av länets främsta bebyggelsemiljöer som byggnadsminnen har fortsatt under året. Totalt har tio nya byggnadsminnen tillkommit 2005.

Länsstyrelsen har medverkat till att tillgängliga medel för restaurering av betesmarker har använts fullt ut. Intresset hos lantbrukarna är fortsatt stort när det gäller att restaurera betesmarker. Det är viktigt att detta arbete kan fortsätta även efter det att nuvarande Miljö- och landsbygdsprogram avslutats.

Kunskap och underlag för miljöarbete

Den regionala miljöövervakningen har genomförts enligt plan. Resultaten från verksamheten används bl.a. som underlag för att beskriva miljötillståndet i länet, för att följa upp miljömål och som ett kunskapsunderlag vid olika typer av handläggning inom Länsstyrelsen, hos andra myndigheter och företag.

Länsstyrelsen har färdigställt en sammanfattande rapport över miljötillståndet i Örebro län. Den bygger på en sammanställning och analys av en stor mängd egna data och underlag från andra kunskapskällor. Rapporten innehåller information om den aktuella miljösituationen och en redovisning av trender vad gäller föroreningsbelastning och annan påverkan. Kemisk-fysikaliska och biologiska förhållanden i mark, luft och vatten beskrivs. Målgrupper för rapporten är myndigheter, kommuner, organisationer, företag och en allmänhet med relativt goda bakgrundskunskaper. Rapporten kommer att utgöra ett viktigt underlag för att modifiera existerande åtgärdsprogram eller föreslå nya åtgärdsprogram för att nå de nationella och regionala miljömålen.

I arbetet med miljömålet Levande sjöar och vattendrag har underlag tagits fram för skydd och restaurering av vatten i Örebro län. Länsstyrelsen har tillsammans med Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Riksantikvarieämbetet och övriga Länsstyrelser tagit fram regionala listor över prioriterade värdefulla natur- kultur- och fiskemiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag. De regionala listorna kommer att läggas samman till en nationell prioriteringslista.

Under året har ett omfattande arbete för att följa upp miljömålen påbörjats. Ett stort antal indikatorer ska följas upp och analyseras. En första uppföljningsrapport kommer att vara klar under första halvåret 2006.

Under året har ett utvecklingsprojekt bedrivits för att få bättre samverkan mellan ideella organisationer och länsstyrelserna angående artdata. Projektet har resulterat i metodförslag för samverkansformer och ett verktyg som underlättar Artportalens användningsområden. Övervakning av rödlistade växter, häckande fåglar och kolonier av gråtrut har bedrivits i samverkan med föreningar och andra instanser. Artdata används som underlag för skydd av hotade arter och används i handläggning och tillsyn samt i utbyte med kommunerna.

För miljömålen Levande skogar och Myllrande våtmarker har omfattande utredningar av viktiga objekt utförts. Ett arbete har bedrivits med den regionala skogsstrategin för skydd av skog. En översyn av den nationella Myrskyddsplanen har också påbörjats.

Inom arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter har flera viktiga inventeringar utförts under året bl.a. av fladdermöss och rikärr. Inom åtgärdsprogrammet för skyddsvärda träd har en alléinventering utförts utmed enskilda vägar. Detta arbete har skett i samarbete med Skogsvårdsstyrelsen inom Gröna jobb. Länsstyrelsen i Örebro har på uppdrag av Naturvårdsverket tagit fram två nationella åtgärdsprogram för de hotade arterna slöjroksvamp och större vattensalamander.

En byråmässig genomgång av länets kulturmiljövärden knutna till vattendrag har genomförts och redovisats till Riksantikvarieämbetet. Resultatet är ett underlag för de nationella åtgärdsprogram för skydd och restaurering av särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer i anslutning till sjöar och vattendrag som tas fram i samarbete med Naturvårdsverket och Fiskeriverket.

Länsstyrelsen har även under 2005 deltagit i projektet Skog & Historia. Det syftar till att förbättra kunskapsunderlaget vad gäller skogens kulturmiljöer genom att inventera och dokumentera fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i skogsmark. Ett övergripande syfte med projektet är att öka och sprida kunskap om kulturarvet i skogen, vilket är en förutsättning för ett långsiktigt bevarande av skogens kulturmiljöer. I Örebro län drivs projektet i samarbete med Skogsvårdsstyrelsen Värmland–Örebro. Länsstyrelsens arbete har under 2005 bestått i kvalitetssäkring av inventerade lämningar. Skogsvårdsstyrelsen har stått för information till markägare samt skyltning av lämningar.

En rapport grundad på ängs- och betesmarksinventeringen som avslutades 2005 har färdigställts. Den ger ett värdefullt underlag för kommande arbete inom det regionala landsbygdsprogrammet och även verksamheten inom kompetensutveckling av lantbrukare.

Skriften ”Stoppa läckan ” har reviderats och uppdaterats. Den utgör en lättillgänglig kunskapssammanställning som passar bra att använda i informationsinsatser riktade mot lantbrukare. En lokalt producerad broschyr som ska ge praktiska tips till lantbrukarna hur växtnärläckaget kan minskas så vi får mindre övergödning av sjöar och hav.

Mål 1: Länsstyrelserna skall verka för att nå de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom jordbrukspolitiken, fiskeripolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken, rennäringpolitiken och transportpolitiken.

Härvid skall länsstyrelserna särskilt verka för:

- att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar,
- att arbetet med skydd av värdefulla områden och hotade arter prioriteras,
- att arbetet med skydd och skötsel av naturområden och hotade arter bedrivs så att biologisk mångfald bevaras och friluftslivet främjas och att fragmentering av naturmiljön motverkas,
- att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism samordnas med arbetet för en hållbar regional utveckling.

Vattenmyndigheternas insatser för genomförandet av EG:s ramdirektiv för vatten

Länsstyrelsen har biträtt vattenmyndigheterna och medverkat i det länsövergripande arbetet i vattendistriktet. Samverkan i avrinningsområden i och utanför länet har skett genom dialog med vattenvårds-/vattenförbund, kommuner och andra aktörer. Länsstyrelsen har sammanställt uppgifter om vattenförekomster, avrinningsområden och befintliga övervakningsprogram. Uppgifterna har levererats till vattenmyndigheterna. Identifiering av brister i övervakningsprogram och en fördjupad karakterisering av vattenförekomster har påbörjats. Befintlig resurs på Länsstyrelsen för arbete med Ramdirektivet för vatten har förstärkts med en 6- månaders projektanställning. Arbetet med att utveckla den digitala infrastrukturen för miljörelaterade data och analyser fortsätter. En viktig del i arbetet är att öka tillgängligheten såväl inom som utom Länsstyrelsen.

Arbetet i den regionala rovdjursgruppen

Länsstyrelsens rovdjursgrupp har haft två sammanträden under 2005. Det första ägnades helt åt förvaltningsplanen som efter en bred remissomgång sedan togs av Länsstyrelsens styrelse i april 2005. Höstens sammanträde ägnades bl. a. åt viltskador och ändringen i § 28 Jaktförordningen. Viltskadecenter deltog med en föreläsning om förebyggande arbete. När det gäller samarbetet mellan de regionala rovdjursgrupperna och rådet för rovdjursfrågor så deltog ingen från Örebro läns rovdjursgrupp på det årliga seminariet 2005. Det kommer dock att ske i början av 2006.

Insatser för att utveckla arbetsformerna i naturvården när det gäller att stärka dialogen med medborgarna och uppnå lokal delaktighet i bevarandearbetet

Länsstyrelsen arbetar aktivt med lokal delaktighet inom projektet "Naturbeteskött i Närke" med WWF, Örebro kommun och lokala brukare. För reservatsbildning av fågelssjön Tysslingen har Länsstyrelsen arbetat aktivt för att skapa lösningar där engagemang och delaktighet nås. Vi har bland annat arrangerat flera möten, studieresa och bjudit in föreläsare.

Under året har ett utvecklingsprojekt bedrivits för att få bättre samverkan mellan ideella organisationer och länsstyrelserna angående artdata. Projektet har resulterat i metodförslag för samverkansformer och ett verktyg som underlättar Artportalens användningsområden. Övervakning av rödlistade växter, häckande fåglar och kolonier av gråtrut har bedrivits i samverkan med föreningar och andra instanser. Artdata används som underlag för skydd av hotade arter och används i handläggning och tillsyn samt i utbyte med kommunerna.

Insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism med att genomföra regeringens politik för en hållbar regional utveckling

Miljömålsarbetet drivs i nära samverkan med länets kommuner, Landstinget, Skogsvårdsstyrelsen och andra organisationer. Samarbetet är befäst genom samverkansavtal och avsiktsförklaring. Hittills står 31 organisationer bakom miljömålen. Under året har Länsstyrelsens samtliga enheter fått utbildning i de regionala miljömålen. För att uppnå miljömålet Levande sjöar och vattendrag och samordna miljömålsarbetet med övrig verksamhet har en arbetsgrupp bildats med representanter från Miljöskydds- och Naturvård/Plan/Kultur/Fiskeenheten.

Under året har ett regionalt utvecklingsprogram (RUP) tagits fram med riktlinjer för arbetet för en hållbar utveckling i länet. Vi har även arbetat med att stärka miljöfrågorna i samband med översyn av handlingsprogrammen under det regionala tillväxtprogrammet (RTP).

Naturvårdsverket har besökt Länsstyrelsen under två dagar för utvärdering av skötseln av naturreservat. Vid dessa dagar diskuterades frågan om entreprenörskap och lokal delaktighet. Naturvårdsverkets enhet för bl. a. friluftsliv besökte Länsstyrelsen under en dag och då diskuterades naturturism mm. Från naturvården har frågan om naturturism och entreprenörskap förts fram i de interna remisserna angående RUP och landsbygdsprogram.

Väsentliga insatser inom ramen för de skilda handlingsprogrammen för jordbrukets och fiskets miljöeffekter**Jordbruket**

Den viktigaste övergripande satsningen är att Länsstyrelsen arbetar hårt för att utnyttja tillgängliga medel för att erbjuda lantbrukare kompetensutveckling inom miljöområdet (KULM). En annan övergripande satsning för att nå miljömålen: *ett rikt odlingslandskap, ingen övergödning, giftfri miljö och levande våtmarker* är informationsbladen *EkoT*, *Miljöråd för lantbrukare* och *EkologiskT lantbruk*, där Länsstyrelsen fortlöpande informerar lantbrukarna om olika miljöfrågor, visar på goda exempel och ger praktiska råd.

Rikt odlingslandskap: Bland ansökningarna om investeringsstöd inom område 1 prioriteras stöd till företag som gör investeringar som avser produktion med betesdrift. Med det nya Gårdsstödet som införts under året är det risk att många lantbrukare slutar med både mjölk- och nötköttproduktion. Det är en stor fara för betesmarkerna om antalet betesdjur minskar. Vi har under 2005 satsat på kursverksamhet om skötseln av betesmarker inom den s.k. tvärvillkorsutbildningen. Lantbrukarna i länet har visat stort intresse för dessa nya kurser.

Lantbrukare med fårproduktion fortsätter att satsa på sin djurhållning och många lantbrukare bygger ut för fler får. Fårens betydelse för landskapet kommer därför att öka. Intresset är stort både för ekologisk djurhållning och för kurser om god skötsel av får och lamm. Många lantbrukare har också ett ökat intresse av att vidareförädla råvarorna från lantbruket. Lyckade företag som utvecklar sin verksamhet gör att djur och odlingar bibehålls och det hävdade odlingslandskapets värden bevaras. Vi har för tredje året inventerat en växtskadegörare, sk. dvärgskottssjuka, i ekologiskt odlade fält. Dvärgskottssjukan har drabbat havreodlingar i länets norra del. Länsstyrelsen har under året också prioriterat rådgivning i syfte att öka lantbrukarnas kunskaper om kulturmiljövärden inom odlingslandskapet. Vi har också satsat på kurser i att underhålla lantbrukets byggnader med hjälp av traditionella tekniker.

För att uppnå målet att öka åkermarkens bördighet har vi under sommarens fältvandringar fokuserat på odlingsåtgärder som förbättrar markstrukturen. Intresset är stort hos lantbrukarna att anlägga våtmarker. Alla medel för projektstöd för våtmarksanläggning för hela perioden t.o.m. 15 oktober 2006 är beslutade.

Ingen övergödning: Länsstyrelsen har under året satsat mycket på utbildningar inom tvärvillkoren. För att miljöbelastningen från lantbruket ska vara så liten som möjligt, är det mycket viktigt att lantbrukarna känner till all den lagstiftning som berör deras verksamhet. Att gällande lagar följs är också mycket viktigt för att lantbrukarna ska behålla konsumenternas förtroende för den svenska livsmedelsproduktionen. Vi har vidare stöttat en vattengrupp för lantbrukare med mark inom ett specifikt avrinningsområde. Vattengruppens syfte är att lantbrukarna ska få kunskaper att själva vidta nödvändiga åtgärder så att övergödning förhindras.

Giftfri miljö: För de lantbrukare som ska använda kemiska bekämpningsmedel anordnar vi kurser som ger tillstånd att använda dessa medel. Länsstyrelsen anordnar flera kurser för länets lantbrukare varje år. Vi är också ansvariga för s.k. betningskurser (för att få använda kemiska medel att behandla utsädet med) för lantbrukare från hela mellersta och norra Sverige. Lantbrukare som lagt om till ekologiskt lantbruk har fortfarande stort intresse av att utveckla odlingstekniken. För att få det ekologiska lantbruket att bli långsiktigt uthålligt har vi provat en rådgivningsmetodik som kallas deltagande forskning. I en grupp som består av forskare, rådgivare och lantbrukare från länet jobbar vi med att sammanföra forskningsresultat med praktiska erfarenheter för att hitta bättre sätt att bekämpa ogräs i ekologisk odling.

Myllrande våtmarker: Tillgängliga medel för anläggning av våtmarker och småvatten har utnyttjats fullt ut. Länsstyrelsen har också haft kurser både om hur våtmarker minskar växtnäringsläckaget och om hur de ska anläggas för att öka den biologiska mångfalden.

Fisket

Länsstyrelsen känner inte till något nationellt handlingsprogram för fiskets miljöeffekter. Det arbete som pågår med sådan inriktning (Miljö och jordbruksutskottets betänkande 2005/06: MJU4) omfattar, vad länsstyrelsen kan se, endast hav och kust. Länsstyrelsens fiskeenhet medverkar tillsammans med andra enheter i arbetet med miljömålet, Levande sjöar och vattendrag.

<p><i>Mål 2:</i> Länsstyrelserna skall utveckla det regionala mål- och uppföljningsarbetet i bred förankring i länet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.</p>
--

Länsstyrelsen driver miljömålsarbetet i nära samverkan med länets kommuner, Landstinget och Skogsvårdsstyrelsen. Samarbetet är befast genom ett samverkansavtal. Avtalsparterna har utsett ett regionalt miljömålsråd och en styrgrupp som samordnar och leder arbetet. Organisationer, företag och enskilda involveras i arbetet genom seminarier och arbetsgrupper. Via vår webbplats kan alla intresserade göra en intresseanmälan för att få inbjudan till seminarier och aktuell miljöinformation. Organisationer inbjuds att teckna en avsiktsförklaring som innebär att de ställer sig bakom målen och vill verka för att vi når dem. Hittills står 31 organisationer bakom länets miljömål. Under året har Länsstyrelsen informerat om miljömål och åtgärder vid en regional klimatkonferens, två seminarier ute på universitetet, ett seminarium för ideella föreningar samt i samband med träffar för våra tillsynsobjekt, naturskyddsföreningen och kommunala tjänstemän.

Regionala miljömål fastställdes i början av året. Parallellt och inom samma organisation, som arbetet med att formulera målen, har ett åtgärdsprogram för att nå målen utarbetats. Den etablerade samverkansorganisationen fortsätter sitt arbete under genomförandet. Örebro läns miljömålsråd kommer årligen att prioritera avtalsparternas samverkansprojekt och följa åtgärdsarbetet i stort.

Länsstyrelsen har tagit fram en sammanfattande rapport över miljötillståndet i Örebro län. Rapporten innehåller information om den aktuella miljösituationen. Rapporten kommer att utgöra ett viktigt underlag för att modifiera existerande åtgärdsprogram eller föreslå nya

åtgärdsprogram för att nå de nationella och regionala miljömålen samt arbetet med miljömålsuppföljning.

Under året har vi bedrivit ett omfattande arbete för att ta fram och kvalitetssäkra indikatorer som är lämpliga för att följa utvecklingen av miljömålsarbetet. Vi har också påbörjat ett projekt för att bedöma förutsättningarna att nå de regionala delmålen. Denna uppföljningsrapport beräknas vara klar under första halvåret 2006.

VO Tillsyn och vägledning

Mål 1: Ett ökat skydd för enskilda och värnande om samhället i övrigt genom såväl tillsyn som vägledande arbete.

Länsstyrelsens tillsyn spänner över ett stort antal verksamheter och företeelser av vitt skilda slag. Tillsynen omfattar allt från enstaka händelser eller åtgärder som kan vidtas av enskilda till återkommande kontroll av omfattande verksamheter som bedrivs av företag och kommuner.

Tillsynsplaner har med något undantag upprättats för alla tillsynsområden. I den mån det varit möjligt har tillsynsplanerna grundats på kartläggningar av tillsynsbehovet. Inom vissa områden är det på grund av den granskade verksamhetens karaktär svårt att bedöma tillsynsbehoven. Inom vissa tillsynsområden där antalet tillsynsobjekt är okänt eller så stort att endast stickprovsmässiga tillsynsinsatser är rimliga. Det gäller till exempel det generella biotopskyddet, strandskyddet, fornlämningar, små vattenverksamheter och stiftelser. Inom andra områden som miljöfarliga verksamheter är tillsynsobjekten väldefinierade och kravet på behovsutredningar och tillsynsregister lagreglerat.

Under året har Länsstyrelsen satsat på att utveckla tillsynsarbetet bland annat genom ett ökat utbyte mellan sakområdena för att ta vara på erfarenheterna från olika tillsynsområden. Vi har hållit ett tillsynsseminarium och större delen av den personal, som arbetar med tillsyn har deltagit i en tvådagars tillsynsutbildning. Allt i syfte att bygga upp en gemensam grund och skapa förutsättningar för en effektivisering av arbetet och en harmonisering av vårt uppträdande och agerande i tillsynen. En av enheterna har också fått möjlighet att pröva handledning med konsult hjälp, som stöd för att stärka medarbetarna i tillsynsrollen.

Tillsynsvägledning till kommunerna och information till verksamhetsutövare och allmänhet är viktiga delar i tillsynsarbetet. Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet för att bli starkare inom dessa områden. Resursbrist och hög personalomsättning inom vissa områden har medfört att flera planerade insatser inom den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen har fått skjutas upp till 2006.

Inom vissa tillsynsområden är antalet klagomål och andra externt initierade ärenden stort. För att hålla en god service gentemot medborgare och verksamhetsutövare prioriteras handläggningen av externt initierade ärenden framför egeninitierade tillsynsinsatser. Det innebär inom dessa områden att tillsynsarbetet till stor del blir händelsestyrd och att den planerade tillsynen får litet utrymme.

Tabell 2.1 – Statistik över tillsynsverksamheten

A	B	C	D	E	F	G	H
Sakområde och del av sakområde	Antalet tillsynsobjekt ¹	Antal objekt som varit föremål för tillsyn ²	Antal egenintierade tillsyns-ärenden (avser såväl beslutade som pågående ärenden)	Antal tillsyns-ärenden efter anmälan (avser såväl beslutade som pågående ärenden) ³	Används Vedertagna metoder (ja/nej) ⁴	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister ⁵	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som ej åtgärdats ⁶
Kommunikationer: Tillsyn över yrkesmässig trafik (24)	75	34	50	0	Ja	0	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor totalt	119	19	19	1	Ja	2	1
varav Livsmedelskontroll (281)	9	2	2	0	Ja	0	0
varav Djurskydd ⁷ (282)	10	4	4	1	Ja	2	1
varav Smittskydd (283)	84	12	12	0	Ja	0	0
varav Allm. veterinära frågor (284)	16	1	1	0	Ja	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende: Plan och byggnadsfrågor (404)	12	21	2	0	Ja	0	0
Kulturmiljö	8200	79	41	4	Ja	4	0
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar.	3	3	5	0	Ja	0	0
Naturvård och miljöskydd totalt	> 690	709	444	595		38	28
varav skyddade områden (515, 516, 525-528)	okänt, Natur 36, Miljö	551, Natur 6, Miljö	44, Natur 0, Miljö	506, Natur 1, Miljö	Natur, Ja Miljö, Ja	Natur, 0 Miljö, 1	Natur, 0 Miljö, 0
varav vattenverksamhet och täkter (535, 545)	Ca 500	88	74	35	Ja	16	10
varav miljöfarlig verksamhet (555)	55	50	316	51	Ja	10	8
varav övrig miljötillsyn (565-567, 575)	>100	14	10	2	Ja	11	10
Areella näringar totalt	48	14	12	2		0	0

varav Lantbruk (605)	46	12	10	2	Ja	0	0
varav rennäring (613)	-	-	-	-	-	-	-
varav fiske (623)	2	2	2	0	Ja	0	0
Social omvårdnad totalt	491	96	61	16	Ja	3	0
varav äldreomsorg	87	40	36*	5	Ja	0	0
varav handikappomsorg	295	31	7	2	Ja	1	0
varav individ- och familjeomsorg	109	25	18	9	Ja	2	0
Övrig förvaltning totalt	623	112	47	86		2	0
varav stiftelser (206)	210	25	25	1	Ja	1	0
varav kameraövervakning (211)	386	65	0	65	Ja	0	0
varav bevakningsföretag (212)	7	2	2	0	Ja	0	0
varav lotterier (215)	20	20	20	20	Ja	1	0
varav jakt och viltvård (218)	-	-	-	-	-	-	-

Definitioner till tabell 2.1:

- Med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav. Kolumn B skall avse bruttopopulationen av tillsynsobjekt. Om svårigheter finns att ange ett exakt antal, skall en uppskattning av antalet tillsynsobjekt göras. Antalet skall avse 1/1-05. Om antalet väsentligt förändrats under året skall det kommenteras.
- med antal objekt som varit föremål för tillsyn avses de objekt som omfattats av alla de delar/procedurer som länsstyrelsen definierar som tillsyn. Om svårigheter finns att ange ett exakt antal, skall en uppskattning av antalet tillsynsobjekt göras. Kommentera om uppgiften avser faktiskt antal eller uppskattat antal.
- När en verksamhetsinnehavare anmäler en förändring av verksamheten skall det i stället räknas som egeninitierat tillsynsärende och ingå i kolumn D. Såväl pågående som beslutade ärenden skall omfattas.
- med vedertagna metoder avses metoder/procedurer framtagna för att underlätta tillämpningen av myndighetens tillsynsuppdrag och för att säkra att detta tillämpas likvärdigt inom givna ramar.
- med allvarliga brister avses brister hos tillsynsobjektet som av länsstyrelsen bedöms vara så allvarliga att om de inte åtgärdas kan leda till skada eller andra negativa effekter för den enskilde eller för samhället i övrigt. Avser ej ärenden utan objekt.
- med antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som ej åtgärdats avses brister av allvarlig karaktär (se ovan) som vid återbesök/uppföljning eller, vid med länsstyrelsen överenskommen tidpunkt, ej har åtgärdats.
- För djurtillsyn (Djurskydd) gäller att i kommentarerna redovisa antal förbud att ha hand om djur samt antalet omhändertagna djur.
- Åttersrapporteringen för Social omvårdnad avser ej individärenden varför de brister som återrapporteras i tabellen ska avse brister i verksamhetstillsynen där länsstyrelsen har riktat kritik. (kritiken behöver inte vara allvarlig.) För social omvårdnad avses med tillsynsobjekt t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med tillsynsobjekt avses även individ- och familjeomsorg, handikappomsorg eller äldreomsorg inom en kommun, kommundel eller stadsdel. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommundel ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Kommentarer**Kommunikationer: Yrkesmässig trafik**

Minst vart femte år ska Länsstyrelsen kontrollera företaget med trafiktillstånd. Antalet tillsynsobjekt bestäms utifrån Vägverkets veckovisa listor. När tillsynen är klar registreras detta med datum i trafikregistret, datumet anger när nästa tillsyn ska genomföras. Tillsyn kan även ske under löpande 5 års period. Av de objekt som granskats under året har inga brister eller missförhållanden upptäckts. På grund av rådande personalsituation har denna ärendegrupp inte prioriterats under året.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Under året har djurförbud beslutats för sex personer. Länsstyrelsen har beslutat eller fastställt beslut om omhändertagande av 63 nötkreatur, 1 hund och 21 katter.

Som framgår av tabell 2.1 är tillsynsärendena kvantitativt ungefär som föregående år. Notabelt är att av de två ärenden där tillsynsobjekten bedömts ha allvarliga brister utgörs båda av djurskyddstillsynen i två kommuner. Även det enda ärende där allvarliga brister ej åtgärdats utgörs av djurskyddstillsynen i den ena av dessa kommuner.

Social omvårdnad

* Hemtjänst i en kommun = 1 objekt. Verksamhetstillsyn innebär ett flertal tillsynsbesök i kommunens hemtjänstområden.

Övrig förvaltning

När det gäller bevakningsföretagen har vi gjort två egeninitierade tillsynsbesök. Ett av besöken föranleddes av uppgifter enligt företagets årliga redogörelse och det andra besöket var till ett helt nytt företag. Ytterligare ett nytt företag har beviljats auktorisation under året samt ett företag har avslutat sin verksamhet.

Antalet ärenden enligt lagen om allmän kameraövervakning har ökat med ungefär tjugofem procent under 2005. I likhet med tidigare år har tillsynsbesök gjorts hos så gott som varje nytt övervakningsställe i länet. I samband med dessa besök sker också viss tillsyn av övrig kameraövervakning inom aktuellt område.

Antalet Lotteri/bingoärenden är konstant och några nya anordnande har inte sökt tillstånd under 2005. Kontroll av lotterierna sker genom av länsstyrelsen förordnade kontrollanter. Länsstyrelsens kontroll inskränker sig till granskning av de lotteriredovisningar som lämnas från tillståndshavarna.

Verksamhetsgren Social tillsyn

Tabell 2.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren social tillsyn

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Social tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)	2 508	4,0
varav Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	1673	3,2
varav Enskild vårdverksamhet (702)	151	0,3
varav Individärenden (703)	11	0
varav Fördelning av statsbidrag (704)	614	0,4
varav Alkoholärenden (705)	59	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 028	0,8
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	3 536	4,8

Tabell 2.2.1 – Social tillsyn – fördelning av tillsynsinsatser

Tillsynsinsats	Procent
Främjande/förebyggande	50
Inspektion/kontroll	45
Övrig tillsyn	5
Summa	100

De viktigaste främjande/förebyggande tillsynsinsatserna under året har varit att anordna konferenser i syfte att höja medvetenheten och kompetensen i sakfrågor hos olika myndigheter och andra samhällsorgan. Vi har även samverkat i länsgrupper med inriktning på olika målgruppers speciella problematik, samt haft möten med intresseorganisationer.

Aktiviteter under året:

- Konferens om familjerättsliga frågor anordnades under hösten tillsammans med Socialstyrelsen med anledning av nya föreskrifter och nya allmänna råd rörande fastställande av faderskap.
- Konferens utifrån statsbidraget till personligt ombud för psykiskt funktionshindrade, riktade till länets ledningsgrupper för personligt ombudsverksamhet, samt till socialcheferna i länets kommuner.
- Konferens för de personer i kommunerna som har ansvaret för tillsyn av enskilda verksamheter samt för föreståndare och biträdande föreståndare i länets hem för vård eller boenden. På konferensen informerades om Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd 2003:20. Länsstyrelsen redogjorde även för den tillsynsmodell som tagits fram till kommunerna att använda i sin tillsyn av de enskilda verksamheterna.
- Ett flertal informationsträffar med länets pensionärsråd om äldreomsorgsfrågor
- Seminarie på temat social dokumentation riktat till chefer och omvårdnadspersonal inom äldreomsorgsverksamheterna
- Seminarie på temat rättssäker biståndshandläggning riktat till handläggare inom äldreomsorgen
- Seminarie om "Normbrytande beteende i barndomen" utifrån en länsgrupp som Länsstyrelsen är sammankallande i. Seminariet var ett samarbete med Örebro Universitet och IMS och bygger på forskningsöversikten med samma namn.
- Konferensdag med Socialstyrelsens verksamhetsledning och kommunala socialnämndsordförande och socialchefer. Dialog gemensamt och gruppvis.

Tabell 2.2.2– Social tillsyn– antal inspektioner/kontroller

Genomförd tillsyn		Med inriktning på barn och unga	Med inriktning på missbruk	Med inriktning på psykosociala problem
		Antal Hem för vård eller boende (HVB)	Privat	4
	Offentlig	1	-	-
		Äldre	Funktionshindrade	varav psykiskt funktionshindrade
Antal särskilda boendeformer	Privat	-	8	-
	Offentlig	40	8	-
Antal granskade kommuner/kommundelar	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Handikappomsorg
	1	7	9	3

Tabell 2.2.3 – Social tillsyn – avslagsbeslut m.m

År	Antal ej verkställda				Avslagsbeslut	Sanktionsavgift, SoL	
	Beslut enligt SoL		Domar enligt SoL			trots bedömt behov enl. SoL, antal	Antal ansökningar
	Särskilda boende	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser			
31/12 2003	239	10	0	0	77	0	0
31/12 2004	223	0	1	1	111	0	0
Under 2005						1	1
År	Antal ej verkställda				Avslagsbeslut	Sanktionsavgift, LSS	
	Beslut enligt LSS		Domar enligt LSS			trots bedömt behov enl. LSS, antal	Antal ansökningar
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser			
	31/12 2002	-	-	-	-	-	-
31/12 2003	58	47	8	0	1	0	0
31/12 2004	73	62	4	0	0	0	0
Under 2005						0	0
Antalet ärenden enligt 16 kap 1§ SoL under 2005					3		

Mål 1: Länsstyrelserna skall tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. Påtalade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet skall åtgärdas enligt en av länsstyrelsen beslutad tidsplan som följs upp.

Länsstyrelsens rutiner för tidsplaner när brister och missförhållanden påtalas

Länsstyrelsen har under 2005 vidareutvecklat strategin när det gäller verksamhetstillsyner. Utgångspunkten har varit att se till helheten och resultaten och inte i första hand till formella brister. Uppmärksamheten har riktats mot återkommande systemfel. Mindre brister som inte påverkat det totala resultatet i negativ riktning har prioriterats ner. Fokus har legat på kvalitet och resultat i verksamheterna. Länsstyrelsens bedömningar av brister i kommunens sociala verksamheter har uttryckts i termen ”förbättringsområden”, istället för användande av uttrycket kritik. Länsstyrelsens målsättning har varit att på detta sätt peka på systemfel och att senare genom uppföljning kunna konstatera om förbättring skett och om bristerna undanröjts. Beroende på allvaret i uppmärksammade brister varierar tidsplanen för uppföljning av tillsynen. Generellt har uppföljning gjorts sex månader efter verksamhetstillsynen.

Resultatet av arbetet med tidsplaner

I allt väsentligt har påpekade brister och missförhållanden åtgärdats inom överenskommen tidsram. I de fall där Länsstyrelsen påpekat brister och riktat kritik finnas olika orsaker till att bristerna uppstått. I år, liksom tidigare, har tillsyn skett av kommuners omstrukturering av gruppboende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Orsaken till omstruktureringen har bland annat varit av ekonomisk karaktär. Även om Länsstyrelsen kritiserar en kommun för att ha vidtagit åtgärder som strider mot intentionerna i lagen, så kan kommunen låta ekonomiska hänsyn styra. Länsstyrelsen har kritiserat kommuner för att gruppboende har fått en institutionell prägel. Kommunerna har inte rättat sig efter kritiken och Länsstyrelsen har då inga ytterligare styrmedel att använda.

Sammanfattning av de tre tillsynsinsatser som givit bäst effekt

Oanmälda besök: Länsstyrelsens äldreskyddsombud har under sommaren 2005 genomfört ett antal oanmälda tillsynsbesök inom såväl särskilda boenden som inom hemtjänstgrupper. Syftet med denna tillsyn var att få en uppfattning om introduktion av sommarvikarier. En av frågorna gällde anmälningsskyldighet vid misstanke om missförhållanden, enligt 14 kap. 2 § Socialtjänstlagen, Lex Sarah. Tillsynen visade brister i kunskapen om ovannämnda anmälningsskyldighet och har därför lämnats som ett förbättringsområde för kommunerna att arbeta vidare med. Länsstyrelsen kan konstatera att kommunerna ökat aktiviteten i sitt arbete med att förbättra kunskapen om anmälningsskyldigheten, hos såväl ordinarie personal som vikarier.

Social dokumentation: Under året har äldreskyddsombuden fokuserat på verksamhetstillsyn. Vid samtliga tillsynstillfällen har man arbetat aktivt med social dokumentation. Verksamhetstillsynerna har innefattat avsnitt där frågor kring dokumentation och individuella planer ställts till brukare. Aktgranskning har även varit en bärande del i tillsynen. De kommuner som varit föremål för tillsynen har påbörjat ett aktivt arbete med att utveckla social dokumentation i verkställighet. Under året har länets samtliga kommuner bjödits in till seminarium om social dokumentation i verkställigheten.

Uppföljningsinsatser inom individ- och familjeomsorg: Länsstyrelsen genomförde tillsammans med fyra andra länsstyrelser i regionen en gemensam tillsyn under 2004 avseende familjehemsvård. En gemensamt utarbetad tillsynsmall användes och efter avslutad tillsyn i respektive län skrevs en gemensam rapport. Rapporten publicerades i februari 2005. Uppföljning av tillsynen har skett under 2005. Tillsynen visade på brister framför allt i hur nämnderna har använt sig av privata familjevårdsverksamheter som rekryterar familjehem och tillhandahåller stöd för dem. Nämnderna hade lagt ut för mycket av sitt eget ansvar på

dessa. Uppföljningen visade att nämnderna såg detta som en angelägen fråga och att de tagit till sig av de synpunkter som framförts och genomfört förbättringar som ett resultat av tillsynen. Den gemensamma rapporten "Vem ser barnet" har väckt intresse i vidare bemärkelse och uppmärksammats av olika myndigheter och kommuner i landet.

Förändringar av arbetsmetoder

Länsstyrelsen har under 2005 inför planerade verksamhetstillsyner av socialtjänsten inbjudit till offentliga möten där allmänheten haft möjlighet att framföra synpunkter på socialtjänsten i kommunen. Synpunkterna har sedan överlämnats till kommunen i samband med tillsynen och även utgjort en del av uppföljningen av tillsynen. Mötena har haft få besökare och synpunkterna har framförallt rört äldreomsorgen.

En annan förändring är att Länsstyrelsen på försök använt mobil tillsyn i form av handdatorer och bärbara datorer. (Utarbetade) frågeställningar och bedömningskriterier har programmerats i så kallade protokollsmallar som sedan legat till grund för tillsynen inom respektive sakområden. Förtjänsten med mobil tillsyn är framförallt tidsbesparing vid bearbetning och sammanställning av tillsynsinformation. Länsstyrelsen avser att under 2006 fortsätta med och utveckla den mobila tillsynen.

Länsstyrelsen avser också att gå från kommunövergripande verksamhetstillsyner till mer länsövergripande tematiska granskningar. Ambitionen är att med hjälp av bland annat den mobila tillsynen fortsätta (på den inslagna vägen) att utveckla och utöka andelen verksamhetstillsyner.

Äldreskyddsombudens arbete har under året till största delen varit fokuserat på verksamhetstillsyn. Endast ett fåtal enskilda ärenden har varit föremål för granskning. Med anledning av den låga andelen enskilda ärenden samt en förändrad arbetsfördelning inom arbetsgruppen kommer fokus att ytterligare förstärkas när det gäller äldreskyddsombudens arbete med verksamhetstillsyn.

Insatser som påverkat kommuner att planera för behovstäckning

Länsstyrelsen har i fyra av länets kommuner gjort uppföljning av boendeplanering för rättspsykiatriskt dömda.

Länsstyrelsen gör sedan 2003 en fortlöpande uppföljning av gynnande bistånds- och LSS-domar. Uppföljning som riktas till ansvarig kommunal myndighet i varje enskilt fall beräknas bidra till att behovet av planering för att tillgodose behoven uppmärksammas.

Länsstyrelsen har beviljat Svenska Kommunförbundet i Örebro län projektmedel för att arbeta förebyggande mot hedersrelaterat våld. Syftet är att se över behoven i hela länet och utifrån detta bygga upp kunskaper och skapa resurser för att kunna täcka de behov som finns. Projektet arbetar dels med att förebygga att problemet uppstår och dels med att ta fram metoder för att kunna hjälpa de redan drabbade.

Länsstyrelsen har genomfört en enkätundersökning i länets samtliga kommuner gällande uppsökande verksamhet (enligt 3 kap. 1 § Socialtjänstlagen). Resultatet visar att endast en av länets kommuner bedriver någon form av uppsökande verksamhet. Länsstyrelsen har därför i sitt beslut uppmanat kommunerna att bedriva uppsökande verksamhet och därmed skapa förutsättningar för goda levnadsförhållanden för äldre.

Länsstyrelsen har i samarbete med SocialtjänstFoUrum i Örebro län tagit initiativ till en kartläggning som ska identifiera och beskriva de erbjudanden/insatser som kommunernas socialtjänst har att tillgå för att möta behov hos vuxna missbrukare och deras anhöriga. Syftena med kartläggningen är flera; dels får kommunerna ett ordentligt grepp om den egna kommunens insatser och erbjudanden; dels får kommunerna systematisk kunskap om andra kommuners verksamhet. Slutligen skapas ett underlag för dialog mellan Länsstyrelsen och

kommunerna inför arbetet med att fördela utvecklingsmedel inom ramen för regeringens satsning på vuxna missbrukare "Ett kontrakt för livet"

Barnperspektivet beaktas i tillsynsarbetet

Länsstyrelsen har genomfört två större tillsyner av kommuner, där hanteringen av barnavårdsanmälningar samt barnavårdsutredningar avseende barns bästa har granskats. I en av kommunerna omfattade granskningen även barnperspektiv i ärenden som rör vuxna missbrukare med barn samt barns bästa i försörjningsstödsärenden. Familjehemsärenden granskades i en av kommunerna.

Insatser för personer med funktionshinder

Socialstyrelsen har under 2005 haft ett regeringsuppdrag att i samverkan med länsstyrelserna följa upp avtal där kommunerna har eller har haft kostnadsansvar för personer som bor i annan kommun med beslut enligt LSS. Uppföljningen gällde avtal som tecknats enligt 17 a § LSS samt andra äldre avtal. En av frågorna som skulle belysas i kartläggningen var om den enskilde i samband med att avtalet sades upp hamnade i ett rättsosäkert läge. I den kartläggning som gjordes i Örebro län kunde det konstateras att tio avtal sagts upp. Uppsägning av avtalen har i de flesta fall varit på den enskildes eget initiativ då en återflytt till hemkommunen varit aktuell. Länsstyrelsens bedömning utifrån enkätsvaren är att det i länet inte förekommit några fall där den enskilde hamnat i ett rättsosäkert läge

Mål 2: Länsstyrelsens tillsynsinsatser skall bidra till att kommunernas användning av individuella planer för funktionshindrade, som syftar till att bättre samordna insatser och att samverka, ökar i länet. För 2005 gäller särskilt att individuella planer för barnfamiljer skall öka.

Länsstyrelsen har under året träffat ansvariga tjänstemän i två av länets kommuner för att upprätta individuella planer för funktionshindrade samt informera och diskutera runt planeringen. Upprättade individuella planer har granskats. Skriftligt informationsmaterial om rätten till individuell plan enligt LSS har framställts och används i kommunerna. Länsstyrelsen har uppmanat till ökade ansträngningar för upprättande av individuella planer för funktionshindrade barn.

Mål 3: Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen skall vidareutvecklas i syfte att uppnå:

- ökad samordning såväl mellan länsstyrelserna som mellan den regionala och nationella tillsynen inom socialtjänstområdet,
- ökad samordning vad gäller tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården, samt
- minskade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet.

Sedan december 2004 samverkar Länsstyrelsen och Socialstyrelsen i ett projekt gällande generella bedömningskriterier för den sociala tillsynen. Uppdraget är att formulera en gemensam modell för att både stödja och utveckla den sociala tillsynen. Bedömningskriterier skall medverka till att skapa en likvärdig tolkning av lagen, ge insyn i tillsynens krav på socialtjänstens verksamhet samt bidra till att öka tillsynens effektivitet. Syftet med uppdraget är också att få en bild över hur Länsstyrelserna kan använda kriterierna i den operativa tillsynen.

Länsstyrelserna kan idag se att kommunerna minskar antalet platser i särskilt boende och att antalet avslag har ökat i vissa län. Detta har lett till att länsstyrelserna har bedrivit tillsyn inom området. Tillsynen genomfördes som en del av den regionsamverkan som

länsstyrelserna i Gävleborg, Dalarna, Västmanland, Örebro och Värmland bedriver. Genomförande av tillsynen pågår. Arbetet kommer att vara klart under vecka 52 och därefter ska länsstyrelserna skriva en gemensam rapport, vilken väntas vara klar under våren 2006.

Verksamhetstillsyn har genomförts inom äldreomsorgen tillsammans med Socialstyrelsen. Syftet med tillsynen har varit att föra dialog kring verksamhetens kvalitetsarbete. De områden som diskuterades var: samverkan, avvikelshantering, riskhantering samt uppföljning.

Mål 4: Länsstyrelserna skall verka för att jämställdhetsperspektivet och de kunskaper som generas vid jämställdhetsanalyser integreras i den sociala tillsynen och i socialtjänstens arbete.

Individ- och familjeomsorg

Jämställdhetsperspektivet har integrerats i tillsynen på så vis att Länsstyrelsen i samband med större kommuntillsyner intervjuar chefer och handläggare om jämställdhet i det sociala arbetet. Länsstyrelsen har informerat om och visat Socialstyrelsens rapport och meddelandeblad om en jämställd socialtjänst.

Enskilda verksamheter

I samband med tillsyn av enskilda verksamheter har frågor som rör jämställdhet förts in som en del av tillsynen.

Äldreomsorg

Vid verksamhetstillsynen har ett antal biståndshandläggare fått frågor om hur jämställdhet beaktas i myndighetsutövningen. Tillsynen visar att det inte pågår någon aktivt arbete när det gäller jämställdhet. Biståndshandläggarna uppger att de känner till rapporten Jämställd socialtjänst och med anledning av rapportens resultat, så uttrycker de önskemål om att arbeta med jämställdhetsfrågor.

Mål 5: Länsstyrelserna skall se till att den kommunala tillsynen såväl enligt alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och bidra till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Samarbetet med Statens folkhälsoinstitut skall utvecklas.

Länsstyrelsen kallar de kommunala alkoholhandläggarna till handläggarträffar på Länsstyrelsen ca fyra gånger per år. Vid dessa träffar deltar också företrädare för samverkande myndigheter – i första hand skatteverket och kronofogdemyndigheten. Länsstyrelsen får vid dessa träffar en uppfattning om det tillsynsarbete som bedrivs i länets kommuner. Huvuddelen av länets handläggare arbetar heltid med dessa ärenden och Länsstyrelsens uppfattning är att tillsynsarbetet i länet sköts på ett bra sätt. Vid en av träffarna har också miljökontoret i Örebro deltagit och redogjort för kommunens tillsyn av försäljning/servering av folköl. I övriga kommuner sköts dessa ärenden av alkoholhandläggarna.

Tobakstillsynen sköts också av de kommunala alkoholhandläggarna med undantag av Örebro kommun där uppgiften fullgörs av miljökontoret. Provköp enligt VisaLeg-metoden har genomförts i flera kommuner under 2005.

Införande av rökförbudet på restaurangerna har såvitt länsstyrelsen vet genomförts utan problem i länet. En fråga som nu har uppkommit och som diskuteras i kommunerna är om uteserveringar skall tillåtas under vinterhalvåret.

Länets kommuner har redan i olika omfattning genomfört vissa avsnitt som finns i det s.k. STAD-projektet. Bland annat har Örebro kommun gjort berusningsstudier med skådespelare. Länsstyrelsen har sökt och beviljats medel från anslaget 14:8 Alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder med 700 000 kr. Avsikten är att skapa en tjänst under ett år med målsättning att genomföra ett projektarbete för att genomföra utbildningsinsatser med avseende på ”Ansvarsfull alkoholserving” i länets alla kommuner.

<p><i>Mål 6:</i> Stödet och skyddet till kvinnor som är utsatta för våld eller andra övergrepp skall uppmärksammas i tillsynen.</p>

I verksamhetstillsyner av kommuner har man särskilt uppmärksammat de anmälningar som socialtjänsten fått in rörande våld mot kvinnor. Fokus har varit vilka åtgärder som socialtjänsten vidtagit med anledning av anmälningarna. Länsstyrelsen har tittat på vilka insatser som erbjudits de misshandlade kvinnorna, männen och om barnens situation uppmärksammas och vilka insatser som då erbjudits.

Frågor om våld mot kvinnor har uppmärksammas vid verksamhetstillsyn inom äldreomsorgen. Personalen som tillfrågades hade inte någon uppfattning om det förekom våld mot kvinnor i de enskilda hemmen. Personalgrupperna kände inte heller till om kommunen hade rutiner eller informationsmaterial kring våldutsatta kvinnor.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Miljötillsyn

Kostnader för VG Miljötillsyn	Kostnader (tkr)	Års- arbetskrafter
Totala kostnader VG Miljötillsyn (exkl. OH)	7 520	14
varav Tillsyn av plan- och byggfrågor m.m.(404)	226	0,4
varav Fornminnen (431)	890	2
varav Byggnadsminnen (432)	245	0,5
varav Kyrkliga kulturminnen (433)	197	0,4
varav Byggnadsvård (434)	836	1,3
varav Fornminnes- och kulturlandskapsvård (435)	584	0,7
varav Tillsynsvägledning inom naturvård och miljöskydd (503, 504)	219	0,4
varav Skyddade områden (515, 516)	75	0,2
varav Tillsyn avseende naturskydd m.m. (525-528)	777	2
varav Tillsyn över vattenverksamhet och täkter (535, 537, 545, 546)	957	1,7
varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet och förorenade områden (555, 575)	1492	3,2
varav Övrig miljö- och hälsotillsyn (565-567)	0	0
varav Tillsyn över lantbruk (605)	460	0,6
varav Tillsyn över fiske (623)	562	0,6
	3 083	2,3
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)		
Tot. kostn. VG Miljötillsyn (inkl. OH)	10 603	16,3

Mål 1a: Länsstyrelsernas tillsynsarbete skall bidra till att nå miljökvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. För 2005 gäller att de länsstyrelser som inte upprättat en samlad tillsynsplan för sina ansvarsområden enligt miljöbalken, skall upprätta en sådan.

Hållbar samhällsplanering och boende: Plan- och byggnadsfrågor

En tillsynsplan för MB tillsynen för kapitel 7 m.m. har utarbetats. Det totala antalet tillsynsobjekt i länet enligt miljöbalken och strandskyddet i kapitel 7 är omöjligt att veta. Det finns ett mörkertal när det gäller åtgärder som krävt exempelvis dispens från strandskyddet men där dispens inte sökts. Tillsynen av strandskydd domineras av händelsestyrd tillsyn, som initieras efter klagomål eller från någon kommunal nämnd/förvaltning. Under hösten 2005 gjordes en pilotstudie i två sjöar i länet. Resultatet från pilotstudien är inte klar men det indikerar omfattande avvikelser från bestämmelserna i 7 kapitlet. Många byggnader och

anläggningar har utförts men där dispens inte sökts. Länsstyrelsen har t.o.m. den 15 november 2004 granskat 46 inkomna dispenser från strandskyddet som delegerats till kommuner. Vi vet att inte samtliga fattade dispensbeslut i kommunerna meddelas till Länsstyrelsen. Det finns således ett mörkertal om det totala antalet dispensbeslut.

Tillsynen enligt PBL över kommunernas verksamhet har bedrivits genom samråd och rådgivning i samband med fysisk planering. Dessa möten planeras ske efter behov i alla kommuner utom Örebro, där månatliga möten förekommer. Vi har inte kunnat arbeta med att utveckla tillsynsmetodiken beroende på personalbrist. Anledningen till detta är en vakans.

Naturvård

Det totala antalet tillsynsobjekt i länet (enligt miljöbalken inom naturvårdsområdet) är inte känt. Mängden naturreservat och Natura 2000-områden har ökat. Antalet generella biotopskydd, strandskyddsobjekt och åtgärder som omfattas av samråd går endast att skatta. Det finns ett mörkertal när det gäller åtgärder som kräver exempelvis dispens från strandskyddet och från biotopskyddet men där dispens inte sökts. Det är via anmälningar som Länsstyrelsen görs uppmärksamma på den typen av ärenden. Vad gäller strandskyddet genomfördes en pilotstudie i två sjöar i länet under hösten 2005. Resultatet från pilotstudien är inte klart, men mycket tyder på att överträdelser mot bestämmelserna i 7 kap är vanligt förekommande.

Genom internremisser sker samråd enligt miljöbalken inom Länsstyrelsen för fler ärendegrupper än de som natur-, kultur-, plan- och fiskeenheten ansvarar för på egen hand, till exempel prövning av grus- och bergtäkter. Dessa ärenden redovisas dock inte som tillsynsärenden utan ingår som en del av prövningen till ursprungsärendet. De egeninitierade tillsynsinsatserna har endast berört biotopskyddet och har i huvudsak inriktats på utbildning för lantbrukare.

Information om biotopskyddet sprids vid kontakt med lantbrukare i samband med t.ex. KULM-verksamhet (kompetensutveckling för lantbrukare inom miljöområdet).

På Länsstyrelsens hemsida finns information om biotopskyddet, liksom publikation 2004:16 Småmiljöer i odlingslandskapet – livsviktiga för många växter och djur. Broschyren skickas även med till verksamhetsutövare vid exempelvis samrådsärenden om behov bedöms finnas.

Miljöfarliga verksamheter, vattenverksamheter, täkter och förorenade områden

Tillsynen av miljöfarliga verksamheter, täkter och vattenverksamheten har genomförts enligt en fastställd tillsynsplan. Planen bygger på en årligen uppdaterad behovsutredning. Tillsynen har prioriterats med utgångspunkt i de regionala miljömålen. För att göra prioriteringarna tydligare har miljömålen grupperats i teman. Valet av teman bygger på det regionala miljömålsarbetets fokusområden, miljötillståndet i länet och våra verktyg för att för att åstadkomma förändringar. De teman som prioriterats är *Klimat och luftmiljö*, *Kemikalier*, *avfall och förorenade områden* samt *Vattenmiljö*.

Tillsynsvägledning till kommunernas miljöförvaltningar har bedrivits genom miljösamråd, samverkansgrupper, handläggarräffar, informationsmaterial och individuell vägledning. Till miljösamråden, som genomförs två gånger per år bjuds alla handläggare på kommunernas miljöförvaltningar in, och aktuella frågor inom hela miljöskyddsområdet behandlas. I samverkansgrupperna och vid handläggarräffarna behandlas frågor inom ett snävare område – ofta en bransch. Tillsynsvägledningen har inte kunnat genomföras i planerad omfattning på grund av stor personalomsättning under året.

Den operativa tillsynen av miljöfarlig verksamhet domineras av tillsynsbesök, handläggning av miljörapporter och anmälningsärenden. Liksom under 2004 har granskningen av anpassnings- och avslutningsplaner för avfallsdeponierna varit en resurskrävande uppgift.

Oklarheter i regelverk har bidragit till att handläggningstiden och resursåtgången varit omotiverat stor.

Frågor om behov av omprövning av tillstånd enligt 24 kap har främst bedömts inom ramen för arbetet med granskning av IPPC-företagens redovisningar enligt förordningen (2004:989) om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter. Arbetet har hittills inte lett till att Länsstyrelsen väckt frågan om omprövning av någon verksamhet.

Till vattenverksamheter räknas ett stort antal verksamheter. Det har endast varit möjligt att kartlägga och föra register över de större verksamheterna – kraftverk och dammar. Uppgifter om anläggningarna och tillsynen av dem finns sammanställda i en databas som under året blivit förebild för andra län. Tillsynen av vattenverksamheter domineras av händelsestyrda tillsynsinsatser, som initieras genom klagomål från enskilda eller organisationer. Under året har vi fortsatt arbetet med att utveckla tillsynsmetodiken för detta område. En tillsynskampanj med inriktning på verksamhetsutövarnas egenkontroll pågår.

Ett under förra året påbörjat tillsynsprojekt inriktat på förorenade områden vid pågående miljöfarliga verksamheter har fortsatt. Krav på inventeringar och riskklassningar har riktats mot verksamheter där det kan finnas anledning att misstänka markföroreningar. Det är ett led i uppdraget att öka andelen privatfinansierade saneringsåtgärder. Antalet kända förorenade områden fortsätter att öka genom det pågående inventeringsarbetet och uppgår idag till ca 2 500.

Mål 1b: Tillsynen över naturreservat och skyddade områden, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. skall bidra till bevarandet av naturmiljön och kulturarvet.

Naturvård

Tillsynen av Nationalparker, naturreservat, naturminnen, N 2000, biotopskyddsområden och stränder har under 2005 bedrivits i mindre omfattning än tidigare år. Tillsynen av skyddade områden är inte prioriterad på grund av att ärendehantering prioriteras före den egeninitierade tillsynen. Antalet ärenden har varit högt under 2005 både vad gäller områdesskydd och samrådsärenden 5250. Resurserna räcker helt enkelt inte till för att bedriva egeninitierad tillsyn. Vi har heller inte hunnit arbeta med tillsynsvägledning. Tillsynen av skötsel av länets naturreservat räknas inte in här. För tillsyn av länets två nationalparker finns avtal som reglerar både skötsel och tillsyn. I tillsynen av länets naturreservat och naturminnen upptäcks relativt sällan regelöverträdelser. Brister kan dock finnas i skyltning och information.

Situationen för biotopskyddsområden och stränder är dock betydligt mer allvarlig. Här anmäler länsstyrelsen misstanke om brott i flera fall samt förelägger om rättelse. Detta trots att vi enbart uppmärksammas av missförhållanden eller i samband med ärendehantering upptäcker regelöverträdelser. I samband med en pilotstudie för tillsyn inom strandskyddet för två sjöar i länet upptäcktes flera och några grava fall som kan leda till anmälan om misstanke om brott/föreläggande. Resurser finns dock inte att utveckla tillsynsmetodik för biotopskydd och strandskydd samt att genomföra tillsyn och tillsynsvägledning.

Kulturmiljö

Genom anslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, har vårdplaner upprättats för byggnader i kulturreservatet Pershyttans bergsmansby. Genom dessa är förutsättningarna väsentligt förbättrade för en systematisk och långsiktig förvaltning av byggnaderna ifråga.

Länsstyrelsen deltar kontinuerligt i samråd med kommunerna kring områden av riksintresse för kulturmiljövården.

I samverkan med Boverket och Riksantikvarieämbetet deltar Länsstyrelsen i ett projekt som drivs av Nora kommun som syftar till att finna nya metoder för bevarandeplanering i Nora trästad.

På uppdrag av Länsstyrelsen har Örebro läns museum utfört s k antikvarisk kontroll på 16 objekt som erhållit byggnadsvårdsbidrag från Länsstyrelsen. Kontrollarbetet innehåller en stor del rådgivning i byggnadsvårdsfrågor.

I syfte att öka kvaliteten på den fornvård som genomförs med ekonomiskt stöd från Länsstyrelsen har skötselplaner för ett 30-tal platser färdigställts under året.

I samtliga av de fyra kyrkliga stift som berör länet finns samrådsgrupper som syftar till att utveckla arbetet kring det kyrkliga kulturarvet. Länsstyrelsen har deltagit i totalt 10 sådana möten under året.

Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelstillsyn

Tabell 2.4 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn

Kostnader för VG Djur- och livsmedelstillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (exkl. OH)	1 279	1,9
varav Livsmedelskontroll (281)	128	0,2
varav Djurskydd (282)	715	1
varav Smittskydd (283)	371	0,6
varav Veterinära frågor (284)	65	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	525	0,4
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (inkl. OH)	1 804	2,3

Tabell 2.4.1 – länsfakta inom Djur och livsmedelstillsyn

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2005-12-31		2004-12-31		2003-12-31	
Antal övriga statligt anställda veterinärer	4		4		4	
varav män/kvinnor	3	1	3	1	3	1
Antal privat anställda veterinärer	23		21		24	
varav män/kvinnor	9	14	9	12	12	12
Antal inspektörer inom livsmedelstillsynen, st/åa	21	12,75	20	12,3	19	11,7
varav män/kvinnor	7	14	6	14	9	10
Antal inspektörer inom djurskyddstillsynen, st/åa	16	3,8	14	3,93	17	2,5
varav män/kvinnor	8	8	6	8	9	8

Mål 1: Djurskyddstillsynen skall bedrivas effektivt och likvärdigt i hela landet. Målet med länsstyrelsernas arbete inom verksamhetsgrenen är att uppnå en god djurhälsosituation, en fungerande veterinär samverkan och ett gott djur- och smittskydd. Länsstyrelsen skall särskilt verka för att:

- den veterinära verksamheten är ändamålsenlig med bl.a. en väl fungerande samverkan mellan olika veterinära kategorier,
- djurhälsosituationen och djurskyddet bevakas och hålls på en hög nivå genom uppföljning av - ställda smitt- och djurskyddskrav,
- djursjukdata rapporteras fullständigt och korrekt och
- insamling och transport av animaliska biprodukter sker på ett säkert sätt.

Mål 2: En effektiv och likvärdig livsmedelstillsyn i hela landet genom:

- aktivt deltagande från länsstyrelsen i Livsmedelsverkets normerande inspektioner m.m. hos länets kommuner,
- att verka för ökad resurseffektivitet i tillsynen i syfte att optimera konsumentskyddet i förhållande till inspektionskapaciteten.

Det samarbete inom bland annat livsmedelstillsynen som länets fyra nordligaste kommuner inledde från årsskiftet 2004 har under detta år förstärkts. Långtgående planer på ett motsvarande samarbete mellan två av kommunerna i länets södra del har misslyckats i slutfasen på grund av politiska beslut.

Kommunernas och Länsstyrelsens satsning på utbildning inför införandet av de nya EU-förordningarna har skett genom att vi deltagit i kurser inom HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point), systemtillsyn samt en särskild kurs i förordningarnas innehåll anordnad av Livsmedelsverket.

EU-förordningarnas s.k. hygienpaket har också upptagit en stor del av de tre länsmöten för livsmedelsinspektörer som Länsstyrelsen inbjudit till under 2005. Länsstyrelsen har även inbjudit till ett möte med arbetsgruppen för livsmedel.

Länsstyrelsen har varit sammankallande för en arbetsgrupp som har utarbetat ett förslag till handlingsplan vid större matförgiftningsutbrott.

Länsstyrelsen deltog under året vid Livsmedelsverkets normerande inspektion av dricksvattenverksamheten vid Nora och Lindesbergs kommuner.

Länsstyrelsen gör bedömningen att det finns en viss svårighet för kommunerna att rekrytera erfarna inspektörer till sin livsmedelstillsyn.

Kommunernas livsmedelstillsyn bedöms generellt lida av en bristande medelstilldelning. Det finns farhågor för att övergången till den nya livsmedelskontrollen efter den 1 januari 2006 ska göra resursbristen än mer kännbar.

Mål 3: En förstärkt och förbättrad lokal livsmedelstillsyn, bl.a. genom utbildning för berörda yrkesgrupper.

Under året har tillsynsplaner upprättats för samtliga kommuner, d.v.s. för nio nämnders verksamhet eftersom fyra av länets tolv kommuner agerar i ett kommunförbund inom bl.a. livsmedelstillsynen.

Länsstyrelsen har medverkat vid tre fortbildningstillfällen med livsmedelsinspektörerna. Antalet deltagande inspektörer var vid dessa tillfällen 22, 22 respektive 21 st.

Verksamhetsgren Övrig Tillsyn

Tabell 2.5 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Övrig tillsyn

Kostnader för VG Övrig tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Övrig tillsyn (exkl. OH)	2 401	3,7
varav stiftelser (206)	255	0,5
varav Kameraövervakning (211)	138	0,3
varav Bevakningsföretag (212)	216	0,5
varav Lotterier (215)	51	0,1
varav Jakt och viltvård (218)	1581	1,9
varav Yrkesmässig trafik (243, 244)	160	0,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	984	0,7
Totala kostnader VG Övrig tillsyn (inkl. OH)	3 385	4,4

Mål 1: För tillsyn som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Mål 2: Länsstyrelsernas tillsynsverksamhet över kommunerna skall främja en effektiv tillämpning av regelverk på byggområdet i syfte att tillgodose god kvalitet i byggande och förvaltning av byggnader och anläggningar.

Mål 3: Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, skall bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor skall inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som skall ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Svenska kommunförbundet som träder i kraft 2006.

Länsstyrelsens tillsyn över kommunernas organisationer för räddningstjänst (nedan kallat kommunerna) under 2005 har främst handlat om granskning av kommunernas handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO). Tillsynen har även behandlat en del frågor om de preciserade skyldigheterna har varit aktuella. Under året har samtliga handlingsprogram enligt LSO antagits av kommunerna.

En av de stora förändringarna för både kommunerna och enskilda i LSO jämfört med räddningstjänstlagstiftningen är övergången från brandsyn till tillsyn. Övergången har inneburit ett nytt arbetssätt och som en del i det nya arbetet ska vissa utpekade enskilda skicka in skriftlig redogörelse för brandskyddet till kommunen. Redogörelserna ska fungera som en del i kommunens underlag för bedömning av behovet av tillsyn hos den enskilde.

Under året har länsstyrelserna tillsammans med Räddningsverket gjort uppföljningar av hur stor andel av de skiftliga redogörelserna som inkommit till kommunerna. I en uppföljning, genomförd 2005-04-30, hade 69 % av de skiftliga redogörelserna inkommit till kommunerna i Örebro län. Länsstyrelsen har i december följt upp kommunernas arbete med att få in

resterade del av de skriftliga redogörelserna och större delen av de dem har kommit in nu vid slutet av året.

Länsstyrelsen anser att kommunernas arbete med tillsyn enligt LSO fungerar väl men att rutinerna efter övergången från brandsyn till tillsyn inte hittat alla former ännu.

Länsstyrelsen har under 2005 fattat beslut om 24 farliga verksamheter i länet. Därutöver omfattas även tre flygplatser av bestämmelserna. Ytterligare en handfull verksamheter återstår för Länsstyrelsen att ta ställning till. Detta arbete beräknas vara genomfört under 2006.

Länsstyrelsen i Örebro län bedömer att kommunernas arbete med skydd mot olyckor fungerat väl under 2005. Samarbetet inom länet gällande räddningstjänstfrågor är också bra. Några samarbetsinsatser som genomförts i länet under 2005 är:

- Räddningschefskonferens tillsammans med Västmanlands län
- Informationsdag om personsanering på skadeplats genomfördes av CBRN-samarbetet i länet (samarbetet sker mellan länets räddningstjänster, Polismyndigheten i Örebro län och Örebro läns landsting med Länsstyrelsen samordnare). Informationsdagen var ett led i framtagandet av gemensamma riktlinjer i Örebro län för personsanering på skadeplats. Riktlinjerna har arbetats fram under 2005 och kommer att spridas bland berörda organisationer under början av 2006.
- Genomförande av Regional Samverkanskurs
- Framtagande av tillsynsplan anpassad efter LSO
- Träffar med Länsstyrelserna i Mellansverige om gemensamma frågor kring LSO.

VO Ärendehandläggning

Mål 1 Länsstyrelsernas verksamhet skall kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Sedan 2002 har Länsstyrelsen haft en kvalitetsgrupp med uppgift att stimulera och stödja kvalitetsarbetet i organisationen. Kvalitetsarbetet har främst bedrivits inom fyra valda fokusområden; service, jämställdhet, miljö och rättsäkerhet. Kvalitetsarbetet har framför allt inriktats på att planera och genomföra olika utbildningsaktiviteter inom de valda fokusområdena. Syftet har varit att öka medarbetarnas kunskap och engagemang i frågorna.

Arbetet inom fokusområdena har efter hand alltmer systematiserats och integrerats i det dagliga arbetet. Förvaltningsenheten har ett övergripande ansvar för att driva och bevaka rättsäkerhetsfrågor på hela Länsstyrelsen. Detta sker idag bland annat genom intern revision, där utvalda ärenden på någon enhet granskas av jurist. Iakttagna brister och förtjänster i ärendehandläggningen återförs till enheten och sammanställs i rapport till länsledningen. Andra insatser är intern juridisk rådgivning och grundläggande och fördjupande intern utbildning i förvaltningsrätt.

Länsstyrelsen bedriver ett aktivt informationsarbete. Media är en viktig kanal för att nå ut med vårt budskap. Vår policy för mediakontakter är att ansvarig handläggare själv svarar på medias förfrågningar. Länsstyrelsen utbildar därför kontinuerligt medarbetarna kring detta. En annan allt viktigare informationskanal är webben. Webbpublicering sköts av en webbredaktör för varje verksamhet. Informationsarbetet hålls samman och drivs framåt av informationsfunktionen.

De länsstyrelsegemensamma e-projekten inom t ex körkorts- och yrkestrafikverksamheterna kommer att både förenkla och garantera enhetlighet i Länsstyrelsens handläggning, samtidigt som allmänheten får en snabbare och bättre service.

Det övergripande kvalitetsarbetet kommer framöver att delvis ha en annan karaktär. Det övergripande målet för kvalitetsarbetet har formulerats som att öka Länsstyrelsens förmåga att skapa samhällsvärden och att öka den upplevda nyttan av Länsstyrelsens arbete. Kvalitetsarbetet ska ta sin utgångspunkt i de huvudprocesser som identifierats – samordning/utveckling, tillsyn, prövning och bidragshantering. Prioriterat arbete är att anskaffa eller utveckla en metod som kan vara ett stöd för ett processorienterat arbetssätt.

Naturvård och miljöskydd

Inom miljöskyddsområdet har vi fortsatt arbetet med att utveckla en kvalitetshandbok med rutiner, instruktioner och beslutsmallar för vanligt förekommande arbetsuppgifter och ärendegrupper. Det bidrar till en effektiv, konsekvent och rättssäker handläggning. Handboken underlättar också introduktionen av nya medarbetare. Vi har också fortsatt arbetet för att öka utbudet av kunskapsunderlag, information och blanketter på Länsstyrelsens hemsida.

Under året har vi sammanställt en sammanfattande beskrivning av miljötillståndet i länet. Den bygger på en analys av miljöövervakningsdata, utsläppsdata, forskningsresultat och regional statistik samt underlag från miljömålsarbetet. Rapporten ger en översiktlig kunskap om länets miljö och ett första underlag för ett flertal aktörers arbete med planering och prioritering av åtgärder för att nå miljömålen.

Lagring, bearbetning och tillgängliggörande av data från undersökningar, mätningar, inventeringar mm är ett viktigt utvecklingsområde. Vi har under året tagit flera initiativ för att öka möjligheterna att använda digitalt underlag, ofta i form av GIS-data, som stöd i

ärendehandläggningen. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta under lång tid och behöver till stora delar drivas i samverkan mellan länen.

Social omvårdnad

För att utveckla kommunernas och vår egen tillsyn av enskilda verksamheter inom det sociala arbetsområdet har tillsynsmallar utvecklats. Syftet är att få en likartad tillsyn av de enskilda verksamheterna i länets kommuner och att se till att tillsynen omfattar ett antal viktiga områden.

Ett samarbete finns mellan länsstyrelserna i regionen när det gäller tillstånd och tillsyn av enskilda verksamheter. Samarbetet syftar till att utveckla kvalitén i tillståndsgivningen och tillsynen. En strävan är även att nå en likartad bedömning mellan länsstyrelserna i tillståndsgivningen.

Som ett led i att utveckla metoder i verksamhetstillsynen har Länsstyrelsen i Örebro län provat att använda mobil tillsyn med hjälp av handdatorer och bärbara datorer. Utarbetade frågeställningar och bedömningskriterier har inför tillsynen programmerats i så kallade protokollsmallar som sedan legat till grund för tillsynen inom respektive sakområden. Den mobila tillsynen gör det möjligt att samla ihop större mängder data för att snabbt kunna sammanställa och analysera materialet. På sikt kan även stora mängder data insamlas för bearbetning som ger möjlighet att dra slutsatser på ett sätt som vi inte kunnat göra tidigare. Utvecklandet av metoden är i sitt inledningsskede och kommer att fortsätta under 2006.

Tabell 3.1 – Redovisning av ärenden

Sakområde och del av sakområde	Ing. balans 05-01-01	Antal ink. ärenden under 2005 (1) (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden under 2005	Antal beslutade ärenden under 2005	Utg. balans 05-12-31 (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden under 2005 (2)	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans (3)	varav antal ändrade (4)	Genomsnittlig genomströmningstid (5)	Variation i genomströmningstid (6)	Antal ej beslutade ärenden äldre än ett år
Övrig förvaltning (201-219)	145	959	76	976	204	15	9	3	45		40
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. Gröna ärenden(7)	1933	7131	268	7507	1825	233	245	21	111	138	233
varav yrkesmässig trafik (24)	73	362	74	424	85	0	1	0	66	31,75	16
varav körkortstillstånd (251)	304	2018	1	1829	494	25	27	1	67	69	21
varav villkor och körkortsingripanden (252, 253)	1508	4526	172	5035	1171	197	207	17	133	185	188
varav trafikföreskrifter (258, 259)	31	165	7	149	54	11	10	3	83	101,75	3
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	12	234	13	238	21	2	3	1	26	35,25	2
varav livsmedelskontroll (281)	1	1	6	7	1	0	0	0	82	65	0
varav djurskydd (282)	9	115	2	108	18	2	3	1	40	41	2
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	100	338	46	376	108	2	2	0	76	70,25	28
varav företagsstöd (302)	63	185	2	192	58	0	0	0	92	64,25	13
varav regional projektverksamhet (303)	15	46	7	48	20	0	0	0	63	64	2
varav EG:s strukturfonder (304)	12	82	22	99	17	2	2	0	47	64,5	11
Hållbar samhällsplanering och boende (40, 41)	107	824	6	790	147	37	49	11	44	33	18
varav överklagande av kommuns beslut avseende planer enligt plan- och bygglagen (4031)	9	17	0	16	10	8	11	5	72	53,75	1
varav överklagande av kommuns övriga beslut enligt plan- och bygglagen (4032)	17	47	0	49	15	26	37	6	100	120	0
Varav bidrag till nybyggnad (411)	14	28	0	34	8	0	0	0	79	102,75	0

Varav bidrag till ombyggnad (412)	18	43	0	52	9	1	0	0	109	145,5	0
Varav bidrag till energiåtgärder (413)	3	107	0	101	9	1	1	0	42	31,5	0
varav investeringsstimulans till mindre hyresbostäder och studentbostäder	9	11	0	16	4	0	0	0	130	127,5	0
varav bidrag till åtgärder mot radon (414)	3	72	0	70	5	0	0	0	36	19	0
Kulturmiljö (43)	106	478	61	524	121	0	0	0	82	72	21
varav fornminnen (431)	52	213	25	228	62	0	0	0	76	78,75	11
varav byggnadsminnen (432)	14	25	4	28	15	0	0	0	396	244	6
varav kyrkliga kulturminnen (433)	15	135	2	147	5	0	0	0	27	46	0
varav byggnadsvård (434)	20	65	12	65	32	0	0	0	142	188,5	2
varav fornminnes- och kulturlandskapsvård (435)	3	18	15	31	5	0	0	0	38	34	2
varav kulturhistoriskt värdefulla miljöer (436)	0	10	2	11	1	0	0	0	16	27	0
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	19	118	48	155	30	1	0	0	32	29	2
Naturvård och miljöskydd (5)	440	1243	277	1467	493	16	14	3	130	98,25	122
varav gemensamt för naturvård och miljöskydd samt övrigt miljö- och hälsoskydd (50, 56)	90	277	30	296	101	5	11	2	98	54	19
varav skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	67	47	67	101	80	1	0	0	292	104	39
varav prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	59	416	9	447	37	0	1	0	67	48,75	10
varav vattenverksamhet och täkter (53, 54)	90	127	25	185	57	4	1	0	197	220,5	21
varav prövning av miljöfarlig verksamhet, förorenade områden och restaurering (55, 57, 58)	134	376	146	438	218	6	1	1	145	171	33
Lantbruk (60) (8)	748	9966	114	10043	785	8	15	1	76	101,75	18
Fiske (62)	27	260	23	300	10	1	0	0	37	45	1
Social omvårdnad (701-709) (9)	17	182	13	192	20	2	2	1	46	67	0

Jämställdhet och integration (8)	5	7	4	15	1	0	0	0	48	98	0
Summa	3659	21740	949	22583	3765	317	339	41	87	91	485
varav Miljöprövnings- delegationens ärenden (5511)	18	39	1	33	25	3	1	1	270	288	2
S.k. Gröna ärenden, registrerade hos Vägverket (7)		8735									

(1) med ärende avses fråga som av länsstyrelsen handläggs enligt fastställt regelverk

(2) avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans

(3) redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar inkommit till länsstyrelsen under 2005

(4) avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. skall ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut

(5) med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommet till beslutat ärende. Exkludera lantbruksärenden registrerade i IAKS och Ararat

(6) avser skillnaden mellan övre och nedre kvartil i genomströmningstiden

(7) antal inkomna ansökningar om körkortstillstånd och handledartillstånd som inte föranleder någon utredning, s.k. Gröna ärenden, registrerade hos Vägverket

(8) lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat

(9) För 701 gäller endast individärenden, vilka ej är redovisade i tabell 2.1

Kommentarer till tabell 3.1

Övrig förvaltning (201-219)

Skillnaden i jämförelsen med föregående år beror dels på att årets redovisning även omfattar ärendegrupp 201 och dels att antalet överklagade ärenden inom ärendegrupp 211 ökat med fem ärenden. Att notera är även att tre av dessa överklaganden har gjorts av Justitiekanslern.

Kommunikationer (24-25)

En satsning på körkortsingripanden har genomförts under 2005 vilket medfört att avsevärt fler beslut om ingripanden har kunna fattats.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

Den redovisade statistiken avviker inte signifikant från föregående år, utan skillnaderna representerar normala årsvariationer.

Hållbar samhällsplanering och boende (40,41)

Ärendemängden har ökat med hela 44%, från 572 inkomna ärenden år 2004 till 824 ärenden under år 2005.

Kulturmiljö (43)

Antalet arkeologiärenden (ärendegrupp 431) har mer än fördubblats sedan 2002 och vi bedömer att ökningen kommer att fortsätta även kommande år. Den stora volymen av ärenden är i första hand kopplad till kommunikationsärenden; bredbandsutbyggnad, markläggning av elkablar, vägprojekt m m.

Lantbruk (60)

Lantbruksärendena (60) har under året ökat med drygt 1000 inkommande ärenden. Detta beror främst på införandet av gårdsstödet. Länsstyrelsen har medverkat i det gemensamma

arbetet med Jordbruksverket för att klarar införandet av gårdsstödet. Detta arbetssätt har varit framgångsrikt, vilket visar sig i att den utgående balansen av ärenden minskat jämfört med föregående år. Det visar också på betydelsen av ett väl fungerande datastöd för handläggningen! Det är alltså mycket väsentligt att tillräckliga resurser avsätts för datautveckling inför genomförandet av nytt landsbygdsprogram.

Social omvårdnad (701-709)

Skillnaden i jämförelse med föregående år beror framför allt på att årets redovisning även omfattar ärendegrupp 701 där tillsyn och rådgivning ingår.

Miljöprövningsdelegationens ärenden (5511)

Länsstyrelsen har ett mål att 80 % av ärendena ska avgöras inom 80 dagar från det att ett ärende är komplett för remiss och kungörande. Uppgifterna i tabellen avser tiden från det ansökan kommer in och kan därför inte användas för att följa upp vårt mål. Efter att ansökan kommit in kan det ta lång tid innan den blir komplett, vilket ofta beror på att sökanden dröjer med det kompletterande underlaget. Det förekommer också att en sökande begär att vi ska avvakta med handläggningen av en ansökan. På grund av dessa omständigheter är det svårt att dra slutsatser av uppgifter om den genomsnittliga genomströmningstiden. Det framgår också av tabellen att variationen i genomströmningstid är mycket stor.

S.k. gröna ärenden

Under 2005 skedde en kraftig ökning av antalet ärenden på grund av att nya regler för handledarskap trädde i kraft den 1 januari 2006.

Tabell 3.1.1 – Redovisning av ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

A	C1			D			F		
	Antal inkomna ärenden under 2005			Antal beslutade ärenden under 2005			Antal överklagade ärenden under 2005		
Sakområde och del av sakområde	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	1550	5196	353	1602	5502	377	42	190	11
Regional utvecklingspolitik och Konkurrens (30)	26	22	232	27	25	246	0	0	3

Verksamhetsgren Trafikärenden

Tabell 3.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren trafikärenden

Kostnader för VG Trafikärenden	Kostnader (tkr)	Års- arbetskrafter
Totala kostnader VG Trafikärenden (exkl. OH)	4 800	12,0
varav Yrkesmässig trafik (241, 242, 249)	240	0,5
varav Körkortstillstånd m.m. (251)	1 420	3,8
varav Villkor och körkortsingripanden (252, 253)	2 763	7,0
varav Trafikföreskrifter m.m. (258, 259)	377	0,7
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 968	1,5
Totala kostnader VG Trafikärenden (inkl. OH)	6 768	13,5

Tabeller 3.2.1 – 3.2.2 – länsfakta inom trafikområdet

Tabell 3.2.1

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2005-12-31	2004-12-31	2003-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	195 782	191 664	188 939
Antal körkortsinnehavare	177 976	177 469	177 844
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	1 424	1 368	1 336
Antal taxitillstånd	162	161	162
Antal busstillstånd	54	57	57
Antal godstillstånd	599	600	605

Tabell 3.2.2

Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal avgjorda ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	74	20	30	-10	409	272
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	8 566	1 414	1 237	177	144	92
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	238	238	431	-193	1 809	1 184
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	469	91	64	27	137	86
Utbyte av utländska körkort, 2512	85	17	129	-112	1 517	989
Summa	9 432	1 780	1 891	-111		

Tabell 3.2.3

Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande	7	6	11	-5	1 571	1 048
Deltagande	11	32	12	20	1 091	667
Summa		38	23	15		

Mål 1: Kostnaden per ärende skall inte öka. Uppmärksamhet skall i första hand läggas på ärendetyperna taxiförarlegitimation, andra körkortstillstånd, förlängning enligt 3 kap. 12 § körkortslagen (1998:488), utbyte av utländskt körkort samt försöksverksamheten med villkorlig körkortsåterkallelse.

Länsstyrelsen har under året koncentrerat den huvudsakliga handläggningen av enklare ärenden gällande körkortstillstånd och förlängning enligt 3 kap 12 § KKL till ett mindre antal handläggare. Samma åtgärd har genomförts för ärenden om taxiförarlegitimationer, med skillnaden att den har gällt även mer komplicerade ärende. Härigenom har en specialisering och effektivisering uppnåtts, vilket lett till minskade kostnader för dessa ärendetyper.

Ärenden om tillstånd efter återkallelse har under året handlagts av samma handläggare som handlägger körkortsingripanden. På grund av många inkommande ingripandeärenden har handläggarna tvingats fokusera på körkortingripanden istället för på tillstånd efter återkallelse. Detta kan vara en förklaring till den ökade styckekostnaden för tillstånd efter återkallelse.

Avslutningsvis ska sägas att det under året varit viss personalomsättning, vilket i praktiken inneburit att erfarna handläggare ersatts med handläggare som behövt viss upplärning.

Verksamhetsgren EU-stöd

Tabell 3.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren EG-/EU-stöd

Kostnader för VG EG-/EU-stöd	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (exkl. OH)	17 627	30,9
varav EG:s strukturfonder (304)	6 321	11,5
varav Stöd till jordbruket (601)	5 412	12,6
varav Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exklusive kompetensutveckling (602)	1 007	2,3
varav Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket (603)	4 878	4,5
varav Stöd till fisket (622)	9	0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	7 228	5,5
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (inkl. OH)	24 855	36,4

Tabell 3.3.1 – Kostnader för strukturfondsadministrationen

Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (32:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
- beredningssekretariat	515,3	453,0	2,17
- förvaltningsmyndighet	1352,7	790,4	2,86
- utbetalande myndighet	1514,6	1276,7	6,45
- urvalskontroll	330,7	330,0	0

Tabell 3.3.2 – länsfakta inom EG-/EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2005	2004	2003
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	2	16	5
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	245 685	268 483	247 803
varav Mål 1	0	0	0
varav Leader +	0	0	0
varav miljöersättningar	55 699	64 747*	48 346
varav kompensationsbidrag	11 289	9 678	10 938
varav startstöd	978	1 041	750
varav investeringsstöd	3 334	3 683	2 524
varav arealstöd		184 325	182 539
varav djurbidrag (tackor)		1 014	969
Varav gårdsstöd	171 124**		

Mål 1: Länsstyrelsen skall i egenskap av förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet, beredningssekretariat och inom övrig handläggning utveckla effektiviteten vad gäller arbetet med EU-stöden.

För att kontrollera kvaliteten i projektens genomförande och den ekonomiska redovisningen, måluppfyllelsen och för att integrera lärandet som en process i arbetet genomförs uppföljningsbesök hos beviljade projekt. För Mål 2 Västra gäller att halvtidsbesök genomförs hos samtliga projekt vid halva projekttiden med undantag för förstudier och ettåriga projekt som beviljats mindre än en miljon kronor i EU-medel. Halvtidsbesöket görs på initiativ av beredningssekretariatet och helst tillsammans med utbetalande myndighet.

Slutbesök görs hos samtliga projekt beviljade till och med 2003, där beviljade EU-medel överstiger fem miljoner kronor inom regionalfondsprojekt och tre miljoner kronor inom socialfondsprojekt. För projekt beviljade från och med 2004 gäller att den totala finansieringen ska uppgå till de angivna beloppen. Detta innebär att ca 20 procent av samtliga projekt besöks. Slutbesök görs också i de projekt där en ansökan lämnats in för en fortsättning av projektet. Slutbesöket utförs av beredningssekretariatet i samband med projektets slutredovisning.

Besök görs också vid behov utifrån önskemål från projektägare eller om lägesrapporter indikerar att det behövs. Lägesrapporter lämnas in fyra gånger per år och granskas av beredningssekretariatet.

Samtliga besök dokumenteras i checklistor och kan därmed följas upp och kontrolleras av utbetalande myndighet, ekonomifunktionen.

Urban II Göteborg, som ju är avsevärt mindre sett till programmets budget, följer samma besökschema, men med lägre nivåer på beviljade medel.

Länsstyrelsen har fattat två beslut om återkrav av EU-medel under 2005 till ett sammanlagt belopp av 46 209 kronor. Anledningen till besluten om återkrav har varit att stödmottagaren redovisat kostnader för aktiviteter som inte varit en del i beslutet om stöd.

Mål 2: Utbetalande myndighets utbetalningar av medel från EU:s strukturfonder skall göras inom en månad efter det att fullständig rekvisition inlämnats till utbetalande myndighet.

Länsstyrelsen har under 2005 gjort totalt 471 utbetalningar till en summa av 168 miljoner kronor. Samtliga utbetalningar har gjorts inom en månad från inkommen komplett rekvisition.

Verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning

Tabell 3.4 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning

Kostnader för VG Övrig handläggning	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
	4 951	9,7
Totala kostnader VG Övrig handläggning (exkl. OH)		
varav Medborgarskap (202)	17	0
varav Överförmyndare (203)	94	0,2
varav Begravningsfrågor(204)	86	0,2
varav Näringsrättsliga frågor och konkurrens (205)	57	0,1
varav Lönegaranti, deponeringar m.m. (207, 208)	333	0,7
varav Ärenden enligt ordningslagen, delgivning, m.m. (213, 214, 219)	232	0,3
varav Överklaganden av kommuns beslut enligt PBL (403)	426	0,7
varav Markanvändningsfrågor m.m. (405-407, 409)	420	0,8
varav Stöd till boende (41)	400	0,8
varav Kulturmiljö (436, 439)	161	0,4
varav Ärenden inom naturvård och miljöskydd (505, 509, 521-523, 529, 531, 539, 541, 543, 549, 551, 559, 561-563, 569, 571, 579)	2 327	4,6
varav Jordbruksfastigheter m.m. (606, 609)	398	0,9
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	2 030	1,5
	6 981	11,2
Totala kostnader VG Övrig handläggning (inkl. OH)		

Tabell 3.4.1-3.4.3-Länsfakta stöd till boende

Tabell 3.4.1

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2005	2004	2003
Boverket: Engångsbidrag	7 717	11 668	7 625
Boverket: Periodiska bidrag totalt	44 954	48 210	43 526
Totalt	52 671	59 878	51 151
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag (2005)	3 168		

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2005	2004
Kompleta		
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	67	68
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar(%)	52	60
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	91	134
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar(%)	71	100
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	95	2
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdaga (%)	75	0

Beslut om stöd (antal första beslut)	2005	2004
Reguljära stöd		
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	20	10
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	26	16
Radonbidrag egnahem	65	40
Tillfälliga stöd		
Anslutning till fjärrvärme	0	0
Minskad elanvändning i bostäder m.m.	1	45
Bidrag till solvärme	56	65
Investeringsstimulans till studentbostäder	1	2
Investeringsbidrag till hyresbostäder	13	4
Investeringsstimulans till hyresbostäder	11	3
Hissbidrag	0	1
Källsorteringsbidrag	3	
Stöd för energieffektivisering (OFFROT)		

	2005	2004
Avskrivningsbeslut	5	25
Avslagsbeslut	22	20
Omprövningsbeslut	21	43
Återkallade beslut	10	52
Utbetalningsbeslut	156	232
Totalt	214	372

Mål 1: För ärendehandläggning som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Den nedlagda tiden för handläggning av lönegarantier varierar över tid. Detta beror på att tidsåtgången styrs av antalet anställda i de företag som försätts i konkurs eller beviljas företagsrekonstruktion, snarare än på antalet ärenden.

Övrig rapportering

Organisationsstyrning

Mål 1: Länsstyrelserna skall verka för att skapa en mer Attraktiv Arbetsplats samt en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Kompetensförsörjning

För att Länsstyrelsen ska kunna genomföra sina uppdrag är det en förutsättning att det finns kompetent personal. Målsättningen är att inom den fastställda ekonomiska ramen ha det antal anställda med den personalstruktur och kompetensnivå som krävs för att nå verksamhetsmålen både på kort och lång sikt.

Mål för kompetensförsörjning inom Länsstyrelsen för 2005

- Vår målsättning de närmaste åren är att mångfalden ska öka vad gäller kön, ålder och etnisk bakgrund
- Utveckla ledarskapet i organisationen
- Successivt genomföra strukturerad kompetensplanering
- Länsstyrelsen ska vara en attraktiv arbetsplats för våra medarbetare men också för sökande med relevant utbildning och erfarenhet.

Personalstruktur

Inom Länsstyrelsen som helhet överstiger inte någon av andelarna män och kvinnor 60 procent. Under 2005 har vi rekryterat något fler kvinnor än män. Vi har under 2005 fler anställda som är yngre än 34 år än vad vi hade år 2004. 30 procent i december 2005 mot 27 procent i december 2004.

I dagsläget har vi inte svårt att rekrytera personal. Vi har många sökande till våra utannonserade tjänster. Vid vissa rekryteringar kan vi dock ha svårt att matcha våra löner med arbetsmarknaden i övrigt.

Under 2005 har vi arbetat fram en mångfaldsplan. Syftet är att ge all personal ökade kunskaper i mångfaldsfrågor samt att informera om Länsstyrelsens värdegrund i mångfaldsfrågor.

En svårighet med att uppnå vår målsättning med att öka den kulturella och etniska mångfalden är att vi alltid måste utgå från kriteriet förtjänst och skicklighet vid all rekrytering. Utifrån detta krav har vi inte möjlighet att anställa någon med utländsk bakgrund så länge som någon annan sökande är mer meriterad vilket oftast är fallet utifrån kvalifikationen arbetslivserfarenhet.

Strategisk kompetensförsörjning och strukturerad kompetensplanering

Under 2005 har en enhet arbetat med strukturerad kompetensplanering. Som hjälpmedel i processen har man använt handledarmaterial från KKR. Svårigheten har varit att göra en lämplig avgränsning mellan att ha ett system som är enkelt men samtidigt tar hänsyn till arbetsinnehållets olika delar så att materialet är användbart. Själva processen att föra strukturerade samtal om kompetensbehov har upplevts positivt. Dessa diskussioner underlättar också den kravanalys som görs i samband med nyrekrytering. Ett problem har varit att personalomsättningen under arbetets gång varit hög vilket gjort det svårt att få kontinuitet i arbetet. Vi kommer att fortsätta arbetet på ytterligare någon enhet.

Många medarbetare arbetar i eller leder projekt. Vi fortsätter därför att utbilda medarbetare i projektledning. Ca 10-12 medarbetare per år genomgår en projektledarutbildning som genomförs i samverkan med fyra andra Länsstyrelser.

Vi nyanställer årligen många medarbetare för längre eller kortare tid. Vi anser därför att en väl genomförd introduktion är god investering. Vi har dels en intern utbildning som sträcker sig över ett halvår dels erbjuds ca 10-12 medarbetare per år en introduktionsutbildning som genomförs med fyra andra Länsstyrelser.

Då media är en viktig kommunikationsväg till medborgarna genomför vi årligen en tvådagars mediautbildning med praktiska övningar. Under året har 26 medarbetare gått utbildningen.

Utveckla ledarskapet i organisationen

Utvecklingen av ledare har varit individanpassad. Nya gruppledare har fått utbildning i bland annat grupputveckling och kommunikation.

Förbättringsarbetet 2005

En medarbetarenkät har genomförts tillsammans med tre andra Länsstyrelser. Det innebär att vi kan jämföra oss med varandra. Utifrån resultatet har ett förbättringsarbete påbörjats.

Medarbetarenkäten fångar bland annat medarbetarnas upplevelser av ledarskap, verksamhetsmål, utveckling, arbetsmiljö och frågor utifrån diskrimineringslagarna.

Övergripande mål och inriktning för kompetensförsörjningen 2006 - 2008

- Målsättning de närmaste åren är att mångfalden ska öka vad gäller kön, ålder och etnisk bakgrund på Länsstyrelsen som helhet men också inom enheterna.
- Utveckla ledarskapet i organisationen
- Genomföra strukturerad kompetensförsörjning på ytterligare några enheter
- Länsstyrelsen ska vara en attraktiv arbetsplats för våra medarbetare men också en attraktiv arbetsplats att söka sig till.

Personalstruktur

Antalet anställda 2003-2005, per den 31 december fördelade på kön, åldersgrupp och anställningsform.

Kön	Ålder	Antal anställda 2003-12-31				Antal anställda 2004-12-31				Antal anställda 2005-12-31			
		Fast	Tidsbegr	Summa	Andel	Fast	Tidsbegr	Summa	Andel	Fast	Tidsbegr	Summa	Andel
Män	-34	15	10	25	30%	16	8	24	28%	16	6	22	26%
	35-44	17	-	17	20%	15	4	19	22%	13	4	17	20%
	45-54	26	-	26	32%	22	2	24	27%	24	2	26	30%
	55-64	12	2	14	17%	18	2	20	23%	19	2	21	24%
	65-	-	1	1	1%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alla	70	13	83	100 %	71	16	87	100 %	72	14	86	100 %
Kvinnor	-34	27	5	32	27%	24	7	31	27%	24	18	42	33%
	35-44	22	5	27	23%	26	5	31	27%	22	5	27	21%
	45-54	23	6	29	25%	22	2	24	20%	23	3	26	21%
	55-64	27	3	30	25%	27	3	30	26%	29	3	32	25%
	65-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alla	99	19	118	100 %	99	17	116	100%	98	29	127	100%
Samtliga	-34	42	15	57	28%	40	15	55	27%	40	24	64	30%
	35-44	39	5	44	22%	41	9	50	24%	35	9	44	21%
	45-54	49	6	55	27%	44	4	48	24%	47	5	52	24%
	55-64	39	5	44	22%	45	5	50	25%	48	5	53	25%
	65-	-	1	1	1%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alla	169	32	201	100 %	170	33	203	100 %	170	43	213	100 %

Genomsnittsålder för samtliga anställda per september 2005	44,8 år	Genomsnittsålder föregående år var 44,1 år
Genomsnittsålder för samtliga kvinnor per september 2005	43,8 år	Genomsnittsåldern föregående år var 43,7år
Genomsnittsålder för samtliga män per september 2005	46,2 år	Genomsnittsåldern föregående år var 44,6 år

Personalomsättning

Personalomsättning september 2004 till september 2005 fördelat på kompetens kategorier, kön och åldersgrupper

Kompetenskategori: Ledningskompetens

Kön	Ålder	Antal 2004	Antal 2005	Netto	Id 04-05	Nya 05	Avg -04	Oms.
Män	-34	0	0	0	0	0	0	0,0%
	35-44	2	1	-1	1	0	0	0,0%
	45-54	1	2	1	2	0	0	0,0%
	55-	4	4	0	4	0	0	0,0%
	Alla	7	7	0	7	0	0	0,0%
Kvinnor	-34	0	1	1	1	0	0	0,0%
	35-44	2	1	-1	1	0	1	0,0%
	45-54	1	1	0	1	0	0	0,0%
	55-	1	1	0	1	0	0	0,0%
	Alla	4	4	0	4	0	1	0,0%
Samtliga	-34	0	1	1	1	0	0	0,0%
	35-44	4	2	-2	2	0	1	0,0%
	45-54	2	3	1	3	0	0	0,0%
	55-	5	5	0	5	0	0	0,0%
	Alla	11	11	0	11	0	1	0,0%

Kompetenskategori: Kärnkompetens

Kön	Ålder	Antal 2004	Antal 2005	Netto	Id 04 - 05	Nya 05	Avg -04	Oms.
Män	-34	18	15	-3	12	3	6	18,0%
	35-44	12	14	2	12	2	2	15,0%
	45-54	15	18	3	17	1	0	0,0%
	55-	17	18	1	18	0	0	0,0%
	Alla	62	65	3	59	6	8	9,0%
Kvinnor	-34	20	27	7	17	10	5	21,0%
	35-44	21	18	-3	17	1	5	5,0%
	45-54	17	20	3	18	2	2	11,0%
	55-64	11	11	0	10	1	2	9,0%
	65-							
Alla	69	76	7	62	14	14	19,0%	
Samtliga	-34	38	42	4	29	13	11	28,0%
	35-44	33	32	-1	29	3	7	9,0%
	45-54	32	38	6	35	3	2	6,0%
	55-64	28	29	1	28	1	2	4,0%
	65-							
Alla	131	141	10	121	20	22	15,0%	

Kompetenskategori: Stödkompetens

Kön	Ålder	Antal 2004	Antal 2005	Netto	Id 04 - 05	Nya 05	Avg -04	Oms.
Män	-34	3	3	0	2	1	1	33,0%
	35-44	2	2	0	2	0	0	0,0%
	45-54	5	5	0	5	0	0	0,0%
	55-	1	2	1	2	0	0	0,0%
	Alla	11	12	1	11	1	1	9,0%
Kvinnor	-34	6	5	-1	4	1	2	18,0%
	35-44	4	4	0	3	1	0	0,0%
	45-54	5	5	0	4	1	0	0,0%
	55-64	16	18	2	18	0	0	0,0%
	65- Alla	31	32	1	29	3	2	6,0%
Samtliga	-34	9	8	-1	6	2	3	24,0%
	35-44	6	6	0	5	1	0	0,0%
	45-54	10	10	0	9	1	0	0,0%
	55-64	17	20	3	20	0	0	0,0%
	65- Alla	42	44	2	40	4	3	7,0%

Kompetenskategori: Samtliga oavsett kompetenskategori

Kön	Ålder	Antal - 04	Antal - 05	Netto	Id 04 - 05	Nya 05	Avg -04	Oms.
Män	-34	25	19	-6	14	5	9	23,0%
	35-44	18	17	-1	15	2	3	11,0%
	45-54	24	25	1	24	1	1	4,0%
	55-	23	24	1	24	0	0	0,0%
	Alla	90	85	-5	77	8	13	9,0%
Kvinnor	-34	32	34	2	23	11	8	24,0%
	35-44	31	25	-6	22	3	7	11,0%
	45-54	25	26	1	23	3	2	8,0%
	55-	30	30	0	29	1	4	3,0%
	Alla	118	115	-3	97	18	21	15,0%
Samtliga	-34	57	53	-4	37	16	17	29,0%
	35-44	49	42	-7	37	5	10	11,0%
	45-54	49	51	2	47	4	3	6,0%
	55-	53	54	1	53	1	4	2,0%
	Alla	208	200	-8	174	26	34	13,0%

Den förändring som skett när det gäller antalet medarbetare i de olika kompetenskategorierna, är att antalet medarbetare framför allt inom kategorin kärnkompetens har ökat.

Personalomsättning

Personalomsättningen för samtliga anställda (%)	13%	Personalomsättningen har ökat mot föregående år. Personalomsättningen var då 9 %
Personalomsättningen för samtliga kvinnor (%)	15%	Personalomsättningen har ökat från 10 % till 15 %
Personalomsättningen för samtliga män (%)	9 %	Personalomsättningen har ökat från 7% till 9 %
Personalomsättningen för samtliga anställda som är 34 år eller yngre (%)	29%	Personalomsättningen var föregående år 11 % vilket innebär en markant ökning under 2005
Personalomsättningen för samtliga kvinnor som är 34 år eller yngre (%)	24%	Personalomsättningen för föregående år var 9 %
Personalomsättningen för samtliga män som är 34 år eller yngre (%)	23%	Personalomsättningen för män under 34 år var föregående år 13 %
Personalomsättningen för samtliga anställda som är 55-64 år (%)	2%	Föregående år var personalomsättningen 4 %
Personalkategori som har lägst omsättning		Personer inom Ledningskompetensen har under året inte haft någon personalomsättning.
Personalkategori som har högst omsättning	19%	Kvinnor inom kompetenskategorin kärnkompetens är den kategori som har högst personalomsättning

Personalomsättningen har ökat framför allt när det gäller personal under 34 år. Vi har haft många anställda på olika projekt vilket är en av förklaringen till hög personalomsättning.

Antal anställda 2005-12-31

Antalet anställda 2005-12-31	213
Andel kvinnor av samtliga anställda 2005-12-31	59,6 %
Andel män av samtliga anställda 2005-12-31	40,4%
Andel av samtliga anställda som är 34 år eller yngre 2005-12-31 (%)	30 %
Andel av samtliga anställda som är 55 år eller äldre 2005-12-31 (%)	25 %
Andel fast anställd personal 2005-12-31 (%)	79,8 %.
Andel tidsbegränsad personal 2005-12-31 (%)	20,2 %

Andelen kvinnor har ökat med 2%. Antalet yngre medarbetare under 34 år har ökat med 2%. Andelen tillsvidareanställda har minskat med 4% mot föregående år.

20% av våra medarbetare har tidsbegränsade anställningar. Det beror dels på att vi har många som vikarierar p.g.a. av föräldraledighet men också på att Länsstyrelsen får uppdrag och projektmedel under begränsad period. Personalplaneringen blir i många fall mycket kortsiktig.

Pensionsavgångar 2005 och prognos för 2006 - 2011

Antalet beviljade delpensioner, antalet ålderspensionsavgångar och antalet kvarstående ålderspensionärer i tjänst 2005 samt antalet 65-åringar 2006 – 2011

	2005			Antalet 65-åringar					
	Delpensioner	Ålders- pensioner	Ålders- pensioner	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kön									
Män	1			-	1	2	3	1	2
Kvinnor	1			1	2	-	2	3	7
Samtliga	2			1	3	2	5	4	9

Vi kommer att ha fler kvinnor än män som kommer att gå i pension inom de närmaste åren. Framför allt är det kvinnor som arbetar inom området stödkompetens.

Ledningskompetens

Uppgift	Svar
Andel kvinnor i kategorin ledningskompetens (%)	36 %
Andel män i kategorin ledningskompetens (%)	64 %
Andel nyanställda kvinnor i kategorin ledningskompetens (%) *	0
Andel nyanställda män i kategorin ledningskompetens (%) *	0
Andel kvinnor som är 34 år eller yngre i kategorin ledningskompetens (%)	9 %
Andel män som är 34 år eller yngre i kategorin ledningskompetens (%)	0
Andel kvinnor som är 55 år eller äldre i kategorin ledningskompetens (%)	9 %
Andel män som är 55 år eller äldre i kategorin ledningskompetens (%)	36 %

Det har inte skett någon förändring sedan föregående år. I ledningskompetensgruppen ingår Landshövding och länsråd.

Utbildningsnivå

Utbildningsnivå på tillsvidareanställd personal och fördelat på kön 2005-12-31

	Förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial		
			kortare än 3 år	3 år eller längre	forskarutb.
Kön					
Män	3	7	6	54	2
Kvinnor	7	21	4	64	2
Samtliga	10	28	10	118	4

Det är fler kvinnor än män som saknar eftergymnasial utbildning. Det har skett en viss minskning totalt av antalet anställda som saknar eftergymnasial utbildning mot föregående år.

Sjukfrånvaro 2004 – 2005

Sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, fördelad på kön, åldersgrupp och sjukfrånvarons längd.

		2004			2005		
Kön	Ålder	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%) *	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%) *	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	-29	13	1,4	0,0	11	1,0	0,0
	30-49	39	3,9	63,0	48	2,5	56,4
	50 -	49	3,3	48,0	38	3,2	44,7
	Alla	101	3,4	54,0	98	2,8	49,1
Kvinnor	-29	14	0,7	0,0	20	1,0	0,0
	30-49	69	3,1	31,0	78	4,9	57,6
	50 -	47	5,2	57,0	44	4,9	41,6
	Alla	130	3,7	44,0	142	4,6	50,0
Samtliga	-29	27	1,0	0,0	31	1,0	0,0
	30-49	86	3,4	46,0	126	4,0	57,3
	50 -	118	4,3	54,0	83	4,1	42,8
	Alla	231	3,5	48,8	240	3,8	50,1

Det har skett en viss ökning av sjukfrånvaron mot föregående år. Det är framförallt kvinnors sjukfrånvaro som ökat. Männen sjukfrånvaro har däremot minskat. Det är svårt att dra slutsatser baserade på endast ett år. Antalet anställda är inte så stort och varje enskild sjukfrånvaro påverkar statistiken i hög grad.

Sjukfrånvaron över 60 dagar har ökat med någon procentenhet sedan föregående år men i förhållande till 2003 är den markant lägre. Det är även här frånvaron för kvinnor som ökat i denna grupp under 2005.

Orsakerna till sjukfrånvaro är komplex. Som arbetsgivare har vi stort ansvar att se arbetsmiljön som en integrerad del av verksamheten och på olika sätt minska sjukfrånvaron. Men möjligheten att påverka sjukfrånvaron är också beroende av faktorer som ligger utanför arbetsgivarens påverkansmöjligheter.

I den medarbetarenkät som genomförts har frågor kring stress och arbetssituation bland annat tagits upp. Utifrån detta kommer olika former av insatser att genomföras.

Vi har också beslutat att 2006 genomföra friskprofil för i första hand medarbetare över 50 år för att därigenom fånga medarbetare i riskzonen för olika hälsoproblem.

Vi har sedan ett par år ett väl utvecklat samarbete med vår företagshälsovård. Vi använder oss av deras tjänster i ett tidigt skede när det gäller stödsamtal, sjukgymnastik, mental träning och liknande.

Attraktiv arbetsplats

Resultatet från medarbetarenkäten har legat till grund för det förbättringsarbete som påbörjats. Medarbetarenkäten har genomförts tillsammans med tre andra Länsstyrelser. Vi kan därmed jämföra oss med varandra.

2004 genomfördes en förändring av arbetsformen utifrån ett då pågående förbättringsarbete. En uppföljning av detta kommer att ske under våren 2006.

Vi nyanställer ett stort antal medarbetare varje år och därför är en strukturerad introduktion viktig. Hur man introduceras i arbetet har stor betydelse både för hur man kommer in i själva arbetet men också för hur man trivs på arbetsplatsen.

Vi fortsätter med subventionerade friskvårdsaktiviteter och tillhandahåller lokaler i anslutning till arbetsplatsen för att stimulera till friskvård. Vi har en aktiv kamratförening som får vissa medel av arbetsgivaren för att arrangera aktiviteter.

Ändamålsenliga och trivsamma lokaler har betydelse för om en arbetsplats är attraktiv, därför finns lokalfrågan på agendan. Vi införskaffar successivt möbler utifrån de ergonomiska genomgångar som genomförts.

Mål 2: Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena inom myndigheten för att uppnå effektiva lösningar samt att bidra till en samordnad länsförvaltning.

Framgångsfaktorer som bidragit till att stärka det sektorsövergripande arbetet

Arbetet med att regionalt anpassa de nationella miljömålen och implementeringen av målen i organisationen har lett till ett närmare samarbete mellan flera sakområden inom Länsstyrelsen. Det har också resulterat i ett fördjupat samarbete med intressenter utanför myndigheten, bland andra länets kommuner, landstinget, företagarna och olika intresseföreningar. I det viktiga arbetet med åtgärder för att nå målen utnyttjas bland annat de grupper och den vilja till samverkan, som byggts upp i arbetet med att formulera målen. Projektet TMaTs – ett miljöanpassat transportsystem för Örebro län, är exempel på ett åtgärdsinriktat projekt där sakområdena miljöskydd, regional utveckling och kommunikation samverkar med ett flertal externa intressenter.

Uppföljningen av de regionala miljömålen är ett långsiktigt arbete som berör många medarbetare från olika sakområden. Det innebär en samordnad insats som bland andra berör sakområdena lantbruk, naturmiljö, miljöskydd, fiske, kulturmiljö och fysisk planering.

Länsstyrelsens arbete med miljöövervakning, miljömålssamordning, miljömålsuppföljning, analys av miljötillståndet, vattendirektivsarbete, kalkning mm är samlat i en arbetsgrupp, Miljöanalysgruppen. Gruppens sammansättning och uppgifter främjar en starkt samordning främst mellan sakområdena miljöskydd, naturvård, kulturmiljö och fiske.

Vid fördelningen av byggnads- och fornvårdsbidrag i länet har vi särskilt prioriterat besöksobjekt och objekt som bidrar till att förstärka den ”regionala jordmånen” (insatsområde i länets Tillväxtprogram som syftar till att skapa goda förutsättningar för företagsamhet, god livsmiljö m.m.). Därigenom har förutsättningarna för länets tillväxt främjats. I de fall ansökningar om regionalpolitiska medel avser projekt med betydelse för kulturarvet motiveras Länsstyrelsens beslut utifrån både kulturarv och regional utveckling. Ett exempel är utvecklingen av Pershyttanområdet.

Andra exempel på samordning är miljörevision, inventering av kulturmiljöer i naturreservat, bildande av en vattengrupp för samordning av vattendirektiv, fiske, Life projekt, skötsel och säkerställande av naturreservat och kulturresevat, utarbetande av bevarandeplaner för Natura 2000-objekt med limniska naturvärden och åtgärdsprogram för hotade arter. Sammanfattningsvis ger Länsstyrelsens breda kompetens goda möjligheter för en samordnad och effektiv länsförvaltning.

Svårigheter och hinder för att arbeta sektorsövergripande på ett effektivt sätt

Under de senaste åren har Länsstyrelsen haft många uppdrag som innebär framtagande av strategier, planer och åtgärdsprogram. Knappheten när det gäller resurser med åtföljande hög arbetsbelastning begränsar möjligheterna att utveckla det sektorsövergripande arbetssättet i önskvärd utsträckning. Det är viktigt att Länsstyrelsen tillförs resurser i samband med att vi får nya uppdrag. Här finns en bred kompetens som kan ta fram bra och samordnade underlag men det krävs resurser för att hinna göra det!

Kompetensutveckling för att förstärka det sektorsövergripande arbetet

Länsstyrelsen har under de senaste åren arbetat med ett utvidgat introduktionsprogram för nyanställd personal. Ökad kunskap om hela myndighetens verksamhet ger större förståelse för länsstyrelsens samlade kompetens och förbättrar förutsättningarna att åstadkomma en ökad samordning.

Länsstyrelsen har under de senaste åren också satsat på projektledarutbildning för ett antal medarbetare. Denna utbildning ger goda förutsättningar för ett mer processinriktat arbetssätt vilket bidrar till ökad effektivitet i det samordnade arbetet.

Inom Länsstyrelsen bedrivs tillsyn inom ett flertal sakområden. För att utveckla tillsynsmetodiken, uppträda mer enhetligt och ta tillvara på erfarenheterna från olika områden har merparten av de som jobbar med tillsynsfrågor inom myndigheten haft erfarenhetsutbyte och deltagit i en tillsynskonferens.

Mål 3: Länsstyrelsen skall integrera ett jämställdhetsperspektiv genom att i all sin verksamhet belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns villkor i förhållande till de jämställdhetspolitiska målen.

Genomförda insatser

Länsstyrelsen har utarbetat en handlingsplan som gäller 2005 till 2007. Handlingsplanen består av en övergripande del som reglerar Länsstyrelsens jämställdhetsarbete utifrån MUMS (kvalitetsindikatorerna Mål, Utbildning, Metoder och Stöd/Styrning). I den andra delen av handlingsplanen har varje enhet satt upp långsiktiga mål för arbetet under perioden samt delmål, aktiviteter och indikatorer för varje produktionsgrupp. Målen tas med i verksamhetsplanen och följs upp av länsledningen hel- och halvårsvis. Handlingsplanen följs upp och revideras av enheterna varje år. Samtliga enheter ska också genomgå utbildning i JämKAS Bas.

Det pågår ett omfattande arbete enligt de riktlinjer inom socialtjänsten som finns från Socialstyrelsen och Länsstyrelsens interna riktlinjer. Vid bedömning av ansökningar angående tillstånd att bedriva enskild verksamhet beaktas jämställdhetsfrågan särskilt. Betydelsen av personalsammansättningen avseende kön för innehållet i vården har lyfts fram. Arbetet med könsuppdelad statistik när det gäller samtliga kartläggningar, rapporter och verksamhetstillsyner för relevanta ärendegrupper har fortsatt under året.

Frågeställningar om jämställdhet har arbetats in i olika typer av checklistor för tillsynsbesök. Länsstyrelsen har oftast inte något styrmedel att ta till utan kan endast upplysa om att vi som myndighet gärna hjälper till med utbildningar, arbete med handlingsplaner med mera.

Länsstyrelsen försöker verka för en jämnare könsfördelning vid förordnanden dels mellan kvinnor och män, dels genom att Länsstyrelsen regelmässigt ber om förslag på en man och en kvinna vid olika typer av förfrågningar till kommunerna. Många förordnanden löper över lång tid varför det kommer att ta tid att åstadkomma någon förändring. I många fall möts förfrågningarna av visst motstånd. Uppdrag i olika former har under lång tid varit en syssla typisk för män varför det ofta saknas förslag på kompetenta kvinnor i motsvarande positioner.

Det ständiga förändringsarbetet inom länsstyrelsernas gemensamma arbetsgrupper när det gäller körkortsfrågor har fört med sig förändringar i den så kallade praxislistan för handläggning av körkortsärenden. För yrkesgrupper som bedöms ha särskilt behov av körkort i tjänsten har gruppen personal inom vård och omsorg tillkommit. Vidare kan körkortshandläggaren vid den slutliga bedömningen av körkortsärendet nu även ta hänsyn till särskilt ömmande privata förhållanden.

Enligt handlingsplanen ska en checklista för ärendehantering tas fram för bedömning av Länsstyrelsens beslut ur ett jämställdhetsperspektiv. Enheterna har här kommit olika långt.

Svårigheter

Det finns svårigheter i att lägga jämställdhetsaspekter på delar av Länsstyrelsens uppdrag samt motivera produktionsgrupperna att arbeta med dessa. Uppdragen ser väldigt olika ut. Inom vissa områden, till exempel fysisk planering, är det enklare att ta till sig jämställdhetsperspektivet och hitta konkreta åtgärder. Inom andra områden är det svårare. Till exempel ska vi lägga en jämställdhetsaspekt på genomförandet av nationella delmål för miljömålen. Det kan också handla om arbetet med hotade arter eller rovdjursuppdraget. Uppdraget är fokuserat på andra organismer än människan och då uppstår svårigheter. Det är svårt att hitta bra arbetssätt. Här ser vi ett behov av exempel på arbetssätt.

Avgifter och andra inkomster

Tabell 3.4.4

Avgifter m.m., resultatområde/ärendegrupp	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen*				
- tillsyn	25	86	19	67
- registrering	57	106	77	29
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	195	50	338	-288
Kameraövervakning	73	112	215	-103
Försäljning tjänster (resurssamverkan)				
- lokalvård				
- övrigt				
Pantbanksärenden	2	4	3	1
Lönegarantiärenden	16	531	384	147

* Ingående balans - 7
Utgående balans - 12

Verksamhet där avgiftsinkomsterna disponeras

Tabell 3.4.4b

	Utfall, tkr	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr	Resultat, tkr	Akkumulerat utfall, tkr
Verksamhet	2004	2005	2005	2005	2004 - 2005
Körkortsadministration	426	1 780	1 891	-111	315
Lantbruk (förprovning djurstallar m.m.)	-159	160	281	-121	-280
Tillsyn pantbank	0	4	4	0	0
Alkolås	21	38	23	15	36
Animaliska biprodukter	0	16	15	1	1
Summa	288	1 998	2 214	-216	72

Representation

Tabell 3.4.4

Kostnader för representation (tkr)	2005	2004	2003
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	279	151	124
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	352	369	428

Kostnaderna för intern och extern representation varierar något mellan åren. Länsstyrelsen har strikta interna regler för representationen och nivån bedöms som rimlig. 2005 anordnades en jubileumsfest för personalen med anledning av att länsstyrelsen firade 10-årsjubileum i Läns huset.

Lokaler

Tabell 3.4.6

Lokaler	2005	2004
Lokalkostnader residens (tkr) 103	1 037	1091
Lokalyta residens (m ²) *	1232	1232
Lokalkostnad per m ² i residenset	842	886
Lokalkostnad exkl. residenset 113	9574	9402
varav lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	9305	9156
Lokalyta exkl. residens (m ²)	6462	6142
varav lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	5468	5173
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	1482	1531
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	1702	1770
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr) **	54	53
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	53	51
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl. biytor	31	29

* Uppgifterna om lokalyta avser förhållandena den 31 december respektive år.

** För beräkning av årsarbetskrafter hänvisas till FÅB (2000:605), ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

Kostnaden för lokalvården uppgick till 578 tkr. Lokalvårdstjänsterna upphandlas externt.

Kostnaderna för larm och bevakning uppgick till 117 tkr. I Läns huset finns automatiskt brandlarm samt ett inbrottslarm kopplat till en bemannad larmcentral (skalskydd). Dessutom finns avtal om ronderande vakt. Kontinuerligt sker översyn av brandskyddsutrustning. Motsvarande säkerhetsåtgärder finns i Örebro slott, residenset. Dessutom finns där kamerabevakning.

Under året har gjorts investeringar med 112 tkr avseende förbättringar på annans fastighet.

Lokalerna har utökats under året med ca 300 kvm. Genom omförhandling av hyreskontraktet har hyreskostnadsökningen kunnat begränsas.

Under 2006 kommer lokalerna att utökas med 2 - 300 kvm.

Kostnader på ramanslaget 32:1

Kostnader på ramanslaget 32:1 (%)	2005	2004	2003
Personalkostnadernas andel	77,6	76,0	76,8
Lokalkostnadernas andel	10,8	10,7	11,6
Övriga kostnaders andel	11,6	13,3	11,6
Totalt	100%	100 %	100 %

Uppdrag

Länsstyrelserna skall redovisa sina internationella insatser i Östersjöregionen, inklusive det gränsregionala samarbetet i Öresundsregionen samt Barentsområdet.

Länsstyrelsen i Örebro län medverkar i ett ramprogram med namnet TOWER – Towards Sustainable Excellence by Innovating Regions. I TOWER-samarbetet ingår fem regioner: Östra Mellansverige (Örebro, Östergötland, Södermanland och Uppsala län), North West England, holländska Gelderland, South Great Plain i Ungern samt Rhône-Alpes i Frankrike. Syftet med programmet är att skapa och förbättra regionala strategier, metoder och verktyg för hållbar ekonomisk utveckling genom interregional samverkan och utbyte. Programmet avser erfarenhetsutbyte och gemensamt utvecklingsarbete av strategier och metoder inom ramen för det regionala tillväxtarbetet, med tonvikt på teknikutveckling i SME, entreprenörskap och miljödriven affärsutveckling. Ansökan avser perioden 2005-2007 och det är Länsstyrelsen i Östergötland som är så kallad lead partner och ansvarig för ansökan. Finansieringen delas mellan EU och de fyra länen.

Länsstyrelserna skall bistå regeringen och centrala myndigheter i arbetet med att förbereda och utarbeta ett nytt miljö- och landsbygdsprogram för perioden 2007-2013.

Länsstyrelsen har medverkat i arbetet under 2005 dels genom att lämna synpunkter vid framtagandet av det tekniska underlaget till nytt LBU och andra rapporter. Dels har länsstyrelsen deltagit i den samordningsgrupp gällande jordbrukarstöden (den sk LDgruppen) som finns mellan jordbruksverket och länsstyrelserna.

Resultatet av de viktigaste insatserna för att främja bostadsförsörjningen.

Inom det regionala tillväxtprogrammet, RTP, har ett handlingsprogram för ”Livskvalitet” tagits fram med fokusering på boendefrågor. Programmet anger flera aktivitetsmål som ska främja bostadsförsörjningen bl.a. genom att lyfta fram attraktiva boendemiljöer för olika befolkningsgrupper. De uppställda aktivitetsmålen har bl.a. resulterat i att länets kommuner mer aktivt behandlar bostadsförsörjningsfrågorna som en tillväxtfaktor utifrån individuella förutsättningar och möjligheter. Nytänkande beträffande boendemiljöer ses alltmer som ett instrument för att göra en ort eller kommun attraktiv kopplat till bra kommunikationer och närhet till service.

Trots rivningar kvarstår problemet med lediga lägenheter i flera kommuner. Antalet färdigställda lägenheter har till det 3:e kvartalet 2005 enbart nått till 65% av 2004 års nivå. Nedgången ligger främst i en kraftig minskning av småhusbyggandet. Länsstyrelsen har mot bakgrund av detta inte utarbetat några uttalade rekommendationer. En diskussion förs genom det regionala utvecklingsarbetet om vikten att anpassa bostadsbeståndet till efterfrågan för att skapa flyttkedjor. Det förs även diskussioner om vikten av ett samarbete mellan kommuner när det gäller boende och bostadsbyggande utifrån den ökade geografiska rörligheten, vidgade arbetsmarknadsregioner och tillgång på bra kommunikationer. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan detta i många fall innebära en suboptimering. En geografiskt större och mer integrerad regional eller delregional boende- och arbetsmarknad ställer bl.a. krav på att bättre regionalt underlagsmaterial tas fram. Detta underlagsmaterial planeras att tas fram år 2006 genom länsöversikten, som ingår i det regionala utvecklingsprogrammet.

Det nationella övergripande målet, om hur ett varierat utbud av bostäder, service, kultur m.m. kan leda till att bilanvändningen minskar och förutsättningarna för miljöanpassade och

resurssnåla transporter förbättras, är även ett regionalt mål. En av nio uppställda indikatorer som ska följa upp detta mål behandlar specifikt bostadsförsörjningsfrågan.

En stor efterfrågan finns för att skapa attraktiva sjönära bostadsetableringar, dels för enskilda byggnader och dels för sammanhängande bostadsbebyggelse i nya detaljplaner. Dessa etableringar medför ofta en ökad bilanvändning. Analyser om den totala energianvändningen och -utnyttjandet är i de flesta fall inte redovisade vilket strider mot det regionala målet om att minska energianvändningen.

Länsstyrelsen har inte agerat aktivt för att samråda kring och påverka dessa etableringar förutom genom att följa gällande strandskyddslagar och att i detaljplaneskedet påtala behovet av en miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning och att de regionala miljömålen ska beaktas. Enskilda bygglov för bostäder, som motverkar de uppställda miljömålen, kommer inte till länsstyrelsens kännedom.

Länsstyrelserna skall medverka i NUTEK:s arbete med att anpassa och utveckla datasystemet NYPS.

Länsstyrelsen har även under 2005 varit aktiv i projektarbetet för införandet av NYPS genom deltagande i projektgrupperna för utdata, ekonomi, information och utbildning. I införandefasen kommer vi nu att vara engagerade i delprojektet för utbildning av alla användare.

Länsstyrelserna skall kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen och EU:s strukturfondsprogram. Länsstyrelserna skall i förekommande fall även kommentera och motivera varför medel på anslaget 33:1 inte medfinansierat nämnda program.

Totalt beviljade Länsstyrelsen 61,1 miljoner kronor under 2005. Av detta avser hela 56 miljoner kronor medfinansiering av RTP och 24,6 miljoner medfinansierar strukturfondsprogrammet Mål 2 Västra. Beloppen avser både företagsstöd och projektmedel.

Att andelen medfinansiering av RTP är så hög, 91 procent, beror på att Länsstyrelsen beslutat att alla ansökningar som beviljas stöd ska ligga inom ramen för de insatser som omfattas av RTP. Sysselsättningsbidraget är undantaget. Länsstyrelsen håller också en mindre summa medel till sådana insatser som kan bedömas vara särskilt bra för regionen med som kanske ändå inte går att knyta till RTP:s insatser.

Andelen medfinansiering till Mål 2 Västra är 40 procent och ligger också i linje med Länsstyrelsens beslut om fördelning av medel. Strukturfonderna ger god uppväxling av de nationella medlen, och det ligger i vårt intresse att få så stor del som möjligt av EU-medlen till vårt län.

Länsstyrelserna skall redovisa grunderna för gjorda prioriteringar inom anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Det avser prioriteringar mellan företagsstöd och regional projektverksamhet. Det avser vidare prioriteringar mellan olika företagsstöd och mellan insatser inom den regionala projektverksamheten. Redovisa hur hållbar utveckling med fokus på jämställdhets-, integrations- och miljöperspektiven har prioriterats, så att insatserna bidrar till att uppfylla de nationella målen för respektive perspektiv.

Länsstyrelsen prioriterar liksom tidigare år i enlighet med de nationella riktlinjerna medfinansiering av RTP samt strukturfonder. Detta innebär att samtliga beslut om projektmedel och företagsstöd (utom sysselsättningsbidrag) ska kunna motiveras utifrån RTP. En mindre summa hålls öppen för projekt som inte kan inrymmas i RTP men som ändå bedöms vara till stor regional nytta.

Någon särskild prioritering mellan olika insatser i den regionala projektverksamheten eller mellan olika typer av företagsstöd görs inte, utan det är syftet i ansökningarna som avgör.

Länsstyrelsen arbetar för att projekt som beviljas regionala projektmedel ska integrera de horisontella perspektiven. Vid beredning av regionala projekt ser Länsstyrelsen över hur projektet har integrerat aspekter för jämställdhet, integration och miljö. Diskussion förs också med den sökande.

Ett företag som ansöker om företagsstöd får redogöra för vilka insatser som genomförts/planeras för att underlätta för människor med annat etniskt ursprung att få anställning, exempelvis hur platsannonser utformas. Samverkan sker med IFS och ALMI kring både befintliga och nystartade företag som drivs av människor med utländsk bakgrund, det kan exempelvis röra sig om rådgivning och information angående affärsutveckling och finansieringsfrågor. Länsstyrelsen har inte kommit lika långt med målet integration jämfört med de övriga horisontella målen vid hantering av företagsstöd.

Någon särskild prioritering görs dock inte utifrån de horisontella målen. Målen om ekonomisk tillväxt och sysselsättning är primära och överordnade de horisontella målen.

Länsstyrelserna skall bistå Post- och telestyrelsen (PTS) i dess uppdrag att redovisa hur utbyggnaden av IT-infrastrukturen fortskrider i enlighet med de riktlinjer som PTS utarbetat i samråd med länsstyrelserna och andra berörda intressenter. Uppdraget gäller inte länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.

Länsstyrelserna i landet har kontinuerliga kontakter med PTS via samverkansprojektet Länsamverkan Bredband, där bland annat dessa frågor behandlas. Konkret innebär det att Länsstyrelsen förser PTS med adressuppgifter gällande kommunernas kontaktpersoner i IT-frågor, har dialog med kommunerna om hur dessa ska besvara PTS enkäter, genom påminnelser till kommunerna bidra till att PTS enkäter får hög svarsfrekvens mm.

Länsstyrelserna skall redovisa erfarenheter av arbetet med IT-infrastrukturstöden till kommunerna. Uppdraget gäller inte länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.

Under året har i hela länet genomförts en mycket omfattande utbyggnad av bredbandsnät. Det har i huvudsak skett genom nyförläggning av fiberoptiska kablar. Genom det nära samarbetet och samverkan som finns mellan kommunerna och Länsstyrelsen när det gäller utbyggnad av IT-infrastruktur med statligt stöd, har utbyggnaden här kunnat ske i en raskare takt än vad som sker i de flesta andra län.

Länsstyrelserna skall redovisa hur de har utvecklat kvalitetssäkringssystemet, i form av ett styrdokument för de regionala företagsstöden, där hållbar utveckling med fokus på jämställdhets-, integrations- och miljöperspektivet konkretiseras. Vidare skall länsstyrelserna redovisa hur de i samverkan med NUTEK utvecklat arbetet. Uppdraget gäller inte länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län.

Länsstyrelsen jobbar i stort enligt de principer som ligger till grund för kvalitetssäkringssystemet, men ett helt färdigt system i enlighet med den struktur som NUTEK presenterat som mall för styrdokumentet är ännu inte infört. Redan under 2004 implementerades delar av kvalitetssäkringssystemet, vilka har förstärkts och utvecklats ytterligare under 2005. Det gäller framför allt avsnitten om de horisontella målen, strategi och uppföljning/utvärdering.

Det horisontella målet jämställdhet har styrts upp genom ett frågeformulär som kan användas i samband med besök på företagen för att Länsstyrelsen skall få bättre information om vilka konkreta åtgärder/aktiviteter som gjorts eller planeras för att främja jämställdheten i verksamheten. Jämställdhetsplanen, svaren på frågorna samt företagets beskrivning av jämställdhetsarbetet i ansökan ligger sedan till grund för bedömningen av hur företaget bidrar till att uppfylla det horisontella målet jämställdhet.

Miljöfrågan beaktas på samma sätt där beskrivningen i ansökan kan kompletteras med ett antal frågor som berör investeringens miljöpåverkan, miljöcertifiering, miljöpolicy, miljöorganisation och miljöansvariga med mera, för att kartlägga företagets miljöarbete. I samtliga ärenden där företaget är anmälnings- eller tillståndspliktigt inhämtas ett utlåtande från Länsstyrelsens miljöenhet eller kommunens miljöförvaltning.

Integrationsaspekten är svårare att bedöma, men Länsstyrelsen låter företaget redogöra för vilka insatser som genomförts och planeras för att underlätta för människor med annat etniskt ursprung att få anställning, exempelvis hur platsannonser utformas. Samverkan sker med IFS och ALMI kring både befintliga och nystartade företag som drivs av människor med utländsk bakgrund, det kan exempelvis röra sig om rådgivning och information angående affärsutveckling och finansieringsfrågor kopplade till en företagsstödsansökan. Länsstyrelsen har inte kommit lika långt med målet integration jämfört med de övriga horisontella målen.

Kring strategidelen har en marknads- och utvecklingsplan tagits fram som beskriver vilka informationsåtgärder och aktörer som Länsstyrelsen ska jobba med i respektive kommun för att effektivisera arbetet med företagsstöden. En rad olika aktiviteter gjordes under 2004 och fler insatser har genomförts 2005. Information om företagsstöden och hur stöden är relaterade till RTP har spridits till företag, företagareföreningar, kommuner, finansörer och andra representanter från näringslivet. Möten har hållits med ett flertal av dessa intressenter i kommunerna.

Uppföljning och utvärdering har gjorts tidigare av landsbygdsstödet och mikrobidraget. Några av de tillväxtfaktorer som utgör underlag för att bedöma företagsstödsansökningar följdes upp och utvärderades under 2004. Utifrån resultaten har återkoppling skett mellan utredare och ärendehandläggare. Slutsatserna av rapporterna har under året använts i beredningen av nya stödansökningar och vägts in i arbetet med att ta fram tillväxtfaktorer för framtiden. Resultaten och de positiva effekterna av stöden har också ingått som en del av marknadsföringen av stöden.

De avsnitt i styrdokumentet som Länsstyrelsen i Örebro län behöver förbättra är de om mål (resultatmål, att ta fram mätbara indikatorer) baserade på RTP samt det horisontella målet integration. En grupp är tillsatt där en representant från NUTEK samt länsstyrelserna i Västerbotten, Västernorrland och Örebro skall ta fram ett förslag till samtliga länsstyrelser som berörs av kvalitetssäkringssystemet om hur de horisontella målen kan konkretiseras.

Tillsammans med några av de andra länsstyrelserna jobbar NUTEK med hur specifika mätbara regionala mål för företagsstöden kan formuleras utifrån målen i RTP. Under 2004 arrangerades ett antal möten i grupperna. I slutet av året deltog Länsstyrelsen i Örebro län på en konferens med NUTEK och samtliga grupper där grupperna redogjorde för vad de kommit fram till så långt.

Under 2005 har processen med kvalitetssäkringsystemet stannat av då NUTEK inte sammankallat till några träffar, vilket föranlett att styrdokumentet inte kunnat slutföras och användas i beredningen fullt ut.

Länsstyrelserna i län utan regionala självstyrelseorgan eller samverkansorgan skall särredovisa de medel som erhållits från anslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006 för medfinansiering av bidrag avseende företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Därutöver skall den del som i detta sammanhang utbetalats från länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar anslaget 33:5 redovisas i not till balansräkning.

Under 2005 har Länsstyrelsen betalat ut 18,2 miljoner kronor i företagsstöd. Mål 2 Västra finansierar sju miljoner kronor med medel från anslaget 33:5 Europeiska Regionala utvecklingsfonden. 2005 har Länsstyrelsen rekviderat 3,9 miljoner kronor för utbetalda stöd för kvartal 1-3 2005. Sista kvartalet 2005 redovisas först under första kvartalet 2006, då resterande medel rekvideras.

Under 2005 har vi även mottagit 3,5 miljoner kronor för medfinansiering av företagsstöd som utbetalades under kvartal 3-4 2004 och redovisades i början av 2005.

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

		2005	2004	2003	2002	2001
Låneram	Beviljad	4 500	4 500	3 500	3 000	3 000
	Utnyttjad	3 091	3 823	3 480	2 880	2 055
Kontokredit hos RGK	Beviljad	5 350	5 300	5 200	5 200	5 200
	Max. utnyttjad	0	0	2 705	0	0
Räntekonto	Räntekostnader	0	0	0	0	0
	Ränteintäkter	391	199	382	497	373
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	Mynd. Disponerar ¹⁾	4 503	3 451	4 045	3 830	3 145
	Mynd. ej disponerar	169 378	198 132	222 314	268 927	84 274
Anslagskredit	Beviljad	0	19 725	18 450	11 988	11 160
	Utnyttjad	0	1 484	0	0	0
13,22:06,004 Europeiska socialfonden mm 2000-2006	Anslagssparande	9 746	7 435	52	10 039	13 088
	Intecknat	9 746	7 435	52	10 039	13 088
18,32:01,014 Länsstyrelsen m.m. förvaltningskostnader	Anslagssparande	452	13	1 993	2 222	1 929
19,33:01,014 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	Anslagssparande	1 156	1 525	6 657	12 477	16 797
	Intecknat	1 156	1 281	1 281	1 281	16 797
19,33:05,005 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006	Anslagssparande	14 281	0	53 341	9 845	39 642
	Intecknat	14 281	0	53 341	9 845	39 642
19,37:07,010,002 IT Infrastruktur: Regionala transportnät mm	Anslagssparande	732	595	11 935	24 909	19 809
	Intecknat	265	265	7 678	0	0
01,46:01,001 ²⁾ Allmänna val	Anslagssparande	0	0	0	320	0
23,42:06,001 ²⁾ Ersättningar för viltskador m m	Anslagssparande	0	0	0	69	18
19A001014, 1998 ²⁾ Allmänna regionalpolitiska åtgärder	Anslagssparande	0	0	0	0	12 598
	Intecknat	0	0	0	0	0

		2005	2004	2003	2002	2001
19A011014,2000 ²⁾ Regionalpolitiska insatser	Anslagssparande	0	0	0	0	0
	Intecknat	0	0	0	0	0
	Utgående reservationer	0	0	6 499	6 499	6 499
19A012014, 2000 ²⁾ Medel för småföretagsstöd m m	Anslagssparande	0	0	0	0	0
	Intecknat	0	0	0	0	0
	Utgående reservationer	0	0	1 076	1 076	1 076
24A008019, 2000 ²⁾ Fortsatt program för företagsutveckling, förnyelse och tillväxt	Anslagssparande	0	0	0	0	0
	Intecknat	0	0	0	0	0
	Utgående reservationer	0	0	387	387	387
Summa utg. reservationer (anslag)		0	0	7 962	7 962	7 962
Summa anslagssparande		26 367	9 568	73 978	59 881	111 844
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		25 448	8 981	66 609	21 165	69 527
Bemyndiganden	Tilldelat	565 000	565 000	579 080	612 156	563 156
	Summa åtaganden ³⁾	215 611	315 419	369 964	427 069	531 547
Årsarbetskrafter (åa)		176	178	174	157	150
Medelantalet anställda		209	202	193	182	174
Driftkostnad per åa		679	657	662	650	591
Årets kapitalförändring		9 052	-14 508	-13 061	8 552	-4 504
Balanserad kapitalförändring		-24 525	-10 143	2 791	-5 888	-550

1) Jämförelsetal 2004, rättat

2) Anslagen indragna

3) Belopp 2004 justerat, se not 38

Finansiell redovisning

Resultaträkning (tkr)

	Not	2005-01-01 --2005-12-31	2004-01-01 --2004-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	2	88 879	92 807
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3	4 503	3 451
Intäkter av bidrag	4	23 955	24 291
Finansiella intäkter	5	418	219
Summa		117 755	120 768
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	6	-83 624	-81 846
Kostnader för lokaler		-10 213	-10 076
Övriga driftkostnader		-25 666	-24 977
Finansiella kostnader	7	-105	-96
Avskrivningar och nedskrivningar		-2 130	-2 495
Summa		-121 738	-119 490
Verksamhetsutfall		-3 983	1 278
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m. m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	8	169 378	198 132
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-156 970	-217 358
Saldo		12 408	-19 226
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	9	198 519	246 385
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	10	77 586	142 401
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	11	10 061	25 146
Finansiella intäkter		7	23
Finansiella kostnader		-21	0
Upplösning av fonder m. m. för transfereringsändamål	12	203	145
Lämnade bidrag	13	-285 728	-410 660
Saldo		627	3 440
Årets kapitalförändring	14	9 052	-14 508

Balansräkning (tkr)

Tillgångar per	Not	2005-12-31	2004-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	15		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillg.		353	498
Summa immateriella anläggningstillgångar		353	498
Materiella anläggningstillgångar	16		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		643	950
Maskiner, inventarier, installationer m. m.		2 300	2 238
Summa materiella anläggningstillgångar		2 943	3 188
Utlåning	17	150	150
Fordringar			
Kundfordringar		147	225
Fordringar hos andra myndigheter	18	5 099	20 727
Övriga fordringar		8 652	8 461
Summa fordringar		13 898	29 413
Periodavgränsningsposter	19		
Förutbetalda kostnader		2 552	2 733
Upplupna bidragsintäkter		7 854	8 294
Övriga upplupna intäkter		764	11 198
Summa periodavgränsningsposter		11 170	22 225
Avräkning med statsverket	20	-6 113	10 817
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	34 573	19 180
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		1 401	1 444
Summa kassa och bank		35 974	20 624
Summa tillgångar		58 375	86 915

Kapital och skulder per	Not	2005-12-31	2004-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	22	150	277
Balanserad kapitalförändring	23	-24 525	-10 143
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		9 052	-14 508
Summa myndighetskapital		-15 323	-24 374
Fonder	24	533	737
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	68	117
Skulder m. m.			
Lån i Riksgäldskontoret	26	3 013	3 540
Skulder till andra myndigheter	27	8 018	14 194
Leverantörsskulder		5 762	8 269
Övriga skulder	28	2 602	6 826
Depositioner		1 407	1 450
Summa skulder m. m.		20 802	34 279
Periodavgränsningsposter	29		
Upplupna kostnader		7 167	6 363
Oförbrukade bidrag		32 936	37 337
Övriga förutbetalda intäkter		12 192	32 456
Summa periodavgränsningsposter		52 295	76 156
Summa kapital och skulder		58 375	86 915
Omvänd Ansvarsförbindelse			
Utestående avskrivningslån		-28 077	-20 780
Ansvarsförbindelser			
Inkomna, ej granskade rekvisitioner Strukturfonder		-	18 267

Anslagsredovisning (tkr)

Anslag	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning,	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utg. överföringsbelopp
13,22:06,004	30	7 435	10 352				17 787	8 041	9 746
Europeiska socialfonden mm 2000-2006									
18,32:01,014	31	13	82 493				82 506	82 054	452
Lst ram									
19,33:01,014	32	1 525	42 700				44 225*	43 069	1 156
Allm reg pol åtg									
19,33:05,005	33	-1 484	170 000				168 516	154 235	14 281
Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006									
22,37:07,010,001	34			137			137		137
IT-infrastruktur: Regionala transportnät mm Adm kostn									
22,37:07,010,002	35	595					595		595
IT-infrastruktur: Regionala transportnät									
Summa:		8 084	305 545	137	0	0	313 766	287 399	26 367

* Det disponibla beloppet 2005 är endast årets tilldelning, 42 700, då det ingående överföringsbeloppet ej fick disponeras 2005. Se även not 32.

Finansiella villkor

Anslaget 13,22:06,004 Europeiska socialfonden mm 2000-2006

Från Europeiska socialfonden inbetalda medel har redovisats mot inkomsttitel 6412, undertitel 05. Länsstyrelsen har inte haft tillgång till någon anslagskredit under 2005.

Anslaget 18,32:01,014 Länsstyrelsernas mm förvaltningskostnader

Länsstyrelsen har under året haft tillgång till en anslagskredit på 2 437 tkr. Länsstyrelsen har under året haft tillgång till en kredit på räntekonto hos Riksgäldskontoret på 5 350 tkr. Länsstyrelsen har beviljats en låneram på 4 500 tkr. Låneramen har utnyttjats med 3 091 tkr.

Anslaget 19,33:01,014 Allmänna regionalpolitiska åtgärder

Av anslaget får högst 1 500 tkr användas för uppföljning och utvärdering. Länsstyrelsen har ianspråktagit 1 141 tkr för detta ändamål. Länsstyrelsen har under året inte haft tillgång till någon anslagskredit.

Anslaget 19,33:05,005 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006

Från EG inbetalda medel har redovisats mot inkomsttitel 6312, undertitel 05. Länsstyrelsen har under året inte haft tillgång till någon anslagskredit.

Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Titel	Not	Benämning	Inkomster
2511		Expeditions- och ansökningsavgifter	584
2536		Lotteriavgifter	32
2537		Miljöskyddsavgift	3 840
2539		Täktavgift	499
255201		Avgift för tillsyn Stiftelser	86
255202		Avgift för registerhållning Stiftelser	106
271404		Överlastavgifter	94
28119		Övriga inkomster av statens verksamhet	229
631205	36	Bidrag från EG:s Regionalfond 2000-2006 Mål 2 V och Urban	132 935
641205	36	Bidrag från EG:s Socialfond 2000-2006 Mål 2 region västra	18 565
Summa			156 970

Bemyndiganden (tkr)

Anslagsbenämning	Not	Tilldelad bemyndiganderam	Ing. åtaganden	Utestående åtaganden per 051231	Utestående åtagandens fördelning (infrianden) per år		
					2006	2007	2008
13,22:06,004 Europeiska socialfonden m.m. 2000-2006	37	40 000	12 592	8 258	77	6 683	1 498
19,33:01,014 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	38	75 000	45 088*	43 394	19 903	15 414	8 077
19,33:05,005 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006	39	450 000	257 739	163 959	110 800	47 677	5 482

*Ingående åtaganden har ökat med 1 281 som drogs bort från utestående åtaganden i ÅR 2004. Anslagssparandet fick inte användas 2005 och skulle därför inte ha dragits bort från åtagandena.

Finansieringsanalys (tkr)

(tkr)	Not		2005		2004
Drift					
<i>Kostnader</i>	40		-119 650		-117 039
Finansiering av drift					
Intäkter av anslag		88 879		92 807	
Intäkter av avgifter och ersättningar	41	4 405		3 443	
Intäkter av bidrag		23 955		24 291	
Övriga intäkter		417		219	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>			117 656		120 760
<i>Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar</i>			10 746		-16 505
<i>Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder</i>			-1 285		19 117
Kassaflöde från/till drift			7 467		6 333
Investeringar					
Investeringar i materiella tillgångar		-1 590		-1 804	
Investeringar i immateriella tillgångar		-214		-630	
<i>Summa investeringsutgifter</i>			-1 804		-2 434
Finansiering av investeringar					
Lån från Riksgäldskontoret		1 637		2 628	
-amorteringar		-2 164		-2 210	
Andra långfristiga lån		0		228	
-amorteringar		-205		-271	
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten		0		0	
Försäljning av anläggningstillgångar		155		8	
Bidragsmedel som erhållits för investeringar		0		0	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>			-577		383
<i>Förändring av kortfristiga fordringar och skulder</i>			-70		-325
Kassaflöde från/till investeringar			-2 451		-2 376

Låneverksamhet	Not		2005		2004
Amorteringar		0		50	
<i>Summa låneutgifter</i>			0		50
Kassaflöde från/till låneverksamhet			0		50
Uppbördsverksamhet					
Intäkter av avgifter mm samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		169 378		198 132	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-20 116		26 964	
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>			149 262		225 096
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>			-156 970		-217 358
Kassaflöde från/till uppbördsverksamhet			-7 708		7 738
Transfereringsverksamhet					
Lämnade bidrag		-285 728		-410 660	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		485		-31 182	
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>			-285 243		-441 842
Finansiering av transfereringsverksamhet					
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		198 519		246 385	
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		77 586		142 401	
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		10 250		25 314	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>			286 355		414 100
Kassaflöde från/till transfereringsverksamhet			1 112		-27 742
Förändring av likvida medel			-1 580		-15 997

Specifikation av förändring av likvida medel

	Not		2005		2004
Likvida medel vid årets början			31 442		47 439
Ökning(+)/minskning (-) av tillgodohavande RGK		15 350		11 860	
Ökning (+)/minskning (-) av avräkning med statsverket		-16 930		-27 857	
<i>Summa förändring av likvida medel</i>			<i>-1 580</i>		<i>-15 997</i>
Likvida medel vid årets slut			29 862		31 442

Noter

Om inget annat anges uttrycks samtliga belopp i tkr.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Kostnadsfördelningen i årsredovisningens resultatredovisningsdel baseras på kostnader. En årsarbetskraft motsvarar 1 760 timmar eller 220 arbetsdagar x 8 timmar.

För de delverksamheter/uppgifter som inte motsvaras av ett specifikt verksamhetsområde i objektplanen har Länsstyrelsen gjort en uppskattning av nedlagd tid. Kostnaden per timme är framräknad utifrån verklig lönekostnad.

Kortfristiga fordringar har efter individuell värdering tagits upp till det belopp som beräknas inflyta. Av Länsstyrelsens totala lönegarantifordran på 215 801 beräknas ca 4% bli återbetalt. Värderingeringen (96%) baseras på utdelning i förhållande till fordran de senaste tre åren.

Länsstyrelsens lånefordringar redovisas i posten Utlåning. Lånefordringarna tas upp till det belopp som efter individuell värdering beräknas inflyta.

För materiella anläggningstillgångar tillämpas följande avskrivningstider:

Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Kontorsmaskiner	3 år
Datahårdvara exkl. PC med skärm	3 år
Hem-PC paket	3 år
Bilar	5 år
Inredningsinventarier	5 år
Övriga inventarier	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år

Länsstyrelsen tillämpar direkt avskrivning på persondatorer eftersom myndigheten, efter utredning, har konstaterat att en persondator i genomsnitt byts ut innan den är tre år gammal. Samma tillämpning gäller fr o m 2004 även för OH-kanoner. Denna redovisningsprincip innebär ett avsteg från Ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 17 § Bokföringsförordningen (1979:1212).

Länsstyrelsen har ett avtal om finansiell leasing av hemdatorer till anställda. Datorerna har värderats till verkligt värde och ett lika stort belopp är upptaget som skuld. Datorerna skrivs av under tre år.

Avskrivningar av anläggningstillgångar baseras på anskaffningsvärde och beräknas med full avskrivningsprocent på anskaffningar gjorda under räkenskapsåret oavsett anskaffningstidpunkt.

Fr o m 28 november 2005 används myndighetens räntekonto för samtliga externa projektmedel förutom då det tydligt framgår av regleringsbrev eller motsvarande att SCR ska användas. Ansökan har lämnats till regeringen om att få nyttja SCR-flödet med två innovativa åtgärdsprogram. Tills ansökan behandlats används SCR-flödet för dessa medel.

Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, har satts till 2006-01-10.

Från och med 2001 disponerar länsstyrelsen som förvaltningsmyndighet del av fondanslagen Europeiska socialfonden m.m. 2000-2006 och Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006. Medfinansiering av regionalpolitiskt företagsstöd samt kostnader avseende tekniskt stöd inom Mål 2-programmet Västra bokas upp i samband med att kostnader uppkommer. Kostnaderna sammanställs kvartalsvis. Först efter att strukturfondsdelegationen fattat beslut om utbetalning, belastas fondanslagen (bokföringsmässig omföring). Samtidigt redovisas intäkt av anslag. Så länge omföring inte är gjord ingår nedlagda kostnader i årets kapitalförändring.

Not 2 Intäkter av anslag

Anslag	Benämning	2005		2004
18,32:01,014	Förvaltningsanslag Länsstyrelsen	81 964		83 710
19,33:01,014	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	3 624		4 174
19,33:05,005	Europeiska regionala utvecklingsfonden	3 044		4 090
19,37:07,010,001	IT-infrastruktur, regional transport, adm. kostn	0		342
13,22:06,004	Rådet för Europeiska sociala fonden	247		491
		88 879		92 807

Not 3 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen	2005		2004
Konferenser och kurser	332		479
Konsulttjänster	1 064		453
Lokaler	141		138
Övriga intäkter enligt 4§	109		35
	1 646		1 105
Avgifter för kopior enligt 15 § Avgiftsförordningen	2		2
Uppdragsverksamhet enl. regleringsbrev			
Adm. del av intäkter Älgvårdsfonden	410		398
Konferenser och kurser	137		170
Rådgivning	130		32
Försäljning trycksaker m.m.	62		79
	739		679
Offentlighetsrättsliga avgifter	2 006		1 624
Övriga intäkter			
Reavinst vid försäljning av maskiner och inventarier	98		8
Övriga intäkter	12		33
	110		41
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	4 503		3 451

Not 4 Intäkter av bidrag

Finansiär	2005		2004
Naturvårdsverket	12 108		9 763
Statens Jordbruksverk	2 576		5 439
Krisberedskapsmyndigheten	2 234		1 858
Riksantikvarieämbetet	1 160		1 302
Andra länsstyrelser	1 030		789
Nutek	871		1 043
Landsting	697		866
Kammarkollegiet	531		348
Organisationer och ideella föreningar	402		111
Arbetsmarknadsverket	313		367
Kommunförbundet	308		296
Regeringskansliet	294		816
Statens Räddningsverk	258		246
Fiskeriverket	225		252
Socialstyrelsen	215		223
Integrationsverket	183		124
Kommuner	154		77
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	119		0
Boverket	101		28
Valmyndigheten	3		172
Övriga*	173		171
	23 955		24 291

*I posten Övriga redovisas de organisationer som både 2004 & 2005 lämnat bidrag understigande 100 tkr.

Not 5 Finansiella intäkter

	2005		2004
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	391		199
Ränta på övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret (deponerade medel)	26		19
Övriga finansiella intäkter	1		1
	418		219

Not 6 Kostnader för personal

	2005		2004
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter	55 352		53 184

Not 7 Finansiella kostnader

	2005		2004
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	60		71
Övriga finansiella kostnader	45		25
	105		96

Not 8 Intäkter av avgifter mm samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten

	2005		2004
Inkomster	156 970		217 359
Periodavgränsningsposter *	12 408		-19 227
	169 378		198 132

*Förutbetalda intäkter gällande strukturfonderna har minskat.

Not 9 Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

Anslag	Benämning	2005		2004
19,33:05,005	Europeiska regionala utvecklingsfonden	151 191		175 735
19,33:01014	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	39 444		37 001
13,22:06,004	Rådet för Europeiska soc fonden	7 794		12 478
18,32:01,014*	Förvaltningsanslag länsstyrelsen	90		0
19,37:07,010,002	IT-infrastruktur, Regionala transporter	0		21 171
		198 519		246 385

*Återbetalning av underhållsbidrag

Not 10 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

Finansiär	2005		2004
Kammarkollegiet (lönegaranti) 1)	33 588		129 770
Post- och telestyrelsen 2)	15 300		0
Nutek 3)	15 192		0
Naturvårdsverket	5 666		4 264
Regeringskansliet	5 072		5 496
Socialstyrelsen	2 674		2 758
Övriga	94		113
	77 586		142 401

1)Återgått till normal nivå från att 2003 & 2004 varit onormalt hög.

2)Bredbandsutbetalning till Telia.

3)Regionalt riskkapitalbolag

Not 11 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

	2005		2004
Medel från EU-institutioner 1)	7 856		16 228
Utdelning i konkurser Lönegaranti 2)	2 062		8 812
Älgvårdsfonden	143		106
	10 061		25 146

1)Innovativa åtgärder – nuvarande program närmar sig sitt slut

2)Återgått till normal nivå från att 2003 & 2004 varit onormalt hög.

Not 12 Upplösning av fonder för transfereringsändamål

Älgvårdsfonden	2005		2004
Inbetalningar till Älgvårdsfonden	552		504
Verksamhetskostnader som har belastat fonden	-410		-398
Lämnade bidrag	-346		-251
Upplösning av fond	-203		-145

Not 13 Lämnade bidrag

	2005		2004
Kommunala sektorn 1)	90 131		141 109
Statliga sektorn 2)	83 454		53 281
Företag och organisationer	75 122		80 208
Privatpersoner	1 564		1 791
Lönegarantiutbetalningar 3)	35 456		134 271
	285 728		410 660

1)Bredbandssatsning kommuner i stort sett slutförd 2004

2)Regionalt riskkapitalbolag, bredbandsutbetalning till Telia

3)Återgått till normal nivå från att 2003 & 2004 varit onormalt hög.

Not 14 Specifikation av årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring utgörs huvudsakligen av en periodiseringsdifferens mellan redovisade kostnader och de inkomster som tillgodogörs huvudsakligen genom intäkt av anslag.

	2005		2004
Årets amorteringar	2 164		2 210
Årets avskrivningar anläggningstillgångar	-2 194		-2 495
Förändring semesterlöne- och löneskuld	-986		-277
Förändring upplupna/förutbetalda intäkter	-2 970		1 734
Förändring upplupna/förutbetalda kostnader	243		206
Upplupna intäkter avseende transfereringar	12 408		-19 227
Upplupna kostnader avseende uppbörd	0		1
Lönegaranti	194		4 310
Avgiftsfinansierad verksamhet	-217		-495
EG:s strukturfonder (ej finansierat)	410		-475
Summa årets kapitalförändring	9 052		-14 508

Not 15 Immateriella anläggningstillgångar

	2005	2004
Ingående anskaffningsvärde	1 244	614
Årets anskaffningar	214	630
Utgående anskaffningsvärde	1 458	1 244
Ingående ackumulerade avskrivningar	-746	-342
Årets avskrivningar	-359	-404
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 105	-746
Bokfört värde	353	498

Not 16 Materiella anläggningstillgångar

	Förbättringsutg. annans fastighet		Maskiner & inventarier		Anläggningstillg. finansiell leasing	
	2005	2004	2005	2004	2005	2004
Ingående anskaffningsvärde	1 982	1 503	8 961	7 864	2 024	1 861
Årets anskaffningar	112	479	1 478	1 097	0	227
Årets försäljning/utrangering	0	0	-492	0	-334	-64
Utgående anskaffningsvärde	2 094	1 982	9 947	8 961	1 690	2 024
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 032	-636	-6 942	-5 510	-1 805	-1 575
Årets avskrivningar	-419	-396	-1 209	-1 432	-143	-262
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	428	0	334	32
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 451	-1 032	-7 723	-6 942	-1 614	-1 805
Bokfört värde	643	950	2 224	2 019	76	219

Not 17 Utlåning

Övriga jordbruksstödslån	2005	2004
Utlåning ingående balans	150	200
Årets amortering	0	-50
Utlåning utgående balans	150	150

Not 18 Fordringar hos andra myndigheter

	2005		2004
Fordran rekvisition Lönegaranti (KAM)*	2 964		18 990
Momsfordran (SKV)	1 799		1 266
Kundfordringar annan myndighet	331		444
Övriga kortfristiga fordringar annan myndighet	5		27
	5 099		20 727

*Återgått till normal nivå från att 2003 & 2004 varit onormalt hög.

Not 19 Periodavgränsningsposter

	2005		2004
Förutbetalda hyreskostnader	2 305		2 287
Övriga förutbetalda kostnader	247		446
Upplupna bidragsintäkter annan statlig myndighet	2 972		466
Upplupna bidragsintäkter ej statlig myndighet	4 882		7 828
Upplupna intäkter EU:s strukturfonder*	0		7 706
Övriga periodavgränsningsposter	764		3 492
	11 170		22 225

*Endast förutbetald intäkt 2005

Not 20 Avräkning med statsverket

	2005		2004
Ingående balans	10 817		38 675
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>			
Anslag	287 399		339 192
Inkomsttitlar	-156 970		-217 358
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>			
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-82 493		-81 730
Uppbördsmedel mm	274 608		402 620
Transfereringar mm*	-339 474		-470 582
Utgående balans	-6 113		10 817

*14 mkr flyttat från SCR till RTA

Not 21 Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret

Räntekontots utveckling påverkas av dels årets finansiering och dels anslagssparandet på förvaltningsanslaget från föregående år.

	2005		2004
Anslagsmedel	451		13
Projektmedel, statligt*	27 498		12 680
Projektmedel, icke statligt*	702		486
Övriga medel	5 922		6 002
	34 573		19 180
Varav kortsiktigt likviditetsbehov	10 277		14 311
Tillgänglig kredit på räntekontot	5 350		5 300

*14 mkr flyttat från SCR till RTA

Depositionerna finns på ett särskilt räntebärande konto i Riksgäldskontoret.

Jämförelsetal ändrade 2004 – istället för schablonfördelning anges övriga medel.

Not 22 Statskapital

	2005		2004
Ingående balans	277		403
Avskrivning immateriella anläggningstillgångar inköpta 2002	-127		-126
	150		277

Not 23 Balanserad kapitalförändring

	2005		2004
Ingående balans	-10 143		2 791
Föregående års kapitalförändring exkl. lönegaranti	-18 819		-14 598
Föregående års kapitalförändring lönegaranti	4 311		1 537
Avskrivning -02 immateriella anläggningstillgångar inköpta 2002	126		127
Utgående balans	-24 525		-10 143

Not 24 Fonder

	2005		2004
Älgvårdsfonden	533		737
	533		737

Not 25 Avsättningar

	2005		2004
Ingående avsättning	117		161
Årets pensionskostnad	5		11
Årets pensionsutbetalningar	-54		-55
Utgående avsättning	68		117

Not 26 Lån i Riksgäldskontoret

	2005		2004
Ingående balans	3 540		3 122
Nyupptagna lån	1 637		2 628
Årets amorteringar	-2 164		-2 210
Utgående balans	3 013		3 540
<i>Beviljad låneram*</i>	<i>4 500</i>		<i>4 500</i>

*Den beviljade låneramen ska inrymma även skuld avseende finansiell leasing.

Not 27 Skulder till andra myndigheter

	2005		2004
Leverantörsskulder andra myndigheter	5 444		7 577
Sociala avgifter Länsstyrelsen (SPV, SKV)	1 823		2 188
Arbetsgivaravgifter Lönegaranti (SKV)*	712		4 369
Skuld utgående moms (SKV)	35		60
Övriga skulder andra myndigheter	4		0
	8 018		14 194

*Återgått till normal nivå från att 2003 & 2004 varit onormalt hög.

Not 28 Övriga skulder

	2005		2004
Skuld leasing avtal			
Långfristig skuld finansiell leasing	0		78
Kortfristig skuld finansiell leasing	78		205
	78		283

Not 29 Periodavgränsningsposter

	2005		2004
Upplupna löner och semesterlöner inkl avgifter	6 955		5 969
Övriga upplupna kostnader	212		394
Ej förbrukade bidrag från annan statlig myndighet	30 470		35 658
Ej förbrukade bidrag som erhållits från icke statliga organisationer eller privatpersoner	2 466		1 679
Övriga förutbetalda intäkter*	12 192		32 456
	52 295		76 156

*Förutbetalda intäkter gällande strukturfonderna har minskat..

Not 30 Anslag 13,22:06,004 Europeiska socialfonden mm 2000-2006

Anslagssparandet från 2004 på 7 435 tkr har inte utnyttjats. Utgående överföringsbelopp om 9 747 tkr får disponeras även 2006. Eftersom Länsstyrelsen i Örebro län är förvaltningsmyndighet redovisas inbetalningar från strukturfonderna som intäkt av anslag i samband med att fonderna belastas (bokföringsmässiga omföringar).

Not 31 Anslag 18,32:01,014 Länsstyrelsens ramanslag

Enligt regleringsbrevet tilldelades Länsstyrelsen 81 869 tkr. Enligt regeringsbeslut om tilläggsbudget (Fi 2005/2298) erhöll Länsstyrelsen ytterligare 624 tkr. Totalt disponerades 82 493 tkr under 2005. Anslagssparandet på 13 tkr från 2004 fick ej disponeras utan särskilt beslut av regeringen (Fi2004/960).

Not 32 Anslag 19,33:01,014 Allmänna regionalpolitiska åtgärder

Beslutstakten har ökat successivt vilket medför ökad utbetalningstakt jämfört med tidigare år. Den högre beslutstakten syntes fullt ut under 2004, vilket påverkade utbetalningarna under 2005. Enligt regleringsbrevet för 2005 fick Länsstyrelsen inte använda 2004 års anslagssparande under 2005 utan särskilt beslut av regeringen (N2004/9527/RUT/). Något sådant beslut fattades inte. I samma regleringsbrev framgår också att vi inte heller har tillgång till någon anslagskredit under året. Eftersom vi inte fick disponera 2004 års anslagssparande 2005 är alltså totalt disponibelt belopp 1 525 tkr lägre än redovisat i tabellen. Anslaget har överskridits med 369 tkr. Det beror på en utbetalning av ett regionalpolitiskt företagsstöd på 772 tkr som administrerats av NUTEK.

Not 33 Anslag 19,33:05,005 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006

Tilldelat anslag på 170 000 tkr var genom utnyttjande av anslagskredit 2004 redan belastat med utgifter på 1 485 tkr. Utgående överföringsbelopp om 14 281 tkr får disponeras även 2006. Eftersom Länsstyrelsen i Örebro län är förvaltningsmyndighet redovisas inbetalningar från strukturfonderna som intäkt av anslag i samband med att fonderna belastas (bokföringsmässiga omföringar).

Not 34 Anslag 22,37:07,010,001 IT-infrastruktur, regionala transportnät, administrativa kostnader

Under december månad fick Länsstyrelsen extra medel om 137 tkr (N2005/9568/ITFoU) för administrativa kostnader. Beloppet får föras över till 2006.

Not 35 Anslag 22,37:07,010,002 IT-infrastruktur, regionala transportnät

Anslagssparandet för 2004 uppgick till 595 tkr. Genom riksdagens beslut om budgetproposition för 2005 (N2004/10176/ITFoU) fastslogs att anslagssparandet från 2004 inte fick användas 2005. Detta medförde att stöd till ortssammanbindande nät inte kunde utbetalas under 2005. I november 2005 fick Länsstyrelsen genom regeringsbeslut (N2005/8708/ITFoU) återigen tillgång till medlen. Beloppet får föras över till 2006.

Not 36 Inkomsttitel 631205, 641205

Bidrag från EG:s regionala fond resp. socialfond år 2000-2006

Från och med 2001 redovisar Länsstyrelsen strukturfondsmedel från EU mot inkomstitlar. Överföringen mellan EU och Sverige går via Riksbanken/Riksgäldskontoret.

Not 37 Anslag 13,22:06,004 Europeiska socialfonden mm 2000-2006

Åtaganden som täcks av redan tilldelat anslag, 9 746 tkr, finns inte med i bemyndiganderedovisningen.

Not 38 Anslag 19,33:01,014 Allmänna regionalpolitiska åtgärder

Åtaganden som täcks av redan tilldelat anslag, 1 156 tkr, finns inte med i bemyndiganderedovisningen. Ingående åtaganden är 1 281 tkr högre än utestående åtaganden 2004-12-31. Det beror på att vi inte fick disponera anslagssparandet 2004 utan särskilt beslut av regeringen enl regleringsbrev från Näringsdepartementet av 2004-12-22 (N2004/9527/RUT).

Not 39 Anslag 19,33:05,005 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000-2006

Åtaganden som täcks av redan tilldelat anslag, 14 281 tkr, finns inte med i bemyndiganderedovisningen.

Not 40 Kostnader

	2005		2004
Kostnader enligt resultaträkningen	-121 738		-119 490
Justeringar:			
Avskrivningar	2 130		2 495
Avsättningar	-49		-44
Reaförlust	7		0
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-119 650		-117 039

Not 41 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2005		2004
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	4 503		3 451
Justeringar:			
Reavinst maskiner och inventarier	-98		-8
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	4 405		3 443

Styrelseledamöters ersättningar och uppdrag i andra myndigheter, aktiebolag med mera

Sören Gunnarsson

Lön från Länsstyrelsen 793 861 kr

Övriga styrelseuppdrag:

Kommuninvest Ekonomisk Förening (ledamot)

Kommuninvest i Sverige AB (ordförande)

Kommuninvest Fastighets AB (vice ordförande)

Örebro Innovation Center (OIC) (ledamot)

Margareta Karlsson

Arvode från Länsstyrelsen 10 249 kr

Övriga styrelseuppdrag:

AF-nämnd (ordf.)

Föreningssparbanken Karlskoga-Degerfors (ledamot)

Kommuninvest ek. förenings styrelse. (ledamot)

Länsarbetsnämnden (ledamot)

Kommunförbundet, Utbildn.beredn. (ledamot)

Sören Larsson

Arvode från Länsstyrelsen 10 282 kr

Övriga styrelseuppdrag:

AF- nämnd (ordförande)

Hallsbergs Industribyggnads AB (ordförande)

Nordhall HB (ledamot)

Örebro Länstrafik AB (vice ordf.)

Föreningssparbanken Hallsberg (ledamot)

Tåg i Bergslagen AB (ledamot)

Mälardalstrafik AB (suppleant)

Stora Brännbo Konferens AB (ordförande)

Kommunförbundet Örebro län (ordförande)

Länstrafiken Mälardalen (ledamot)

Kommuninvest Ekonomiska förening (ledamot)

Svenska Kommunförbundet (ersättare)

Bo Rudolfsson

Arvode från Länsstyrelsen 16 493 kr

Övriga styrelseuppdrag:

Laxå Hem AB (ledamot)

Experience Laxå AB (ledamot)

Länstrafiken i Örebro AB (ledamot)

Landstingsstyrelsen Örebro Läns Landsting (ersättare)

Kommunstyrelsen Laxå kommun (2:e v. Ordf.)

Mats Sjöström

Arvode från Länsstyrelsen 11 600 kr

Övriga styrelseuppdrag:

Mälarbanans Intressenter AB (MIAB) (ledamot)

Örebro Rådhus AB (ordförande)

OIC AB (Örebro Innovation Center AB) (ledamot)

Helena Vilhelmsson

Arvode från Länsstyrelsen 12 403 kr
Inga övriga styrelseuppdrag

Göran Arveståhl

Arvode från länsstyrelsen: 10 150 kr
Övriga styrelseuppdrag:
Kommunstyrelsen Kumla (ordinarie)
Kumla Fastighets AB (ordinarie)
Länstrafiken AB (ordinarie)
Utbildningsborgens AB (ordinarie)
Blue Peak AB (ordinarie)
Stadsnät I Kumla AB (ordinarie)

Anna Ågerfalk

Arvode från länsstyrelsen: 11 600 kr
Övriga styrelseuppdrag:
Svenska kommunförbundets styrelse (ersättare)

Massimo Montanari

Arvode från länsstyrelsen: 7 250 kr
Övriga styrelseuppdrag:
Försäkringskassans socialförsäkringsnämnd (ordförande)
Landstingets regionpolitiska nämnd (ledamot)
Landstingets forskningsnämnd (ersättare)

Ewa-Leena Johansson

Arvode från länsstyrelsen: 9 384 kr
Övriga styrelseuppdrag:
AF-nämnden (ordförande)

Inger Högström-Westerling

Arvode från länsstyrelsen: 11 600 kr
Övriga styrelseuppdrag:
ÖrebroBostäder AB (ersättare)
Örebro Rådhus AB (ersättare)
Destination Örebro (ordinarie)

Marie-Louise Forsberg Fransson

Arvode från länsstyrelsen: 11 600 kr

Övriga styrelseuppdrag:

Landstingsstyrelsen (ordförande)

Sveriges kommuner och landsting, hälso- och sjukvårdsberedningen (ledamot)

Samverkansnämnden Uppsala-Örebroregionen (ordförande)

Mälardalsrådets styrelse (ledamot)

Läkemedelsskadenämnden (ledamot)

Örebro Innovation Center, OIC (ledamot)

Länsteaterns styrelse (ordförande)

Styrelsen Nora Bergslags Veteran-Jernväg (ordförande)

Mårten Blomquist

Arvode från länsstyrelsen: 5 800 kr

Övriga styrelseuppdrag:

Länsgården (ledamot)

ALMI (ledamot)

Örebro Universitet (ledamot)

Forskningsnämnden (ordförande)

Regionpolitiska nämnden (ordförande)

Ledande befattningshavare utsedda av Regeringen**Sören Gunnarsson**

Ordförande i Länsstyrelsens styrelse

Se styrelseledamöters engagemang

Lars Östring

Lön från Länsstyrelsen: 648 416 kr.

Övriga styrelseuppdrag:

Boforsstiftelsen av 1990 (ordförande)

Robotdalen (ordförande)

Örebro den 16 februari 2006

Sören Gunnarsson
Ordförande

Göran Arveståhl

Mårten Blomquist

Marie-Louise Forsberg-Fransson

Inger Högström-Westerling

Ewa-Leena Johansson

Margareta Karlsson

Sören Larsson

Massimo Montanari

Bo Rudolfsson

Mats Sjöström

Helena Vilhelmsson

Anna Ågerfalk

Länsstyrelsen Örebro län